

CONCETTA LA MAZZA

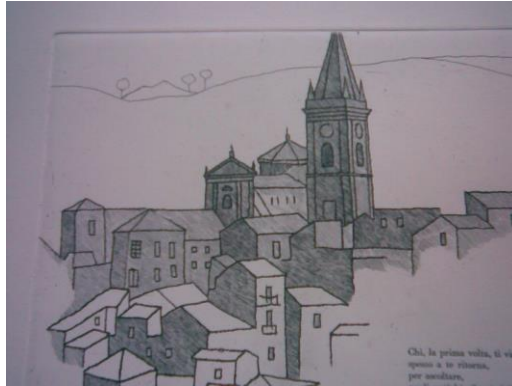
ኪኖ ሰማያዊ ሰማይ

ታሪኽ ህይወት

ከንሴታ ለ ማዛ ኣብ 1936 ኣብ ኖቫራ ዲ ሲሲልያ ተወሊዳ፡ በኸሪ ጓል ዶመኒኮ ለ ማዛን ተረዛ ኮረንቲን እያ። ኣብ 1950 ድሕሪ ናይ ኣደ ሓፍታ "ምትእምማን" ዘሕምም እዋን፡ ምስ ወለዳ ኣብ ዶሞዶሶላ ተጻንቢራ፡ ክሳብ ሕጂ ምስ በዓል ቤታ ጁሰፕ ብሓባር ትነብር ኣለ። ሰለስተ ቆልዑ ኣለውዎ፡ ኣርማንይ፡ ሉቲያኖን ዳኒኤላን እዮም። ኣብዚ ቀረብ እዋን ኣብ ኖቫራ ንእስነቱ ንምዝካር ዝነበረ ልዕሊ ዓቕሙ ዝነበረ ድሌት ኣብ ኣእምሮኡ ሰሊኹ ስለዘሎ፡ እንሆ ልደት ናይዚ ቅርብት ዘለዎ፡ ውልቃዊ ዳያሪ፡ ግን ከኣ ብዘንታታትን መወከሲታትን ዝመልእ ንክበቢ ናይቲ ዘመን፡ ማለት እታ ከተማ፡ ገጠር፡ ህዝቢ፡ ልምድታት ፣ ልምድታት ናይቲ ግዝኣት ኣብቲ ጸልማት ዓመታት ካልኣይ ውግእ ዓለም።

እቲ መበቆላዊ ጸዓት ጽሑፍ

ንእሽቶ ኮንሴታ ንኣኮታታ ብሓላፍነት ተዋሂብዎ ብዘይ ድሌታ ካብታ ከተማን መማህርታን ኣብ ዝርከብ ሆሽል ኣብ ካስትራንጅያ ክትነብር ተገዲዳ። በዚ ኸኣ ኣብቲ ኣብ መንጎ ጥምሮት፡ ድንቁርና ግዜ፡ ኣጉል እምነትን ግፍዒን ዝካየድ ዝነበረ ጽንኩር ዓመታት ንውልቃዊ ሺያ ክሩሲስ ብብሕትውና ይመላለስ። ድሕሪ ኩናት እቲ ዘይተርፍ ስደትን እቲ ብተፈጥሮ ኣጸጋሚ ዝኾነ ምጅማር ናብ ሰሜን።

እዚ ኩሉ ብኣጠማምታ ሓንቲ ንእሽቶ ጓል፡ ምዕራፍት ዕብይታ ኣብ ዝኸረ ዳግማይ ትዕዘብን፡ ብዘገርም ፍረሽነትን ረቂቕ ፈትሊ ስሕተትን፡ ናይ ምንባብ ባህታ እትህበና - ኣብ መወዳእታ - ኣርማ ዝኾነ ዛንታ ማሕበረሰብ ስድራቤትና እዩ። ፣ ብዕምቆት ከንቀሳቕሶና ዝኸእልን ናይ ነፍሲ ወከፍና ዝኾነን እዩ።

ኣብዛ ሓዳር ልብ-ወለድ ኮንሰታ ላ ማዛ፡ ጽሑፍ ንነፍሲ ወከፍ ሕገ ኣጥፊኡ ናብ መበገሲ ይምለስ፡ ካብ ዝኾነ ወግዓዊ ስኬማቲዝም ነጻ ኮይኑ፡ ብስዉር ውሽጣዊ ህይወት ዝድረኽ፡ ንኹሉ ዝዓብላሎ ዝነደደ ሩብ ይኸውን፡ ብርቱዕ ዝናብ ነፍሲ እዩ።

ኣሃዛት ኣኮታት ኣንቶንያን ሚሽልን ልክዕ ከምቲ ምስሊ ኖቫራ ዘይርሳዕ ኮይኑ ዝጸንሕ፡ ለጋስን ሸፋፊትን ጥዑምን ከምቲ ተረርን ተረርን ዝኾነ ተዘካሪ እዩ።

ኣብ መወዳእታ፡ እቲ ዘይዕረ ምስ ዘጋጥም ናብ ጉርዝውና ዝግበር ከቢድ ምስግጋር፡ ንእሽቶ ኮንሰታ ግን ሳላ ትብግትን ንመጻኢ ዝነበረ ዘይንቕነቕ ተስፋን፡ ሳላ'ተን ክጥምታ ዝኸኣላ ኣዲንታ... ኪኖ ሰማይ... ነቲ ዘሕዝን ዕጫ ኢዳ ኣይትህብን። ሰማያዊ!

NINO BELVEDERE

“ንዓይ እቲ መከራ እዩ ጀመሩ። ምናልባት ውዑይ መዓልቲ ነይሩ ክኸውን ይኸእል እዩ፣ ሓጋይ 1938 ጀመሩ፣ ወዲ ክልተ ዓመት ስለ ዝነበርኩ ሓፍተይ ክትወስድኒ መጺኡ። ኣብ ቦርሳ ጨርቂ ብሉዝን ክልተ ጽምዲ ፓንቲን ኣቐመጠት፣ ድሕሪኡ ኩሉ ካብ ገዛይ ዝወጸእኩ ከይፈለጥኩ። ኣነ ኣዝዮ ንእሽቶ ስለ ዝነበርኩ፣ ሺያ ክሩሲሰይ ኣብታ መዓልቲ እቲኣ ከም እትጅምር ክግንዘብ ኣይከኣልኩን።”

ኪኖ ሰማያዊ ሰማይ

ምዕራፍ ሓደ - እንዳ አቦ

ሕጂ አረጊት ሰብ ዘይነብረላ ዑና ኮይና፡ ብመርበብ ዕንቅርቢታት ተሓኒቓ ብዕንቅርቢታት ዝተነኸሰት ኮይና ግን፡ ቅድሚ ነዊሕ እዋን፡ ኣብ ኖቫራ፡ ኣብ ትሕቲ ሓደ ግርማዊ ዕርዲ ኣብ ኣኸራናት መሲና እትርከብ ከተማ፡ ኣብ ሓደ ጎይና ኣውራጃ ኢንጅያ ኣብ ጥቓኣ ገዛ ነይራ እቲ ፈልፋሊ ማይ. እቲ ናይ ቅድሚት ማዕጾ ናብቲ ናብቲ ቀዳማይ ደርቢ ዝወስድ ውሽጣዊ መደያይቦ ተኸፊቱ ኣብኡ ድማ ንእሽቶ ክፍሊ ብዕንጨይቲ ዝተሰርሐ ጣውላ ነበረት፡ መደቀሲ ክፍሊ እያ ነይራ። ንላዕሊ ደይብካ ክሸነ ነበረት፤ ከምኡ ክትብሎ እንተኸኢልካ። ኣብ ሓደ ኩርናዕ ሓዊ ዝወልዓሉ ጽላት እምኒን ነቲ ድስቲ ፓስታ ንምቕማጥ ዝጥቀሙሉ ዝነበረ ትራይፖድ ሓዲንን ነበረ። ኣብ ቅድሚት፡ ኣብ መንደቕ ተንጠልጢሉ፡ ጸሊም ከም ፒች፡ ዕንጨይቲ ዝሰርሐ መንኮርኮር፡ ክልተ መሸፈነ፡ ሓንቲ ንእሽቶን ሓንቲ ዓባይን፡ ፎርኖ ንመጥሓን ባኒ፡ ብጎኒ ፍርቂ ዝበስበስ ሰንዱቕ፡ ጠረጴዛ፡ ክልተ "ፍሪዚ" ገለ ድማ ሪኬት ወንበር. ኣብ

መወዳእታ ሓንቲ ክፍሊ ነበረት፣ ንእሽቶ ባርኮኒ ንጌደና ትጥምት ነበረት፣ ኣብኡ ንሓደ ዓራት ዝኸውን ቦታ ዳርጋ ኣይነበረን። እቲ ጉድጓድ እቲ ብ1934 መበለት ዝኾነ ኣቦሓጎ ዝነብረሉ ዝነበረ መንግስቲ እዩ ነይሩ። ኣብ ትሕቲ እቲ መደያይቦ ብዕንጨይቲ ዝተሰርሐ መኸደኒ ዘለዎ ሸቓቕ እምኒ ተፈጢሩ ነበረ። ረሳሕ ፈሳሲ ስለዘይነበረ፣ እዚ ዳሕረዋይ ነቲ ዝለቐቐ ጩና ንምንካይ ኣገልጊሉ ክኸውን ኣለዎ። ባህርያዊ እዩ እቲ ገዛ ዝፈሰሰ ማይን ኤሌክትሪክን ኣይነበረን፣ ኣብቲ ግዜ እቲ ባሮናት እውን ከይተረፉ ዘይነበረም ምቛት። ኣብ ጎድኑ ድማ ናብቲ ደርሆታት ኣብ ልዕሊ እቲ ዕንጨይቲ ኮፍ ኢላን ዝነበራሉ ሕርሻ ዝወስድ ኣፍደገ ዕንጨይቲ ነበረ።

ኣብዚ ኩርናዕ፡ ካብ ዓለም ወጻኢ፡ ሰፋዪት ዝነበረት ኣደይ፡ ምስ ኣቦሓጎይ ብሓባር ትነብር ነይራ፡ ክልተ ኣሕዋተይን ሓንቲ ሓፍተይን፡ ኩሎም ካብኣ ዝዓበዩ፡ ተመርዕዮም፡ ኣብ ኖቫራ እውን ይነብሩ ነበሩ። ኣደይ ጸላም ቆርቦት ዘለዎ፡ ቀጢን፡ ኣዝያ ድኹም ቅርጺ ዘለዎ፡ ኣዝዩ ረቂቕ መልክዕ ዝነበራን ኣብ ገጻ ዝያዳ ዝረኣ ዝነበረ፡ ከም ጸባ ጸዕዳ ዝኾነ፡ ክልተ ዓበይቲ ሰማያዊ ኣዲንቲ፡ ዳርጋ ኩሉ ግዜ ፈሪሓን ትሓዝንን ነበራ። ምናልባት ጓል ዕስራን ኣርባዕተን ዓመት ከላ ሃንደበታዊ ሞት ኣዲኣ፡ ጠንቂ ኣካላውን ሞራላውን ምብስባሳ ክኸውን ይኸእል እዩ።

ድሕሪ ሞት ዓባይይ ቁሩብ ዓመታት ኣደይ ሳላ ምትእትታው ሓንቲ ካብ ኣንስታ ምስ ልኡላ ቻርሚንግ ተራኸበት። ኣባይ ካብ ባዲያቫክያ ዝመጸ ውርዘይ ስድራቤት እዩ ነይሩ፣ ንሱ ድማ ሸያጢ ትምባኾን ሸቐጣትን ዘለዎ እንዳ መስተ ይመርሕ ነበረ። ጸዕራማት ዝሓቕፈት ስድራቤት እያ ነይራ፣ ኣባይ ድማ ብኹሉ ጸብጸባት ኣዝዩ ምልኩዕ፣ ነዊሕ፣ ጸሊም፣ ርእሰ ተኣማንነት ዘለዎን ዋኒን ዝመልኦ ሰብ እዩ ነይሩ። ካብታ ከተማ ርሒቓ ኣብ እትርከብ ቁሽት ይነብር ነበረ፡ ብእግሩ፡ ብጽቡቕ ናህሪ፡ ኣብ ፍርቂ ሰዓት ክበጽሕ ይኸእል ነበረ። ኣቡኡ ፈሓም ይስሕብ ነበረ። እታ ኣደ ዳይናሚክ ሰበይቲ እያ ነይራ፣ ንግሆ ኣብቲ ድኪን ዝቐርብ ኣቕሑት ክትገዝእ ነታ በቕሊ ሒዞ ናብ ኖቫራ ትኸይድ ነበረት፡ ትምባኾ፣ ጩውን ዝብላዕ ነገራትን። ኩሉ ግዜ ኣብ ክሳዳ ዓቢ ጸሊም ሻውል ሒዞ ውቁብ ኣከዳድና ትኸደን ነበረት፣ ንዓማዊላ ንክሕብሩ እውን ከይተረፈ ነታ ጋዜጣ ትገዝእ ነይራ። ኣብታ ቁሽት እታ እንኮ ድኪን ስለ ዝነበረት ኣብታ ገዛ ዋላ እኪ ሸምንተ ኣፍ እንተነበራ ጽቡቕ ሂወት ኣይነበረን።

ምሽት ኣጋ ምሽት ነቶም ሕጂ ስኽራን ዝሰኸሩ ዓማዊል - ከምኡ'ውን ቦርሳኡ - ነቲ ወይን ብሕብራዊ ሶዳ ብምቕልቃል ብተመሳሳሊ መንገዲ ይሕግዞም ነበረ። ቁልዑ ወትሩ ስራሕ ወለዶም ስለ ዘይወርስዎ፡ ኣቦይ ናይ ኮብለር ሞያ ተማሂሩ ነበረ። ንገለ ኣዋርሕ ዝወሰደ ሕጻ ድሕሪ ምጽናሕ፡ ኣቦይን ኣደይን፡ ሓንሳብ ተመርዕዮም፡ ኣብ ኣውራጃ እንግያ ኣብ ጥቕ ፈልፋሊ ማይ ኣብ ዝርከብ ገዛ ሰፈር ፍቕሮም ክገብሩ ከዱ። ልክዕ ድሕሪ ትሽዓተ ወርሒ ኣብዛ ዓለም በዲሖ ብመሰረት ቅዱስ ደቡባዊ ልምዲ ድማ ስም ናይታ ብኣቦኣዊ ዓባይ ኮንሶታ ወሰድኩ። ዋላ እኪ ንእሽቶ ዕድመይ እንተነበረኒ ጸሊምን ምጉርምራምን ቆርበት ነይሩኒ፡ ኩሉ ግዜ እነብዕ ነይረ። ዓራት ስለ ዘይነበረና፡ ኣባሓጎይ ምሉእ መዓልቲ ኣብ ሕቕፍ ክሓቕፈኒ ተገዲዱ፡ ለይቲ ድማ ምስ ኣቦይን ማማን ኣብቲ ዓቢ ዓራት ይድቅስ ነይረ። ብኹሉ ጸብጻባት ኣዝዮ ጽዩፍን ዘይጽወርን እዮ ነይረ። ድሕሪ ሒደት ኣዋርሕ፡ ኣብታ ሃገር ስራሕ ከም ዝገደለ ምስ ረኣዮ፡ ኣቦይ ኣብ ሳርዲንያ ናብ ስራሕ ክኸይድ ወሰነ። ናብታ ካልእ ደሴት ምስ ተበገሰ ንኣዲኡ ምስቲ ዝነብዕ ህጻንን ካልእ ፍጡር ኣብ ማህጻና ረጊጹን ገዲፉዎ።

When I was twenty months old my sister Rosa was born. Her name was her maternal grandmother's. Unlike Concetta, Rosa - again according to my mother - was beautiful, white and pink in complexion, brown hair framing a harmonious face embellished with two beautiful blue eyes: a flower, like her name! So much so that when my mother went to the fountain to get water with Rosa in her arms, her friends asked her how it was possible to give birth to two completely different daughters. .foar,i,18 - Chista ccà, Rusina, yes you billicchia, but the other...- .foar,p,16 This one, Rosina, yes she is beautiful, but the other... they said with a grimace of the lips the friends. Meanwhile, in this situation I continued to be restless, as if I sensed the premonition of my ordeal, which, thank God, was endured, even if not with resignation.

To tell the rest of the story, first, I must introduce you to my aunt Antonia, in short, .foar,i,18 zì 'Ntuoia. .foar, p, 16 she was my mother's older sister, there was a seventeen year difference between the two. She was a short, plump woman, with dirty hair that fell into her eyes. Her neglected face

looked older than she was and there was only so much humiliation in her blank gaze. At twenty, at that time marriageable age, she married her first cousin, who had just returned from work in the Sempione tunnel, who had been widowed and had a three-year-old son. This man, my uncle Michele, .foar,i,18 uncle Micheri, .foar,p,16 was a short man and looked like the plebeian copy of King Vittorio Emanuele III, he lived in a house he owned in a very characteristic street of the town for the steps almost two meters wide. It was a beautiful house. On the ground floor there was the carpenter's shop with a large central counter with a vice, two wall cabinets where he kept rasps, chisels, gimlets, gouges and augers, a lathe to round the feet of the tables he built, a grinding wheel which served to sharpen planes and blades, a wood-burning stove with a saucepan to liquefy the glue, boards stacked everywhere, a few saws attached to the wall, some lucky charms such as horseshoes, goat horns and turtle skins, in short, one of those places that now they belong only to the world of memories.

ብዕንጨይቲ ዝተሰርሐ መደያይቦ ናብ ቀዳማይ ደርቢ ይወስድ ነበረ፣ ኣብኡ ክልተ ገፊሕ ክፍልታት ብሴራሚክ ስርሓት ሸኽላ፣ ኣብቲ እዋን እቲ ምቐት ዝመልእ፣ ብኣኮይ ዝተሰርሐ ሳይድቦርድ፣ ሶፋ፣ ጠረጴዛን ገለ መንበርን ብራፍያ ዝተሰፍየ፣ ሓደ ዓይነት ገመድ ኣሕምልቲ ነበራ። ኣብ መፋርቕ ነሓሰ ካብታ ንጌደና እትጥምት ንእሽቶ ባርኮኒ፣ ሰልፊ ኣሰምጥሽን ናብ ገዳም ገጹ ምስ ደየቦ፣ ሓደ ሰብ ነቲ ዘውዲ ዝደፍኦ ርእሲ ማዶና ብኢዱ ክትንክፎ ይኸእል ነበረ። ካብ ካልኣይ ደርቢ ግን ሮካ ሳልቫተስታ ትርኢ እሞ ብቕድሚት፣ ኣብ መንጎ ኣባይቲ ብዘሎ ስንጥቕ ኣቢልካ፣ ነቲ ቀስ ብቐስ ኪንዮኡ፣ ኪኖ ሰማያዊ ሰማይ፣ ክሰብ ኣብቲ ባሕሪ ትበጽሕ ዝነበረ ውቁብ መልክዓ ምድሪ ኣኸራን ከተድንቕ ትኸእል ነበረ፣ ብፍላይ ኣብቲ ኣብ ዝሒል ናይ ጽድያ መዓልታት ጭቃ ኣብ ዘይነበረሉ እዋን፣ ቩልካኖ ኣብ ወሰን ኣድማስ ድሕሪኡ ድማ ሊፓሪ፣ ስትሮምቦሊን ኩለን ካልኣት ደሴታትን ትርኢ ኔርካ፣ ተፈጥሮኣዊ ትርኢት፣ ብልጭ ዝብል ብዙሕ ሕብረ ዘለዎ ፖስትካርድ።

ካልእ መደያይቦ ናብ ቀዳማይ ደርቢ ደየቦ፣ ኣብኡ ክሸነን መደቀሲ ክፍልን ነይሩ፣ እቲ ቀዳማይ ኣዝዩ ገፊሕ ንእንጀራ ዝኸውን ዕንጨይቲ ፎርኖን ንመብሰሊ ዝኸውን ምድጃ ከሰል ብሓዲን

ዝተዓጠቐ እዩ። ብዘይካ እቲ ኣዝዩ ኣገዳሲ ዕዮ ገዛ ንምፍጻም መውጽኢ ማይ ዘለዎ መሕጸቢ ማይ ዘይብሉ ክሸነ ጽብቕቲ ገዛ ምንባራ ዘጠራጥር ኣይኮነን። ኣብቲ እዋን እቲ ገለ ምቕእነት ገና ዘይሕሰብ እዩ ነይሩ። ግደ ሓቂ እቲ ማይ ካብቲ ህዝባዊ ፈልፋሊ ማይ ብዚንጎ ሆፐር ተወሳደ እሞ ናብ ካልኣይ ደርቢ ተወሲዱ ኣብቲ ንመሕጸቢ ሰእኒ ዝኸውን ዓቢ ቴራኮታ ተፋሰስ ይፈስስ ነበረ። ኣብቲ መሕጸቢ ማይ መውጽኢ ስለዘይነበረ፡ እቲ ካብቲ ተፋሰስ ዝወጽእ ዝነበረ ማይ ናብ ታሕተዎይ ደርቢ ተመሊሱ ናብ ሽቓቕ ይድርብ። ንሓንቲ ጓል ኣንስተይቲ ኣዝዩ ኣድካሚ ስራሕ እዩ ነይሩ። እቲ ባርነትን ዘዋርድን ኩነታት፡ ክሳብ ደረት ኩሉ ጽንዓት ደቂ ሰባት፡ ኣብ ግዜ ድራር ኣብ ዝለዓለ ጥርዙ በጺሑ፡ ኣኮይ ኣንቶንያ፡ ንሰብኣያ ካብ ዝነበራ ኣኸብሮት፡ ካብታ ቅድሚ ሕጂ ዝበልዓላ ጻሕሊ፡ ምናልባት'ውን ካብቲ ወዲ ኣምላኽ ክትበልዕ ምስ ተገደደት። ተመሳሳሊ ነገር ደጊሙ፡ ብዛዕባ እዚ ግን ንጹር ዝኸሪ ዮብለይን።

ኣኮይ ሚሽል ጸሊምን ምጉርምራምን ሰብ እዩ ነይሩ፡ ጸዕራም ማዕረ ዓሻ፡ ኣብ ክንዲ ልቢ ሑጻ ማሌት ነይርዎ። ኣብ ኣዲንቱ ንኸልኣት ልውሃት ወይ ርህራሄ ርእዮ ኣይፈልጥን። ንወዳ ክትከናኸን ሓፍታ ኣብ ገዛ ኣቐሚጣቶ፡ መግቢ ከተዳልወሉ፡ ከም ኣገልጋሊኡ ክትዋሳእን ኩሉ ግዜ እወ እወ እወ ክትብልን ነይርዎ። ዳርጋ ምሽት ምሽት ድሕሪ ስራሕ ምስ ኣዕፋኸቱ ናብቲ እንዳ ሻሂ ከይዱ ክሰቲ እንከሎ፡ እንተዘይኮይኑ ጸገም ክህሉ'ውን ናብ ባርኮኒ ክጥምት ኣይከኣለን።

ብረሃጽ ረጊጹን ኣብ ጥቓኡ ክትህሉ ዘይከኣል ጩናዊ ትንፋስ ሒዙን እናተደናገረ ናብ ገዝኡ ተመልሶ። ዮግዳስ ሓፍተይ፡ በቲ ናይ ዘይቲ መብራህቲ፡ ክሳብ ምሽት ምሽት እኳ ከይበልዕት ተጸበዮቶ። እቲ ንእሽቶ ንጉስ ምስ ተመልሶ - መብዛሕትኡ ግዜ መደያይቦ ክድይብ እኳ ሓይሊ ኣይነበሮን - ደኪሙ ኣብቲ ሓመድ ዝመልኦ ናይ ስራሕ መንበር ገዲፉ ምሉእ ለይቲ ኣብኡ ይጸንሕ እሞ ልቦናኡ ይሓድር። ኣኮይ ኣንቶንያ ምስ ኩሉ ነገር ብልዕሊ ካቦት ሸፊንን ብፍቕሪ ኣብ ጥቓኡ ኮፍ ኢላ ክሳብ ንግሆ ክትከታተሎ። ስለዚ ዓመታት ሓሊፉ፡ ኣብ ክንድዚ ዝኣክል ተወፋይነት ንምልዎ፡ ትርኢታት ንምህዳም ንኣዝማዳ ክትበጽሕ'ውን ክትከይድ ኣይከኣለትን። ንሱ፡ ቅንኢ፡ ንእሽቶን ዓብላሊን፡ ካብ ገዛ ንኸይትወጽእ፡ ዳርኒንግ ፈትሊ፡ ቆርበት፡ መቐመጢ ጸጉርን ካልእን ክገዝኦ ከይ። ናብ ስነ-ስርዓት መርዓ ምስ ተዓደሙ፡ ኣኮይ ሚሽል ክሳብ ናይ መወዳእታ ህሞት ናብ ገዝኡ ኣይተመልሶን ኣኮይ ኣንቶንያ ድማ እቶም ኣዝማድ

ንሰብኣይ ክረኽብዎ ክሰብ ዝኸኣሉ በይና ክትከይድ ኣይከኣለትን። በብእዋኑ ከእምኑዎ ክኢሎም፣ ካልእ ግዜ ኣብ ግዚኡ ይበጽሖ ድሕሪኡ ግን፣ ኣብ ማእከል ድግስ፣ ይጠፍእ እሞ ኣኮይ ኣንቶንያ ተስፋ ቆሪጸን ይቕሬታን ኩለን ብጭንቀት ናብ ገዝኣን ተመልሶት። ግዜ እናሓለፈ ምስ ከደ፣ ምረትን ጓህን ኣዋህሊላ፡ ተነጺላ ስለ ዝነበረት ምስ ዝኸነ ሰብ ክትወጽእ ስለ ዘይከኣለት፡ ግዳይ ናይቲ ንሰሙናት ዘሰቕያ ኣሰቃቂ ሕማም ርእስን ስኒን ኮይና ነበረት።

ሓደ መዓልቲ ሓደ ጎረቤት ኣዘዩ ንፉዕን ፍርሃት እግዚኣብሔርን ንኣኮይ ሚሽል ደዊሉ በቲ ኩሉ ንሰበይቱ ዘሰቕየቶ ግፍዒ ገረፎ፡ - ክትሓፍር ይግባእ - ንሰ ድማ ጭደረትሉ - ንሓንቲ ሰበይቲ ከምኡ ክትሰቕ... ኣንቶንያ የድልያ ገለ ኣዩር ረኽብ፡ ኣብ ገዝ ክትፈልያ ኣየድልየካን እዩ፡ ከም ኩሎም ክርስትያን ዝገብርዎ ክትወጽእ፡ ቅዳሴ ክትከይድ፡ ናብ ኣዝማድ ክትከይድ ይግባእ። ልዕሊ ኩሉ ድማ ንእግሪ ምጉዓዝ የድልያ፡ ሕማም ርእሳ ብእኡ ጥራይ እዩ ክሓልፍ... - እታ ጎረቤት ሓዲር ዕረፍቲ ወሲዳ፡ ድሕሪኡ ከምዚ በለቶ ቀጸለት፡ - ካብዚ ሓደ ሰዓት ኣብ ዘይመልእ ርሕቀት፡ ብመገዲ በቕሊ እናተጓዓዘና፡ ንሕና ገለ መሬትን ንእሽቶ ገዝን ኣዘዩ ልኡም ምስ ክሸነ ኣብ ትሕቲ ናሕስን ካልእ ቁሩብ ርጥብ ዝበለ ክፍልን ኣለዎ እዚ ድማ ኣብ ሓጋይ ከም መደቀሲ ክጥቀመሉ ይኸእል። ኣብዛ ምድሪ እዚኣ ተኸሊ ሃዘልነት፡ በለስ፡ ማንደሪን፡ ሜድላር፡ ወይነ፡ ዚዘል፡ ኣፕል፡ ፐር፡ ኣውሊዕ፡ ብሓዲሩ፡ ኩሉ ሰናይ ነገር ካብ ኣምላኽ ኣሎ።

As you know, after my brother's death, I have to look after my aunt and I can no longer take care of the countryside, which is why I thought of selling it. Why don't you buy it? This way your wife would have the opportunity to breathe good air... Initially Uncle Michele was hesitant about her but then he went to visit her and was also convinced to buy her. In a short time the contract was stipulated and the property became his. Thus, the lookalike of Vittorio Emanuele III, increasingly shrewd and treacherous, proposed to aunt Antonia: - you will learn to pick figs and let them dry. When you have to wash clothes you will go down to the river and get the water needed for drinking and cooking by digging a hole in the sand to purify it. - we could retire to live in the countryside: I will work as a carpenter for the families who live in the nearby hamlets of San Basilio, Vallancazza, Badiavecchia and Piano Vigna. It will be uncomfortable in winter when the river swells with

water but I will overcome this obstacle. You, on the other hand, will be able to enjoy the countryside. With her gaze lowered, Aunt Antonia, once again, did as she was ordered: .foar, i, 18-Cuomu tu voi, eu fazzu.- .foar, p, 16 As you want, I do, she obediently replied the poor girl .

ካልኣይ ምዕራፍ - ካብዛ ዓለም ወጻኢ

ኣብ መጀመርታ ጳውሎስ 1936፡ እታ ድኻ ጓልን ኣኮኣ ሚቸሪን ናብታ ኣብ ገጠር እትርከብ ካስራንጅያ፡ ኣብ ጥቓ ዓራት እቲ ወሓዚ ገዓዙ። ኣብ ዝተፈላለያ ቁሽታት ባድያሽክያ፡ ሳን ባሲልዮን ቫላንካዛን ገና ከምዘሎን ሰባት ንስራሕ ደዊሎምሉ ዝብል ቃል ተዘርጊሑ። ኣብቲ ግዜ እቲ ዋላ ሎሚ ዝገርም እንተመሰለ፡ ጠረጴዛ፡ መስኮት፡ ማዕጾ ወይ ዋርድሮብ ኣብ ዘድልዮም እዋን፡ ነቲ ጸራቢ ጸዊዖም ኣብ ገዝኦም የኣንግድዎ ዝነበሩ፡ ናይ ስራሕ መንበር ኣዳልዮምሉን... ዘድሊ ዕንጨይቲ ከም ዝረክብ ገበሩ። ኣኮይ ሚሽል ነቲ መሰርሒታት ኣምዲኡ ክሰብ እቲ ስራሕ ዝውዳእ ኣብቲ ቦታ ጸንሑ።

They called him to cut down a tree and left it to dry for a couple of years. The tree trunk was then mounted on a wall. The carpenter held the saw from above and an assistant below: .foar,i,18 "Serra serra mastro dascio who dumè fagimmo a cascìa" .foar,p,16 (Saw saw or great master that tomorrow we will make the chest).

እቲ ጉንዲ ገረብ ኣብ መንደቕ ተሰቐሉ ነበረ። ብዓቢ ስሕለት ነቲ ሰሌዳታት ረኺቦም በዚ ድማ መስኮት፡ ዓራታትን ዋርድሮብን ሰሪሑም። ነዚ ስራሕ ክሰርሕ ድማ ሰዓት 4 ተንሲኡ በርሳኡን መርፍኡን ሓዙ ተበገሱ። ኣብ ገዝኡ ምስ በጽሖ እቶም ዓማዊል ፍሩይ ጸባ ምስ ቴፋሕን ቁራጽ ባኒን ኣቕረቡሉ። ፍርቂ መዓልቲ ጸሕሊ ፓስታን ቁራጽ በርበረን ። ምድረበዳ ምስ ሰምዐ ስራሕ ኣቋሪጹ ቅድሚ ሰንበት ኣብ ኖቫራ ሕሳብ ምክፋሉ ከም ቀዳማይ ተቐማጢ ገንዘብ ኣብ ገዛ ዝሰርሖ ባኒ ሂቦም።

ገለ ዓመታት ሓሊፉ እቲ ወዲ ቱሪሉ ዓብዩ፡ ኣብ ዓለም ንዝኾነ ነገር፡ ዝተረፈ ህይወቱ ኣብ ገጠር ተነጺሉ ከሕልፎ ከም ዘይሓሰበ ብቐጥታ ተረዲኡ ነበረ። ሞያ ኣቡኡ ተማሂሩ እኳ እንተነበረ፡ ፍሉይ ሞያ ክህልዎን ሰራሕ ካቢነ ክኸውንን ደለዩ። ንኣቡኡ ድማ ናብታ ነቲ ስነ-ጥበብ ናይ ምምሃር ተኸእሎ ዝነበረላ ከተማ ክሰይ ከእምኖ ክኢሉ። ናብ ካታንያ ገዓዘ እሞ ድሕሪ ናይ ክልተ ዓመት ልምምድ ኣዝዩ ንፉዕ ኮነ፣ ነዚ ስራሕ ክሰርሕ ድሉው ከይኑ ተሰምዖ፣ ሕጂ ወዲ ዓሰርተ ትሽዓተ ዓመት ስለ ዝኾነ ድማ ናይ ገዛእ ርእሱ ስድራቤት ዝመስረተሉ ግዜ ዝኣኸለ መሲልዎ። ንዓመታት ጓል ጓሳ ፈሊጡ ክምርፃ ወሲኑ ግን ኣንጻር ድሌት ናይቲ ወዲ ካብ ዓሌቱ ዝኾነት ሰበይቲ ክምርፃ ዝደሊ ዝነበረ ኣኮኡ ሚቐሪ ከይዱ። ኣብቲ ግዜ እቲ ንምእማኑ ዘጸግም ግን ከምዚ እዩ ነይሩ፡ ንሓደ ኢደ ጥበበኛ ጓል ጓሳ ምምርፃው ዓቢ ምንጫ ውርደት እዩ ነይሩ። ኣብ መንጎ ኣቦን ወድን ሃንደበት ዓቢ ግርጮት ተላዒሉ እዚ ድማ ቱሪሉ ካብ ኣቡኡን ሓዳስ ኣዲኡን ብዘይጥርጥር ክፈላለ ደፊእዎ። ምስቲ ሓድሽ ስድርኡ ካብታ ሃገር ወዲኡ ናብ ኮሞ ብምኻድ ብስርሑ ሃብቲ ረኺቡ።

እቶም ኣኮታት ውላድ ስለ ዘይነበሮም፡ ምስ ምኻድ ቱሪሉ፡ ብርግጽ በይኖም ተሪፎም። በዚ ተነጽሎ እዚ ዝያዳ ዝተሰቐየት ሰብ፡ ምሉእ መዓልታት ምስተን ኣብ ዙርያኣ ዝጮርሕ ዝነበራ ኣዕዋፍ፡ ጽንጽያታትን ሓሳኹን እናዕለለት ዘሕለፈት ኣኮይ ኣንቶንያ እያ። ኣብታ ኣብ ገጠር ዝነበረት በዓቲ ምስ ዝኾነ ሰብ ክዛረብ ዕድል ኣይረኸበን። ብምኻንያት ኣገደስቲ በዓላት ከም በዓል ልደት፡ ፋሲካ ወይ በዓል ማዶና ኣሱንታ ኣብ መፋርቕ ነሓስ ጥራይ እዩ ናብ ከተማ ከይዱ ንኣደይ ክበጽሕ ዝኸኣለ። ኣብ ሓደ ካብዚ ምብጻሕ እዚ፡ ብዛዕባ ኩነታታ ንነዊሕ እዋን ድሕሪ ምጉርምራራ፡ ንሓፍታ ሓሳብ ኣቕረበትላ፡ - ክብርቲ ተረዘ፡ ምስ ክልተ ንኣሸቱ ኣዋልድ ክትገጥማ ዘለኪ ብዙሕ ከም ዘለኪ ኣስተብሂለ፡ ንኮንሴታ ኣሕሊፍኪ ሃባኒ ስለዚ ክትከውን ንነብስኻ ንንእሽቶ ክትውፍያ ዝያዳ ነጻ። ናብቲ ኣዩር ዝሓሸን ጽቡቕ ክገብረላን እዩ ዝብል ገጠር ክወስዳ እዩ - ኣደይ ኣብ መጀመርታ ርግጻኛ ኣይነበረትን ድሕሪኡ ግን ከም ወትሩ ብቐሊሉ ኩነታዊ ዝኾነ ባህርያታ ኣብ ግምት ብምእታው፡ ድሕሪ ተኣፋፊ ጽንዓት ሓፍታ ተሰማሚዓ።

ንዓይ እቲ መከራ እዩ ጀመሩ። ምናልባት ውዑይ መዓልቲ ነይሩ ክኸውን ይኸእል እዩ፣ ሓጋይ 1938 ጀመሩ፣ ወዲ ክልተ ዓመት ስለ ዝነበርኩ ሓፍተይ ክትወስደኒ መዲኣ። ኣብ በርሳ ጮርቂ ብሉዝ፡ ክልተ ጽምዲ ፓንቲ ኣቐሚጠ ኩሉ ነገር ከይፈለጥኩ ካብ ገዛይ ወጻእኩ። ኣነ ኣዝዩ

ንእሽቶ ስለ ዝነበርኩ፡ ሺያ ክፋሲሳይ ኣብታ መዓልቲ እቲ ኣኣ ከም እትጅምር ክግንዘብ ኣይከኣልኩን። ድሕሪ ፍርቂ ሰዓት ወይ ምናልባት ልዕሊኡ ኣብዛ ብዙሕ ዘረጋግእ ዘይኮነት ስም ካስራንጅያ (ካሳንድራ!) ሒዝና ዳርጋ ሕማቕ ዕድል ንምግማት ጌርና ክሰብ እንበጽሑ፡ ነቲ ናይ በቕሊ መስመር ተኸቲልናዮ፡ ብሓዲሩ እቲ ስም ድሮ ምሉእ ውጥን እዩ ነይሩ፡ ዋላ'ውን እንተኾነ ኣብቲ ግዜ እቲ ክግንዘብ ኣይከኣልኩን። እቲ በዓል ቤት ኣብ መጀመርታ ጽቡቕ ጌሩ ይቕበሊ ነይሩ፡ እታ ኣኮይ በብእዋኑ ገለ ምቁር መግቢ ትገዝኣለይ ነይራ ንክበጽሓኒ ናብ ኖቫራ ምስ ኣሰንዮትኒ ንኣደይ ክበጽሓኒ ከለ ኩሉ ግዜ ብጽኑዕ ናብ ገዛይ ክምለስ ከምዘይብለይ ግን ይሓይሽ ትብሊኒ ነበረት። ምስኣ በይና ዝነበረትን ኣደይ ከም እትኸውንን ይዓቢ። ካብ ምእዛዝ ሓሊፈ ካልእ ክገብር ኣይከኣልኩን።

Meanwhile, my father returned from Sardinia, stayed just a week, enough to get my mother pregnant, and left again. It was 1939 and the following year Antonietta was born. I still vaguely remember that my aunt Antonia took me to Novara to see my mother and I saw my sister for the first time. I wanted to stay at home to cuddle little Antonietta but my aunt, more and more in control of my life, as rigid as a soldier, told me: .foar,i,18 - Turnemmu at home, I'll make you a beautiful causitta - .foar ,p,16 (Let's go home, I'll make you a nice doll).

ኣብቲ ዳስ ምስ በጻሕና ኣብ ሕቕፈይ ዝተቐብኣ ቀይሕን ዘስካሕክሕን ኣዲንቲ ዘለዎ ዝተመልኣ "ካውሲታ" ኣቐመጠ። ፈሪሐ። ናብ ኖቫራ ናብ ኣቡሓጎይን ኣደይን ክምለስ ስለ ዝደለኹ ግን ንኣኮይ ኣንቶንያ ዘእምነሉ መንገዲ ስለ ዘይነበረ ኩሉ ግዜ ዝነብዓሉ እዋን እዩ ነይሩ፡ ልባ ንነፍሲ ወከፍ ጥርዓነይ ዕንክሊልን ጸማምን እያ ነይራ። ኣብተን ቀዳሞት ሰለስተ ዓመታት ኣብ ካስትራንጅያ ኣብ ዝርከብ ገዛ ገጠር ብዙሕ ግዜ ኣሕሊፍና፣ ህያው ነፍሲ ዘይነበረት፣ ሳሕቲ ጥራይ እዮም በዓላት ኣብቲ ፋሕ ኢሎም ዝነበሩ ገዛውቲ ዝረኣዩ ነይሮም።

ሰንበት ሰንበት ናብታ ዓዲ ንኸይድ እሞ ኣነ ድማ ንኣደይን ንኣሽቱ ኣሓተይን ንኣባሓጎይ ብኣደይን ይበጽሕ ነይረ። ኣቡሓጎይ ጭሕሚ ዝነበሮ ደስ ዝብል ሰብ እዩ ነይሩ። ሓሓሊፉ ዝሸትታ ሸንቲ ሳንዲቕ ሒዙ ይኸይድ ነበረ። ኣብ ክረምቲ ኣብ ትሕቲ ካባኡ ወሲዱ ናብቲ ቅርዓት

ወሲዱኒ ገለ ምቁር መግቢ ክገዝእን ኣብቲ ኣብ ልዕሊ እቲ ሆስፒታል ዝርከብ "ስያንካዲታ" ዝበሃል እንዳ መስተ ወይኒ ይጥዕምን ነበረ። ምሽት ናብ ካስትራንጅያ ተመለስና።

ገለ ምሽታት እቲ ኣኮ ምስታ ባንድ ልምምድ ክገብር ይኸይድ ነበረ፤ ኣብኡ ድማ ትሮምቦን ይጻወት ነበረ፤ ድሕሪኡ ኣብቲ እንዳ መስተ ደው ኢሉ ክሰቲ ደው ኢሉ ውዕዉዕ ኮይኑ ናብ ገጠር ይምለስ። ካብ ካስትራንጅያ 500 ሜትሮ ርሒቐ "ኮንሴቲና፡ 'ntoia..." ክብል ጀመረ። ኣብ መንጎ እዚ፡ ኣብ ገዛ፡ እታ ኣኮይ ነቲ ኣብ ትራይፖድ ዝነበረ ማይ ንምውዓይ፡ ነቲ ድስቲ መሬት ኣዳልያቶ ነይራ። ኣብ ፍርቂ መንገዲ ምብሳል ምናልባት ነቲ ወይኒ ንምጉሓፍ ምናልባት ላድል ዝፈልሐ ማይ ፈሰሰ። ኣብ ሓዲናዊ ጣውላ ሓፍተይ ነቲ ፓስታ ንምቕማም ነቲ ቱፋሕ ምስቲ ኮሚደረ ኣዳለወቶ። እቲ ቱፋሕ ትሕቲኡ ስለ ዝበሰለ ተምለስ ገይሩ። "ብላዕ፡ እንተዘይኮይኑ እቲ መትሓዚ ወሲደ ሬሳታት ክህበኩም እዮ..."።

In those days a woman of Venetian origin was the midwife of San Basilio. When the river was in flood in winter, uncle Michele carried her on his shoulder .foar,i,18 (a ciancalea) .foar,p,16 for purchases at the pharmacy in Novara. She stopped at home and said "Antonia, give her a shawl, it's cold". You poor aunt, I don't know if you understood that you were Michele's lover.

ሕጂ ወዲ ሓሙሽተ ዓመት ኮይኑ፡ ኣብ ገጠር ተነጺለ፡ ከም እንስሳ ዘገዳም ዝኸንኩ ሰብ ከይተዛረብኩ። ብኹሉ ሰብ ሓፈረ። ናብ ኖቫራ ምስ ከድና ንሰባት ስለ ዝፈርሕ ተሓቢኡ። እቶም ጎረባብቲ ነዚ ለውጢ ስለ ዝተረድኡ ንኣኮታተይ ናብ መዋእለ ህጻናት ክሰዱኒ መኸሩ። ዕድል ኮይኑ እቶም ኣኮታት ኣሚኖም። ስለዚ ሓደ ንግሆ ሓፍተይ ንኣኮይ ሚሽል ቢስኩት ገዚኡለይ ኣብታ ብኣቦ ዓባይ ዝሃበትኒ ጻዕዳ መሶብ ሓሰር ኣእትያቶ። ምስቲ ቢስኩት ፍሩይ እንቋቐሖ ኣቐመጠ። ናብቲ ኣብ ጥቐ ገዳም ዓዲ ዝርከብ መዋእለ ህጻናት ኣሰንዩ። እታ መነኮስ ክትቅበለኒ ማዕጾ ምስ ከፈተትኒ፡ ክጮድር ጀመርኩ። ካብ ፍርሒ ተበጊስ ነታ መሶብ ኣብ መሬት ደርበኸዋ፤ እቲ እንቋቐሖ ተሰባቢሩ ኣብ ምሉእ መሬት ሓመድ ገዲፉ። ሓፍተይ ብጽኑዕ ብምግራፍ ቀጺዓኒ ናብ ገዛይ መለሰትኒ። ስለዚ ናይ መጀመርታ መዓልተይ መዋእለ ህጻናት እውን ናይ መወዳእታ መዓልተይ ኮይና።

አጋጣሚ ከይኑ፡ ካብ ወዲ አርባዕተ ዓመት ጀመረ፡ አኮይ ከምዚ ይብላ፡ - ኮንሰቲና፡ ናብ ኖቫራ ኪድ እም ንሕማም ርእሲ ዝኸውን ካርሚየሪ (ትራንኪላይዘር) አምጽአለይ። ከም ፈረ ኣብ መስመር በቕሊ ጎዮኹ፡ ብአውራጃ ግሪኮ ሓሊፈ፡ ሓይ ሓይ ግዜ ጽምአይ ከጥፍእ ኣብቲ ፈልፋሊ ማይ ደው ኢለ፡ ኣብ ፋርማሲ "ዱ ሱርሲቱ" በጺሐ። ንሱ እቲ ፋርማሲስት ተገሪሞ ኣብ ሓዲር ግዜ ከም በርቂ ካብን ናብን ኖቫራ ከም ዝኸይድ ንኣዕሩኽቱ ነገሮም። ወዲ ሓሙሽተ ዓመት ከለኹ ብርሑቕ አዝማይይ ናብ ባርሴሎና ተወሲደ። ኣብኡ ንመጀመርታ ግዜ ብዓቢ ምግራም ርእየን ሰሚዐን... ሬድዮ! ናብ ሓይ ድኳን ከይድና ድማ ከም አተር ሕብሪ ዘለዎ ጨርቂ ክንገዝእ ከድና። እቲ ሓጋዚ መሸጣ ሓሳብ አቕሪቡ፡ - ከምኡ'ውን ቆቢዕን ጻዕዳ ስካርፍን ግዝኡ። ኣብ መወዳእታ ተአሚኖም እቲ ሓጋዚ ድኳን ክልተ ብነጻ ቁርጽራጽ ንብሩህ ሰማያውን ፍኹስ ዝበለ ሰማያውን ሳቲን ሃበ። ንጽባሒቱ ነቲ ጨርቂ ናብታ ኣብ ውሽጢ ሓይት መዓልታት ነቲ ክዳውንቲ ዝሰርሐት ኣይይ ወሰድና። ሰንበት ከም አዋልድ ማርኪዝን ባሮንን ኖቫራ ከይኑ ይስምዓኒ ነይሩ።

ኣብ ክረምቲ 1941 ኣብ ማእከል ኩናት ኣባይ ኣብ ሳርዲንያ ስርሑ ምስ ወድአ ምስ ሓይ ዓርኩ ኣብ ሰሜናዊት ከተማ ዕድሉ ክደሊን ነቲ ናይ ቀደም ስራሕ ሰራሕተኛ ቆርቆሮ ዳግማይ ብምጅማር ክነብርን ወሰነ። ኣይይ ምስ ኣባይ ክትጽንበር ከም ዝደለየት ኣብ ኣየር ዝነበረ ስምዒት ስለ ዝነበረ ኣነ በዚ ስለ ዝተረበሸኹ፡ ክሳብ ሓይ መዓልቲ ኣብ ትሕቲ ዓራታ ሰሓቢረ፡ ክዳና ገፈፈ ነተን ክልተ እኽሊ ፍዝ፡ መጻኢ ጡብ ምስ ስካብ ስለ ዝተዓዘብኩዎ ሓዲቡኒ ኣይፈልጥን። ብዓመጽ ካባይ ወሰድዎም። ንነብሰይ ስለ ዝቐሰለት ደም ከም ዝረአኹ ይዝከረኒ። ለይትን መዓልትን ዘድሊ ዝነበረ ናይ ካንቫስ ማልያ፡ ድሕሪኡ ነቲ ክዳን መሊሰ ኣልቢሰዮ፡ ዝኾነ ሰብ ድማ ኣየስተብሃልኩሉን።

Before leaving, the mother tried to leave the grandfather's house in order, as the poor guy was left alone. She thought about putting in electric lights, at that time the prerogative of the lords. Before she used "u lusu" to oil. Uncle Michele was disturbed by this: a few days later he called the electrician in turn and had him also install the light in his house, so when I went to the village I too enjoyed a little light on the steep wooden stairs. When I had to go to the toilet .foar,i,18 (in latrea), .foar,p,16 basically a

simple hole that was on the ground floor behind his laboratory, there were always coffins stacked next to it, which the uncle built to be ready in case of request.

On the morning of March 1st 1942, dressed in blue satin with light blue sleeves, together with my uncle and grandfather Tore, I accompanied my mother and her little sisters to the post office in Piazza di San Sebastiano, that is, yes, to the bus, which would take them to at the Vigliatore railway station. Her 4-year-old sister Rosa didn't want to come up and her uncle, to convince her, said to her: .foar, i, 18-if you don't come up you'll get two feet-.foar, p, 16 (I'll fart you twice) .

አነ እቲ በኸሪ ብናይ ሓፍተይ ተጸልዮ ኣይወጸእኩን ኣብ ኖቫራ ድማ ተረፍኩ። ብኸያት ከቋርጽ ኣይከኣልኩን። ኣብ ሕቕፊ ኣበሓጎይ ምጽንናዕ ደለኹ። ንሱ እውን በይኑ ተሪፏ ንእዛ መዓልቲ እቲኣ ምስኡ ጸኒሐ ምስኡ ክሕግዝ። ድሕሪ ዕስራ መዓልቲ ኣቢሉ እታ ቀዳመይቲ ደብዳቤ ካብታ ኣደ ብዛዕባ ዕውታነት ናይቲ ጉዕዞ ትነግር መጻት። ባባ ኣብ ገዛ ማይን ምድጃ ጋዝን ዘለዎ ምቕእ ኣፓርታማ ረኺቡላ ነበረ፣ እዚ ንዓኣ ሓድሽ ነገር እዩ። ነቲ ዘንታ ብምቕጻል፡ ድሕሪ ምምጻኣ ኣብ ዝነበረት መዓልቲ፡ ፋሽን ዝኾነ ምቕራጽ ጸጉሪ ንክህባ ናብ ገዛ ጸጉራ ደወለት። ኣብታ ዓዲ ዳርጋ ኩለን ደቂ ኣንስትዮ ነዊሕ ጸጉረን ብቱፕ ይኸደና ነበራ። ብሓጻኖ ኣደይ ኣብ ህይወታ ንመጀመርታ ግዜ ሕጉስን ዕግበትን እያ ነይራ። ኣብ መወዳእታ ናይቲ ዘንታ ንሓፍቱ ኣማኸረኒ። ብርግጽ ኣብ ካስትራንጅያ ዝነበረኒ ስቓይ ኣብ ኣእምሮይ ኣይሓሰብን።

ድሕሪ ዝኸድናሉ መዓልቲ ኣኮይ ኣንቶንያ ናብ ገጠር ሒዛትኒ ተመሊሳ ንሰብኣያ ኣብ ክንዲ ቀዳማይ ክፍሊ ኣብ ወርሒ ጥቅምቲ ካልኣይ ክፍሊ ክመሃር ምእንቲ፡ ከመይ ጌረ ከም ዝጽሕፍ ክምህረኒ ናይ ቀዳማይ ክፍሊ መጽሓፍ ክገዝኣይ ነገረቶ። መስኪነይ፡ ድሕሪ ሕጂ ክጸወት ኣይከኣልኩን፡ ግን ግዜይ ኣብ ምጽሓፍ ሓራጅን ቁጽርን ከሕልፎ ግድን ነበረ። እታ መምህር ካብቲ እትምህረሉ ዝነበረት ሳን ባሲልዮ ኣብ እትምለሰሉ ዝነበረት እዋን በብእዋኑ ብካስትራንጅያ ትሓልፍ ነበረት። ማርያ ትበሃል፡ ጻል ሓደ ሓፍታ እትፈልጦ ካፕቱን እያ ነይራ። ብርጭቆ ማይ ኣቕረባ። እዚ ከምዚ ኢሉ እንከሎ እታ ደፍተር ኣርኣኹዎ ንሳ ድማ ምሕቋፍ ሃበትኒ። ካብ በርሳኣ ቀይሕ እርሳስ ኣውዲኣ “ጽቡቕ ጌርካ” ኢላ ጽሒፋ። ከመይ ዝበለ ሓጎስ፡ ከመይ ዝበለ

ሓጎስ ንነብሰይ ክምስገና ምርኣይ፡ ንዓይ ፍሉይ እዩ። መዓልታዊ ዝያዳ ጭንቀት እናወሰድኩ፡ ናብ ኣቦታት ኣኮታተይን ኣያታተይን ክወስዱኒ ለሚነዮም፡ ሓፍተይ ግን ኣድላዪ ኣይኮነን ኢላትኒ።

ከመይ ከም ዝሕከምን ከም ዝተመገብኩን ከይነግሮም ፈሪሑ። ግደ ሓቂ፡ እቲ መግቢ ንሓንቲ ክትዓቢን ክትምዕብልን ዝነበራ ንእሽቶ ጓል እኹል ኣይነበረን፡ ንግሆ ንሓንቲ ቁራጽ ተሪር ባኒ ምስ በርበር፡ ፍርቂ መዓልቲ ሰላጣ ኮሚደረን ክልተ ኣውሊዕን ይህቡኒ። ምሽት በዓል ቤታ ኣብኡ ኣብ ዝነበረሉ እዋን፡ ኣኮይ ኣንቶንያ፡ ካብ ጥረ ቱፋሕ ዝተመርኮሰ ሶስ ዘለዎ ፓስታ ኣበሰለት። እንተዘይበሊዐዮ ድማ ብዙሕ መግረፍቲ ንኸረክብ ሓደጋ ኣጋጢሙኒ። ንዝተፈለለዩ ምሽታት ድማ ፓስታን ፋጂልን ወይ ሓደ ዓይነት ልስሉስን ልስሉስን ፖለንታን ይብስል ነበረ። ኣብ በዓል ልደት፡ ሓድሽ ዓመት፡ ካርኒቫልን ፋሲካን ጥራይ እዮም ደርሆ ወይ ራቢጣ ቀቲሎም። ኣብ ወርሒ ጥሪ ንሓንቲ ሓሰማ ቀቲሎም ካብኣ ቀመማዊ ሰላሚን ሽጉርትን ዝረኸቡሉ፡ እንተኾነ ግን ንጣብ ብንጣብ ክውሰዱ ነይሮዎም እንተዘይኮይኑ ንዓመት ምሉእ ኣይምኣኽሉን እዮም። ሓሓሊፉ ሰንበት ኣኮይ ገለ ረሳሕ ትራይፕ ይገዝእ ነበረ፡ ሕጂ'ውን እንተኾነ፡ ብዛዕባኡ ምሕሳብ ጥራይ ይጸልኣኒ፡ ወይ ገለ መዓንጣታት ኣብ ጭንፈር ፓርሰሊ ተጠቕሊሉ፡ እቲ ስካሎፕስ፡ ድሕሪኡ ዝተጠብሰ። ኩሎም ርካሽ መግቢ እዮም ነይሮም ምኽንያቱ ብመሰረት ናቶም ከም ኣያታትና ንባኽን ክንከውን ስለዘይብልና ንሳቶም ድማ ደጊሞምኒ፡ - ትርእዮ ኣለኻ ኩሉ ግዜ ሶስጅን ስቶክፊሽን ዝመልኦ ጣውላ ኣለዎም፣ ይበልዑን ይሰትዩን። ካብቶም ሰባት ክንርሕቕ ኣለና - ኢሎም -። ኣኮታተይ ካልኣት ኣዝማደይ ኣብታ ኣህጉር ምስ ኣደይን ኣበይን ክጽንበር ክጽዕር ከዩእምኑኒ ፈሪሑም። ክጸልኦም ክገብሩኒ ኣዝዮም ስለ ዝጽዕሩ፡ ሓደ ሓደ ግዜ ምስኣም ምስ ተራኸብኩ፡ ንኸይርእዮም ኣእዳወይ ኣብ ልዕሊ ኣዲንተይ ኣንቢረ።

መስከረም በዲሑ ስለ ዝነበረ ንኸልኣይ ክፍሊ መእተዊ ፈተናታት ክወስድ ግድን ነበረ። ኣኮታተይ ናብ ዓዲ ወሰዱኒ፣ ንዓይ ክኮታተሉኒ ንሓላፊ ጽሬት፣ ኣብ ካልኣይ ክፍሊ ዝህልወኒ መምህርን መምህር በርድ ፈተናን ኣማኸሩኒ። ኩሎም ንዕቤትይ ንምርግጋጽ ከም ህያብ እንቋቋሖ ሓዘም መዲኦም ነይሮም። ምስቶም ሰባት ርክብ ፈጸመ ኣይፈልጥን እዩ፣ እቲ ክፍሊ ሓያሎ ክልተ ወንበር ዘለዎም ዕንጨይቲ ዝሰርሖም ጠረጴዛታት ምስ ቀለም ዝሓዘ ጠረጴዛታት ነበሮም። ምሳይ ካልኣት ናይ ምእራም ፈተና ዝወስዳ ኣዋልድ ነይረን። ኣብ ሰሌዳ

ናይ ምድማርን ምጉዳልን ጸገማት ከም ዝፈትሕ ገይሮምኒ። ክልቲኡ እቲ ቀለምን እቲ ሰሌዳን ንዓይ ፍጹም ሓድሽ እዩ ነይሩ። ብፍርሕን ሕፍረትን ከም ቆጽሊ ይንቀጥቀጥ ነይረ። ከመይ ጌረ ነቲ ስርሒታት ከም ዝፈትሖ ኣይፈለጥኩን። ምክንያቱ ኣኮይ ኣንቶንያ ካብ ሓደ ክሰብ ዓሰርተ ቁጽሪ ምጽሓፍ ጥራይ ስለ ዝመሃረትኒ። ብድሕሪኡ ሓረግ ክጽሕፍ ሓቲቶምኒ። ኣብ ደፍተር ቁሩብ ሓሰብ እናሓሰብኩ። ካበይ ከም ዝጅምር ግን ኣይፈለጥኩን። እቶም ዕግርግር ምስ ተወድኡ፡ እቲ ሓላዊ ጽሬት ናብ ገዛይ ወሰደኒ። እታ ሓፍተይ እቲ ፈተና ከመይ ከም ዝኸደ ምስ ሓተታ እቲ ሓላፊ ጽሬት ብዙሕ ጽቡቕ ከም ዘይከደ፡ እቲ ናይ መወዳእታ ፍርዲ ግን ናይቶም መምህራን ምኽኒ መለሰለ።

Surprisingly, the result was positive and I was admitted to the second class: I was ready to go to school, but the problem of the apron arose. Uncle Michele had gone to the shop the previous day and bought a remnant of black fabric. Aunt Antonia made my uniform for me within a day. More money was needed to purchase the folder. My uncles had money but they were obsessed with saving so he, the miser, did his best and made me a plywood folder with a window clip. They didn't even buy me a pen. My uncle built one with a thin piece of wood with a nib attached to the end. They couldn't replace the two notebooks and the pencil and had to buy them. On October 1st of 1942 my aunt accompanied me to school. First she had gone to the mayor to ask for a birth certificate which the school required because I was out of class. The teacher was full of kindness and welcomed me with kindness, but I was afraid of her, perhaps because instead of her right arm she had a rubber prosthesis due to an accident that occurred as a child in her father's pasta factory. I was assigned a seat in the front rows. My new companions, who hadn't seen me the year before, intrigued by my presence, muttered among themselves: .foar,i,18 - But why is this sicca-sicca? - .foar,p,16 (Who is this skinny little girl?). I was very intimidated and ashamed, I couldn't open my mouth and I didn't even answer the questions that the teacher lovingly asked me.

አነ ቆልዓ በረኻ ስለ ዝነበርኩ ክሸነን ክወጽእ ክሓትት ትብዓት ኣይነበረንን፡ ሓንሳብ ድማ ባዕለይ ሸንቲ ፈጸመ። ስለዚ ገዛ ምስ በጻሕኩ ሓፍተይ ብዝኾነ ንጽባሒቱ ኣብ ግዚኡ ዘይነቅጽ ክዳነይ ክትሓጽቦ ስለ ዝነበረት ቀጥቀጠትኒ። መዓልታት ሓሊፉ ኣብ ነፍሲ ወከፍ ግዜ ተመሳሳሊ ነገር መሊሱ። እታ ኣብ ፍርቂ መዓልቲ ዝፈለጠት መምህር ናብ ሸቓቕ ትሰደኒ ነበረት፡ ሓደ ሓደ ግዜ ግን ረሲዓ ኣብ ነብሳይ መሊሳያ። መምህርተይ ሸለል ኢሎምኒ በቲ ለበዳ ከም ዝተሰቐኹ ጌሮም ይርሕቁኒን ምሳይ ዕርክነት ክገብሩ እውን ኣይፈተኑን።

ኣብ ዓዲ ስለ ዝራኸቡ ነንሕድሕዶም ይፋለጡ ነበሩ፤ ኣነ ግን ናብቲ ኣብ ገጠር ዝነበረ ገዛ ንምብጻሕ ዳርጋ ሓደ ሰዓት ብእግረይ ክኸይድ ስለ ዝነበረኒ ምስኦም ክዕረቕ ዕድል ስለ ዘይነበረኒ። እቶም ኣኮታት ሰንበት ሰንበት ጥራይ እዮም ናብ ከተማ ዝመጹ ንኣዕሩኽቶም ክራኸቡን ኣብ ቅድሚ ጥርሙዝ ወይኒ ምስኦም ውሑዳት ናይ ሕጉስ ሰዓታት ከሕልፉን። መብዛሕትኡ ግዜ ግን እታ ኣኮይ ንሰብኣያ ዝኾውን ናይ ስራሕ ትእዛዝ ክትቅበል ኣብ ገዛ እያ ትጸንሕ ነይራ። ወዲ ሸዱሸተ ዓመት ከለኹ በቲ ነዊሕ ዓቕብ መገዲ በቕሊ ተጓዲዘ። ኣብ ፍርቂ መንገዲ ንመምህር ከቕርቦ ብቆጽሊ ዝተኸበበ ዕስለ ቫዮሌት ክለቅም ደው በልኩ።

ደኺመ ኣብ ቤት ትምህርቲ በጺሐ። ድሕሪ ፍርቂ መዓልቲ፡ ምስ ህያው ነፍሲ ከይተራኸብኩ፡ ብኣእዛን ዘደንዝዝ ምጭብባጥ ሲካዳታትን ዝሓርር ጸሓይን ተሰንዮ ናብ ገጠር ተመለስኩ።

ኣብታ ሆሽል ተዓጽዮ ኣብቲ ካብ ርጉእ ዘይኮነ ሃዋህው ምስ ነብሳይ ክሕንጻጽ በይነይ ጸኒሐ ሓፍተይ ኣብ ልዕለይ እናጸንዐት ከደት። እቲ ኣኮይ፡ ስራሕ ምስ ወድኦ፡ ዳርጋ ኩሉ ግዜ ኣብ ጥቓ እንዳ መስተ ደው ኢሉ፡ ምሸት ምሸት፡ ኩሉ ግዜ ሰኪሩ ናብ ገዝኡ ይምለስ። ሓደ ሓደ ግዜ ካብቲ ልሙድ ንላዕሊ ሰኪሩ፡ ይጠፍእን ናብ ገዝኡ ኣይምለስን ነበረ። ኣኮኡን ገለ ጎረባብቱን ኣብ ፍርቂ ለይቲ ኣብ ጎኒ እቲ ወሓዚ ብብርሃን ፋኑስ ክደልይዎ ከዱ። ኣብ መሬት ተደፊኡ ምስ ረኸብዎ ናብ ገዝኡ ክኸይድ ኣእሚኖም።

እዚ ከምዚ ኢሉ እንከሎ ኣብ ቤት ትምህርቲ ጽቡቕ ነገር ክገብር ኣይከኣልኩን። ኣብ መወዳእታ ቀዳማይ ርብዓ ዓመት እቲ መምህር ነተን ሪፖርት ካርድታት ዓደለን፤ ድሕሪኡ ምስቲ ፋሽሽታዊ ምልክታትን ሕማቕ ኣጋጣሚ ኮይኑ ድማ ምስ ኩሉ እኹል ዘይኮነ ትምህርቲ፡ ሪፖርት ካርድይ ኣብቲ ክፍሊ ዝደኸዩት እያ ነይራ። ንሓፍተይ ንምትብባዕ እተን ካልኣት ሪፖርት

ካርድታት እውን ከም ናተይ ምኽኒንን ሓፍተይ ዳርጋ መመላእታ ከም ዝወሰደትን ነገርክዋ።
ስለዚ መዓልቲ መዓልቲ ብውልቀይ ትብዓት እናረኽብኩ ኣብ ክፍሊ ምስ ገለ መማህርተይ
ዕርክነት ክገብር ፈቲነ። ክቐርቦም ደለኹ፡ ምናልባት ብዓይኖም ድኻ ጓል ገጠር ስለ ዝነበርኩ
ካብ ዕላሎም ኣግሊሎምኒ።

ምዕራፍ ሰለስተ - ጸወታታት ኣብ ሑጻ

ኣብተን ኣብ ካስትራንጅያ ኣብ ብሕትውና ዘሕለፍካዮን ዓመታት፡ ግዜ ሓሊፉ ኣይፈልጥን ምኽንያቱ ምሉእ መዓልቲ ጮርጮር ኣዕዋፍ፡ ኣብ ሓጋይ ድማ ንእዝኒ ዘደንዝዝ ምጮብባጥ ሲካዳ፡ ሲሮኮ ካብ ባሕሪ ሰሊኹ ክኣቱ ከሎ ጥራይ እዩ። ኣብቲ ዚግዛግ ዝበሃል መንገዲ ናይቲ ወሓዚ ብምኻድ ነቲ ጎልጎል ሓዊ ኣንዲድዎ። እንስሳታት ገጠር መሓተቲይ እዮም ነይሮም። ስለዚ ግዜይ ኣብ ፍንጣጣ እዩ ኣሕሊፈዮ። ካብቶም ኣብ ድሕረ ባይታ ሰማይ ወይ ኣብ መንጎ ጮናፍር ኣግራብ ዝተራእዩኒ ኣሃዛት ጀሚረ ናይ ገዛእ ርእሶይ ዓለም ሃኒጸ፡ ዝዘረቡ እንስሳ ዘገዳም፡ ኣብ ወሰን ሄድሴቮር ሮክ ዝተሰለፍኩ ፈረሰኛታት ድሕሪኡ ድማ ምስ ናተይ ስሕበት ሓይልታት ከም ዝወድቁ ገይረዮም፣ ብፍርሒ ክጠፍኡ ተዓዚቦ። ድሕሪኡ ነቲ ከውሒ ናብ ገበል ቀይረዮ፡ ሃንደበት ካብቲ እምባ ተፈልዩ፡ ልዕል ኢሉ እናነፈረ፡ ኣብ መላእ ገጠር ራዕዲ ኣስፋሕፈሉ። ነቲ ደበናታት ቀይረ፡ ዝነፍሩ ጀለቡ ኮይነን፡ ኣደይን ኣሓተይን ዝጽበያኒ ዝነበራ፡ ኪኖ እቲ ርሑቕ ባሕሪ ክኸይድ እናሓሰብኩ ኣብ ሰማይ ተጓዒዘ። ካብ ማይ እቲ ወሓዚ ወዲኦም ዝሓበጡ ሽኮርያታት ክሳብ ናብ ግዙፋት እንስሳታት ዝቕየሩ ኮይኖም ኣብቲ ወሓዚ እናገስገሱ ከለዉ ነቶም ተኸልታት ከይተረፈ መንቀሱ።

ሓይ ሓይ ግዜ ነቲ ዘይጥዑም ገጽ ኣንቶንያ ሓፍተይ እዝክር ነይረ። ኣይተፍቅረኒን፣ ኣይተፍቅረንን ኣነ ድማ ጸሊኡዮ፡ ኣደይ ንሓፍታ ኣሕሊፋ ሂባትኒ ነይራ ግን ሓይ መዓልቲ መዲኣ ክትወስደኒ ምኺና እውን ቃል ኣትያኒ ነይራ፡ እዚ ስለዝኾነ እዩ ብተሕ ግዜ ኣብ ኣግራብ ዝድይብ

ዝነበርኩ፣ ምስ ኣበይ ብሕቕ ጻዕዳ ፈረስ ክትበጽሕ ክርእያ ተስፋ ብምግባር ንኣድማስ ስካን ገበረት። ኣብተን ኣብ ጥቓኣን ዝነበራ ቁሽታት ሳን ባሲልዮን ቫላንካዛን እቶም ሰብኡት ኩሎም ተበጊሶም ነበሩ። ዝተረፉ ደቂ ኣንስትዮን ቆልዑን ውሑዳት ኣረጋውያንን ጥራይ እዮም። ህይወት ዳርጋ ዘይትንክፈን ስቕ ዝበለ ዓድታት እዩን ነይረን። ግዜ ደው ኢሉ ስለ ዝነበረ ሰባት ኩሉ ክቕየር ምዃኑ፡ ሓደ መዓልቲ፡ እቲ ኩናት ምስተወድአ፡ ስልጣነ ናብቲ ዕስለ ፋሕ ዝበለን ዝሞተን ዝናወጸን ገዛውቲ ብዓወት ከም ዝኣቱ ይኣምኑ ነበሩ። ኣዕሩኽ እንተዘህልወኒ፡ በይነይን ተደርብዮን ከምዘይኮንኩ ክፈልጥ፡ ክሕሎ ክኸእል፡ ኣብ ገዛውቲ ናይዚ ወይ ናይቲ ሰብ ክዕቅብ ከም ዝኸእል ክፈልጥ ምደለኹ። ብዘይ ስድራ እዩ፡ ወለደይ ርሑቕ ኣብ ተጻራሪ ገምገም ባሕሪ፡ ኪኖ እቲ መወዳእታ ዘይብሉ ሰማያዊ፡ ኣብ መንጎይን ኣብ መንጎኣምን ከም ልዑልን ዘይሕለፍን እምባ ከም ዝነበረ ክዛረብ እውን መሰል ኣይነበረን። ኣብ ክንድኡስ ምስታ ሕማቕ ኣተሓሕዞ ዝገበረትኒ ሓፍተይ ክነብር ተገዲደ። ብዛዕባ እዚ ሓሲብን ክትቀርብ ምስ ረኣኹን በቲ ጮርጮርን ኣረማናውን ድምጺ ኣቕጢዓኒ። ንኸጮድር፡ ንኸጮድር፡ ንኸጸርፍን ንኸጸርፍን ዝተገብረ ድምጺ።

እቶም እንስሳታት ከይተረፉ ብድምጹ ይፈርሁ ነበሩ። ምስ በዓል ቤታ ጥራይ እያ ርእሳ ኣውራዳ ድምጺ ድምጺ ምሉእ ብምሉእ ተቐይሩ ናብ ምሕርቃም በጊዕ ተቐየሩ። ሓፍተይ ንእሽቶ ጓል ኣብ ከባቢኣ ዝፍጸም ዘሎ ክትርዳእ ዓቕሚ ዮብላን ኢላ ሓሲባ ነይራ። ኩሉ ተረዲኡኒ ጥራይ ዘይኮነስ፡ ብተወሳኺ፡ ስቕ ወይ ተሓላቂ ኣይኮንኩን። ቀጻሊ ውግእ እዩ ነይሩ። መወዳእታ ዘይብሉን ኣድካምን ቃልሲ። ሓሓሊፈ ብዛዕባ መጻኢ እሓስብ ነይረ፡ ንሳ ኣረጊትን ረዳኢ ዘይብላን እያ ነይራ፡ ኣነ ንእሽቶን ሓያልን እዩ ነይረ፡ ምስ ኩሉ ነገር ግን ሕማቕ ኣይምገዛእክዋን፡ ኣካል ባህርይ ኣይነበረን።

ሓደ ሓደ ግዜ ናብቲ ክዳውንቲ ክሓጽቡ፣ ምሕጻብ ክገብሩ ዝኸዱ ሰባት ዝረኽቡሉ ሩባ ይቐርብ ነይረ፣ ማለት ኣንሶላን ኮበርታን ይሓጽቡ፣ መጀመርታ ኩሉ ኣብቲ ሓሙኸሽቲ ይጥሕሉ። ወይ ድማ ድሕሪ እቲ ናይ ምቕራጽ ግዜ ሱፍ ናይታ በጊዕ ክሓጽቡ መጻኢም ንኸጻዕዱ ኣብ ጸሓይ ኣንቁጸም ድሕሪኡ ኣብ ፍራሽ ዓራታት ክመልእዎ ከለዉ። ኣብ መንጎ እቶም ኣብ ገምገም ባሕሪ ዝነበሩ ኣእማን ዝተረፉ ፍላክስ ክእክብ ከይደ፡ ነታ ጮርቂ ዝኾነት ኣሻንጉሊተይ ብእኡ ኣልቢሰይ። እንታይ ከም ዝገብር ምስ ዘይፈለጥኩ፡ ነቲ ኣብ ገምገም እቲ

ወሐዚ ዝነበረ ኣእማን ኣልዒላ ነቲ ሸኮርያ ክደሊ ጀመርኩ፡ ብውሕልነት ኣዳብዕተይ ኣብ ልዕሊ ርእሶይ ሓዘ፡ ጽፍሮም ኣዳብዕተይ ከይጮብጥዎም። ናብ ገዛይ ሓዘዮም ኣምሲዮ ሓፍተይ ሓዊ ምስ ወልዐት ጠቢሰ በሊዐዮም፡ ንዓይ ፍሉይ ድራር እዩ ነይሩ። ሓይ ሓይ ግዜ ኣብ ክንዲ ሸኮርያ፡ እቲ እምነ ምስ ተላዕለ፡ ንኣሸቱ ፍርሒ ዝመልኦም እንቁርዖብ ብቐጥታ ዝላ ብምግባር ንላዕሊ ይትኩሱ ነበሩ፡ እዚ ድማ ብፍርሒ ከም ዝዘልል ይገብሩኒ። መጻወቲተይ መሲሉኒ ሓይ ሓይ ግዜ ድማ ምሉእ ለይቲ ኣብ ጸልማት በይኖም ገዲፈዮም ክኸይድ ምግዳይይ ከይተረፈ ይጣዓስ ነይረ። ምሸት ናብ ገዛይ ክምለስ ምስ ተገደድኩ ነቲ ኣብቲ ጎልጎል ዝተፈጥረ መቐልኽ እናተጠቐምኩ ንኣኮይ ሚሽል ዓው ኢላ ጸዋዕኩሉ። ሓይ ሓይ ግዜ ኣብ ሓጋይ እቶም ካብቲ ጎልጎል ንላዕሊ ኣብ ዝርከብ ገዛ ዝነብሩ ስድራቤት ስካርዲኖ ምስ ዝህልዉ፡ ክበጽሑም እኸይድ ነይረ። ምስታ ካብ ኣሕዋት እታ ዝነኣሰት ሚማ ተጻዊተ።

ጉፊ ነተን ኣሻንጉሊት መንበርን ጠረጴዛን ይሰርሕ ነይሩ። ንገለ ሰዓታት ኣብ ትካል ምሕላፍ ክንደይ ጽቡቕ ነይሩ። ንግሆ ጸባ ክወስዱ ናብቲ ካልእ ሸነሽ ሩባ ምስ ከዱ ደዊሎምለይ። እታ ባልጃ ክመልእዎ ነይርዎም፡ "ኮንሴቲና" ክሓልባ ርእያ ዕጉብ ነበረት። ወናኒ እተን ላሕሚ ሚካ ኣ ካፔሊያ ደንጊጻኒ ፍርቂ ብርጫቆ ኣቕረበትለይ። ኣብ እንዳ ሓፍተይ ኣብ ዓመት ክልተ ግዜ ጸባ ንርኢ ኔርና፡ ቢስኩት ክትሰርሕ ከላ ኣብ በዓል ፋሲካ ድማ በቲ ሕብራዊ ቀለቤት እንቋቐሖ ርግቢት ከተዳሉ ከላ። እቲ ጸባ ምስ ፈለሐ ነፍሲ ወከፍ ናይ መወዳእታ ቁራጽ ስሒበዮ። ኣብ ክፍሊ ናይቲ ገዛ ገጠር፡ ዓራት ክበሃል እንተኸኢሉ፡ ዓራት ኣኮይ ነበረ፡ እቲ ሰሌዳታት ኣብ ክልተ ሓጺናዊ ፍራሽ ምስ ፍራሽ ሓሰር ተቐሚጦም፡ ምሽንያቱ እታ ጸጉሪ ፈረስ ዘለዎ ኣብ ኖቫራ ገዲፎማ ስለ ዝኸዱ። ኣብ ልዕሊኡ ኣረጊት ወተሃደራዊ ኮበርታ ጥራይ ዘለዎ፡ ቅብኣት ዝመልኦን ዝተበላሸወን ፍራሽ ሓሰር ክድቅስ ነይሩኒ። ቀትሪ ከይተረፈ ብዘይ ፓንቲ ዝኸደና ናይ ካንቫስ ስረ ሓዘ እዩ ደቂሰ። ምሸት ምሸት ዝሰቐየኒ ዝነበረ ቁሪ ክትገልጹ ኣይከኣልን እዩ። ዝናብ ክዘንብ ከሎ፡ ነቲ ካብ ናሕሲ ዝኣቱ ማይ ንምእካብ ኮንተይነራት ክቕመጥ ነይርዎ። ለይቲ ሸንቲ ክሸነን እንተድኣ ኣድልዩኒ፡ ካብ ገዛ ወጺኦ ኣብ ጥቓ እቲ ደረጃ ክገብሮ ነይሩኒ። እንተዘይተረድኣኒ፣ ስለምንታይ ይሓልም፣ ኣብ ሓሰር ፍራሽ ድማ ይገብሮ ነይረ፣ ንግሆ እውን ብዙሕ መግረፍቲ ምወሰድኩ። ኣኮይ ኣንቶንያ እውን ከምቲ ቀትሪ ዝጥቀመላ ዝነበረት ስረ ተኸዲና ደቂሰ፡ ኣኮይ ሚሽል ድማ ከምቲ ኣዲኡ ዝገበረቶ ተጠምጢሙ።

እቲ ናይ ድቃስ ስነ-ስርዓት ከምቲ ልሙድ ስርዓት እዩ ተኸይዱ፡ መጀመርታ ኣነ ደቂሰ፡ ድሕሪኡ ተራ ሓፍተይ፡ ድሕሪኡ ኣኮይ ስርርዕ ዘለዎ ካንቫስ ሱሩዕን ውሽጣዊ ክዳኑን ኣውጺኡ። በቲ ብመዓልቲ ዝለበሰ ቁሩብ ልሕሉሕ ስረ ናብቲ ዓራት ገጹ ብምኸይ ነታ ኣብ ጣውላ ኣብ መንደቕ ተቐሚጦ ዝነበረት ናይ ዘይቲ ላምባ ኣጥፍኣ። ኣነ ዕሱብ ዝነበረኒ ብዝኸነ ከም ዘይጠመትኩን ቁሊሕ ኢላ ጠመትኩን፡ ነቲ ሃልሃልታ ከጥፍእ ተንበርኪኹ ምስ ተደፍኣ፡ ከም ቻይናዊ ጽላሎት፡ ምስቲ ተንጠልጢሉ ዝነበረ ዲን-ዶን ኣብ መንደቕ ተዘርጊሑ ዝነበረ ሲልሆቱ ርእየዮ። – ኣንታ ክንደይ ደስ ዝብል! – በለ፣ እቲ ኩሉ ዝሰተዮ ወይኒ ኣዝዩ ውዑይ ስለ ዝገበሮ። ኣብ ጎኒ ዓራቶም ክልተ ቆቢዕ፡ ማለት ክልተ ዓበይቲ መሶብ በትሪ ነተን ዝነቐጸ በለስ ዝዕቅባለን ነበራ። ብረሳሕን ቅብኣትን ዝመልኦ ጨርቂ ሸፊኖምዎም ኣብ ልዕሊ እቲ ዳሕረዋይ ድማ ጽፋይ ውሽጣዊ ክዳን ናይቲ ኣኮይ ነበረ። ኣብ ጥቕ ዓራተይ ኣብ ዝነበረ ሳንዲቕ ባኒን ክረምቲ ናብ ቤት ትምህርቲ ክኸይድ ከለኹ ኣብ ርእሶይ ዝጠቐልልዎ ስካርፍን፡ ውሽጣዊ ክዳውንተይን ናይ ሓፍተይን ይሕዙ ነበሩ። ሰንበት ኣብ ኖቫራ ቅዳሴ ክንከይድ ከለና ጥራይ እዩ ዝጥቀመለን ነይረ። ኣኮታተይ ኣብ ገጠር ክንለብሶም ዮብልናን ምኽንያቱ ብዘይ ጥቕሚ ክንደክሞም ኢና ኢሎም።

ኣብ ወርሒ ጥሪ ነታ ሓሰማ ቀተልዎ። ገለ ሶስጅ ኣዳልዮም ነቲ ሽጉርቲ ጨው ኣእትዮምዎ። እቲ ዝፈለሐ እግሪ ኣብ ሽጉርቲ ኣብ ዝተጠልቀዩ ድስቲ ቴራኮታ ተዓቂቡ ነበረ። መብዛሕትኡ ግዜ ኣብ ወርሒ ግንቦት ምስ ፍፋይ ገፊሕ ፋጂል ይብላዕ ነይሩ ምኽንያቱ ብባህሊ ቅድሚ ሕጂ ክብላዕ ስለዘይክእል። ሓደ ግዜ፡ ሚያዝያ እዩ ነይሩ፡ ኣዝዩ ስለ ዝጠመኹን ምስ ባኒ እንታይ ከም ዝበልዕ ስለ ዘይፈለጥኩን፡ ብዛዕባ እዚ ንሓንቲ ሓቲተያ። ሓፍተይ ከም ዝዓበይኩ ክትጫድር ጀመረት። ሓደ መዓልቲ ከብ ቤት ትምህርቲ እናተመልስኩ ከለኹ፡ ኣፌልያ ምስ ሓፍታ ኣብ መንገዲ በቕሊ ተራኺበ። ኣዲኣም ስኢኖም ከብ ፈረንሳ ምስ ኣቦኣም ተመሊሶም ነይሮም።

ካባይ ኣዝዮም ፍሕሽው እዮም ነይሮም፡ ደንጊጸዮም ድማ፡ ኣብዚ ኣነ ዝነብረሉ ቦታ እቶ፡ ኣብዚ ግዜ እዚ ሓፍተይ ማይ ክትወስድ ወዲኣ ኣላ፡ ኣብ ፎርኖ ድስቲ ምስ መግቢ ኣሎ፡ ውሰድዎ፡ ንርእስኹም መግቡ ግን ኣይትግበሩ' በልክዎም። t say anything then to anyone.- ኣመስጊኖምኒ፡ ብጥሜት ተደሪኹም ድማ ብዘይ ምሕላል ምኽረይ ተኸተሉ። ኣብ

ወርሒ ግንቦት፡ እቶም አኮታት ነቲ ገሬሕ ፋጃል ምስ አበሰለ፡ እግሪ ሓሶማ ክወስዱ ከይዶም፡ አብ ክንድኡ ድማ ነቲ ድስቲ ምስቲ ሽጉርቲ ጥራይ ረኽብዎ፡ ብተፈጥሮኡ ኣነ ከም ዝኾንኩ መሲልዎም፡ ንብዙሕ መዓልታት ክኸፍል ክገብሩለይ ተቐጢዖም። አብቲ ግዜ እቲ አዝዮ ሓበን ተሰማዑኒ ምኽንያቱ ንመጀመርታ ግዜ አንጻር ስስዐኦም አብ ዓቢ ውግእ ተዓዊተ ዝብል ደስ ዘብል ስምዒት ስለ ዝነበረኒ። ብሰንኪ ሕጽረት ጽሬት፡ ቁንጨ ኣብ ምሉእ እቲ ገዛ ከይተረበሽ ነገሱ። ለይቲ ክሳይይ ይነኽሱኒ፡ ሓፍተይ ድማ ምሸት ምሸት ብዘይቲ አውሊዕ ትቕብኣኒ ነይራ፡ እታ ቁንጨ ደመይ ከይመጥጥዎ። ንግሆ ክሳይይ ዝተቕብኣ ይመስል ነበረ። ኣነ እውን ከም ሓፍተይ ርእሶይ ምሕጻብ ስለዘይለመድኩ ቁማል ነይሩኒ። ብኸልእ ሸነኽ ድማ ሓፍተይ ንጸጉረይ ጠውዮም ብማይን ሸኮርን ትቕብእ ነይራ ቅዳ ንኸኸውን።

ብአንጻሩ መማህርተይ ወትሩ ጽሩያት እዮም ነይሮም። እቲ ዝደኸየን እውን ከማይ ረሳሕ አይነበረን። እቲ መምህር እውን ካብ ኩሉ ሰብ ናብ ናይ መወዳእታ ጠረጴዛ ብምድፋእ አብ ስራሕ ምግላል አበርክቶ ገይሩኒ። አካላተይ ክግለጽ ዘይክእል ረሳሕ ነበረ። አብ ዓመት ሓይ ግዜ አብቲ ሩባ ይሓጽቡኒ ነበሩ፤ ብምኽንያት እቲ አብታ ከተማ አዝዩ አገዳሲ ዝኾነ በዓል ፈራጎስቶ። ሓይ ግዜ ብዛዕባ አይይ እናሓሰብኩ ከለኹ፡ ወዲ ሸውዓተ ዓመት አቢለ፡ አብቲ ዝፈልሐ ሓሙሽሽቲ ናይቲ ብራዚር ወዳቕ። የማነይቲ ኢይይ አቃዲለ ሓፍተይ ናብ ሓኪም አይወሰደትኒን፡ ግን መዓልታዊ ብአትክልቲ ትሕክመኒ ነይራ። ክልተ እንቋቋሖ ርግቢት ዝመሰሰሉ ክልተ ፍንጣጣታት ነይሩኒ፤ ብቃንዛ አውያት አውዲአ ንሰ ግን ፈጸማ አይተንቀሳቕሶትን። ብአእዋም ዝሕንክስ ዘለኹ ይመስል።

ድሕሪ ሓይ ክልተ ወርሒ ብተአምር ሓውዮ ሕጂ ውን ምልክታት ናይዚ አለኒ። አብ እዋን ትምህርቲ፡ ሓይ ሰንበት አብ ባርኮኒ ከለኹ፡ ሓንቲ ትወርድ ዝነበረት ንእሽቶ ጓል፡ ምስአ ናብቲ ናይ ሚስ ሺንቸንዚና ትምህርቲ ካቴኪዝም ክኸይድ ድዮ ኢለ ሓተተትኒ። እንታይ ምኻኑ አይፈለጥኩን ምኽንያቱ ሓፍተይ አብቶም አገደስቲ በዓላት ጥራይ ናብ ቅዳሴ ትወስደኒ ነይራ፡ ናብ ቤተክርስቲያን ምኻድ ትርጉም እንታይ ምኻኑ አይተረድኣንን። አብና ቡኤሚ ዝተባህለ ካህን አብ መንጽር ገዛና ይነብሩ ነበሩ፤ ኣነ ግን አዝዩ ውሑድ ግዜ ተራኪብ ብዘይ ፍቓደኛ እዩ ዝጥምቶ ነይረ። ሓፍተይ ad nauseam "እንተተዘራብካዮ እቲ ካህን መልሓስካ ክቐርጸካ እዩ" ኢለ ደጊማትለይ። እንተኾነ ግን ሓቲተ ብዘይተጸበኸዎ መንገዲ ትምህርቲ ካቴኪዝም ክወስድ

ፍቃድ ረኸብኩ። ብኡንብኡ ኣብቲ ሃዋህው ርግኣት ተሰሚዑኒ። እታ መንእሰይ ንእሽቶ መጽሓፍን ጋዜጣን ሃበትኒ። ብዛዕባ ኢየሱስ ምስ ሰማዕቲ ዘይተኣደነ ሓጎስ ተሰሚዑኒ። ሓደ መዓልቲ ንመጀመርታ ቁርባነይ ከዳልወኒ ምኃኑ ነገረኒ። ኣብ ገዛይ ኣዕሊሊ ገና ንእሽቶ ምኃነይ ሓቢሮምኒ። ኣነ ድማ ኩለን እተን ኣብታ ጉጅለ ዝነበራ ኣዋልድ ምገበርኦ ነይረ ኢላ ሓሲባ መለስኩሉ። ኣብ ክውንነት ድሮ ተረጋጊጾም ነበሩ፤ ይኹን እምበር ኣነን እታ መንእሰይን ኣብ ስምምዕ ጸኒሕና ምስ ካህን ሳን ኒኮላ ዕለት ኣቐሚጥና፡ መዓልቲ ኮርፐስ ክርስቲ።

ጸገም ናይቲ ጳውሎስ ክዳን ተላዒሉ፡ ሓደ ሰብ ግን ነታ ሓማታ እተን መነኮሳት ይካረያ ከምዘለዎ ሓበረታ። እታ ንነዊሕ እዋን ዝተጸበናያ መዓልቲ መጻት፡ ንግሆ ናብ ጸም ቤተ ክርስቲያን ኣሰንዩኒ። ምስታ ካቴኪዝም እመቤት ክትራኸብ ተበግሶ ወሲዳ ስለ ዘይትፈልጥ እተን ካልኣት ኣዋልድ ኣብኡ ዘለዎ መሲልዎ። በይነይ ምኃነይ ስለ ዝተረድኣት፡ "ሓሳዊ፡ ጨካን" ኢላ ጸረፈትኒ። መምህራይ እውን ንጉሆ ምስ ካልኣት ሰባት ኣብ ቅዳሴ ነበረ። ገለ ኣብቲ ቦታ ዝነበራ ደቂ ኣንስትዮ ኣህድኣኣ። እቲ ካህን መጻኡ ብኢደይ ሓዘ ንናዛዜ ናብ ሳክሪስቲ ወሰደኒ። ቅድሚ ሕጂ ሰሚዐዮ ዘይፈልጥ ጽቡቕ ቃላት ነገረኒ። ናብ መንግስተ ሰማይ ዝነፍር ዘለኹ ኮይኑ ተሰሚዑኒ ብልበይ ድማ "ካህናት መልሓስ ይቐርጹ ሓቂ ኣይኮነን፡ ብኣንጻሩ ስቓይ ንእሽቶ ጓል ከመይ ጌሮም ከም ዝርድኡ ይፈልጡ እዮም" በልኩ። እንተዝኸእል ብሓጎስ ምሓቕፍክዎን ምሰዓምክዎን ነይረ።

ሓሙሽተ ሃይል ማርያም ከም ንስሓ ክብል ገበረኒ እሞ ናብ መንበረይ ተመለስኩ። እታ ኣኮይ ብኡ ንብኡ ነቲ ካህን ክንድዚ ዝኣክል ግዜ ኣብኡ ጸኒሐ እንታይ ከም ዝበልክዎ ሓተተትኒ፡ ኣነ ድማ፡ - እታ መንእሰይ ኑዛዜ ምስጢር ምኃኑ ምሂራትኒ - በልክዎ። - እወ ግን ንመጀመርታ ግዜ ክትነግረኒ ኣለካ - ኣጽኒዑ እቲ ሃርፒ። ኣይኸንን. ቅዳሴ፡ ቁርባን ነይሩ ኣብ መንገዲ ድማ ኢድ ኣኮይ ክስዕምን "በጃኻ ባርኸኒ" ክብልን ኣገዲዶምኒ። ካብ ኣብሓጎይ ጀሚረ፡ ኩሉ ግዜ ሓደ ሓረግ፡ ድሕሪኡ ንኹሎም ኣዝማድ ዙርያ ከድኩ። ኣኮይ ጋኤታና ንእሽቶ መጽሓፍ ሂባትኒ። ጠሚዮ እኳ እንተነበረ፡ መግቢ ዝቐረበኒ ሰብ ግን ኣይነበረን። መብዛሕትኡ ግዜ እቲ ስነ-ስርዓት ምስተወድኣ ናብ ባር ብምኻድ ግራኒታ ምስ ቢስኩት ምውሳድ ልሙድ እዩ ነይሩ፡ እንተኾነ ግን በቲ ናይ ምዕቃብ ዕብዳን ተሳዒሮም፡ ፍርቂ መዓልቲ ጸሕሊ ፓስታ

ንበልዕ ድሕረ ቀትረ ድማ ናብቲ ሰኣላይ ስለ ዝኸድና። እቶም ኣዝማድ ስእሊ ማማ ክትሰድድ ሓሳብ ኣቕረቡ።

ካልኣይ ክፍሊ ወዳኣ ኣዝዩ ትሑት ነጥቢ ሒዞ እዩ ሓሊፈ ነይረ። ኣብታ ዓመት እቲኣ ምሉእ ሓጋይ ኣብ ገጠር ክንጸንሕ ግድን ነበረ። ተቐዋሙዮ፡ - እንተወሓደ ሰንበት ቅዳሴ ከይደ ነቲ በይኑ ዘሎ ኣባሓጎይ ክበጽሕ ኣለኒ -። ኣዝዩ ንፉዕ ሰብ እዩ ነይሩ፣ ብሕማም ኣዝማ ይሰቕ ነይሩ። እታ ጓል ሸለል ኢላቶ፣ ብኸፊል ካብ ሸለልትነት ዝተበገሰት፣ ብኸፊል በቲ ኩሉ ግዜ ብጎረባብትን ኣዝማድን ሓማታን ዝቐጠዕ በዓል ቤታ ስለዝተቐየደት።

I took the laundry to wash and took it to my aunt secretly from Michelillo otherwise there would be trouble. He didn't even feel love for his father: one day one of his half-sisters came to Castrangia to tell them that he had died. "If you don't go away, foar, i, 18 I'll kick you in the butt" she told her.

ኣብታ ዓዲ ድግስ ኣብ ዝነበረሉ እዋን፡ ንኣባላት ናይታ ሙዚቃዊት ባንድ "ፔዞ ዱሮ" ዝበሃል ብሰንኪ ፍሉይ ቅኑዕነቱ ከምኡ ተባሂሉ ዝጽዋዕ ኣይስክሪም ይቕርቡሎም ነበረ። ኣኮይ ሚሸል፡ ስለ ዘይፈተዎ ድዩ ወይስ ናብ ዘይተለምደ ናይ ልግሲ ምልክት ስለ ዝተደፋፍኣ፡ ኣነ ክሓልፍ

ርእዩን፡ "ኮንቸትና ንዓ ኣይስከሪም ውሰድ" ኢሉ ጸዊዑን፡ ንጹር ኮይኑ ኣይፈልጥን። ስለዚ ድማ ነቲ ዕድል ተጠቐመ፡ ኣብቶም ሳሕቲ ዝረኣዩ ኣጋጣሚታት፡ ጽቡቕ ነገር ኣስተማቂረ።

ቅድሚ ገለ ግዜ ዶክተር ኮሰንቲኖ ካብ ባሴኖ ኣብ ዝኸረይ ዝጠፍአ ዝርዝር ኣዘኸኺሩ። እታ ባንድ ኣብ ጎደናታት እታ ከተማ እናተጸወተት ከላ፡ እቶም ቆልዑ ኣብቲ ሰልፊ ክጽንበሩ ፈቲኖም። ህላወኡም ንምምኽናይ ግን ሓደ ኣባል "ምፍላጥ" ኣድላዪ ነበረ። ነዚ ንምርግጋጽ ድማ ኢዱ ኣብ ጁባ ጃኬቱ ኣእትዩ ነበረ። በዚ መንገዲ እዚ ንኣኮይ ሚሽል ክስዕቦ ከለኹ፡ ወዲ መምህር መባእታ ቤት ትምህርቲን ኣቦ ዘይብሉን ጂያኒ ኮሰንቲኖ ድማ ኢዱ ኣብ ጁባ መራሒ ጉጅለ ኣቐሚጡ።

ኣብ ማእከል እቲ ኩናት፡ ኣብ ኖቫራ ገለ ቦምባታት ክወድቁ ጀመሩ። ኩሉ ሰብ ሃዲሙ ገለ ፈለጥትና ምሳና ኣብ ከስትራንጅያ ተዓቕቦም። ንዓይ ኣብ ትካል ክኸውን ስለ ዝኸእል ድግስ እዩ ነይሩ። ሓሓሊፉ ንፋስ ሽራፕነል ትሰምዕ ኔርካ። እቲ ዘሕዝን ዜና ወዲ ወናኒ ድኪን ፓስተር ኦርላንዶ ብቦምባ ከምዝተቐደደ እውን በዲሑ። እታ ኣብ ዶሞዶሶላ እትርከብ ኣድ፡ ንራብዓይ ግዜኣ ዝጠነሰት፡ ምስ ሮዛን ኣንቶኒየታን በይና ተሪፋ። ኣቦይ በርሳግላየር ክኸውን ናብ ሲሲሊ ተመሊሱ ተጸዊዑ ነበረ። ምስ ከደ ድሕሪ ቁሩብ ኣዋርሕ ኣዲኡ ኤማ እትበሃል ንእሽቶ ጓል ከም ዝወለደትን ኣርባዕተ ቆልዑ ሓዙ ነጻ ክኸውን ትጽቢት ስለ ዝግበረሉ ናብ ገዝኡ ናይ ምምላስ ተኸእሎ ከም ዘለዎን ፈለጠ።

እቲ ዘሕዝን ግን ኣብ ዶሞዶሶላ ምስ በጽሖ መሪር ስግንጢር ረኸበ፡ ኤማ ድሕሪ 12 መዓልቲ ምንባር ኣቋሪጸ ነበረት። ድሕሪ ክልተ መዓልቲ ናብ ግንባር ክምለስ ግድን ነበረ። ድሕሪ ቁሩብ ኣዋርሕ - ድሕሪ 8 መስከረም ዝነበረ ናይ ዘይርጉጽነትን ዘይምርግጋእን እዋን እዩ ነይሩ - ካብ ወተሃደራዊ ኣገልግሎት ሃዲሙ ናብ ኖቫራ ተመሊሱ እቲ ኩናት ክሰብ ዝውዳእ ተጸቢዩ ምስ ኣዲኡ ተጸንቢሩ። ንእሽቶ ድኪን ሰራሕ ጫማ ከፈተ። መዓልታዊ ክርእዮ ይኸይድ ነይረ። ሓፋር ግን ከኣ ንዕድመይ በሊሕ፡ ኣቦይ ምስ በዓልቲ ሓዳር ግን ከኣ ምስ ወተሃደራዊ በዓል ቤት ክድቅስ ምኺኑ ዝገልጽ ስነ-ኣእምሮኣዊ ስሚዒት ነይሩ። ሓደ መዓልቲ ኣብ ፒያዛ በርቶላሚ ኣብ ዝርከብ ዓቕብ ጎደና ናብ ቦክስ ኣፈስ ኣተኹ። እቲ ካብታ ቀዲላ ዝነበረት ድኪን ዝመጸ ሰብ

ምስ ባባ ይዕልል ነበረ። ኣነ ድማ ነቲ ንኣደይ ዘታልል ዝነበረ ኣቦይ ኣዲነቲ ንምውጋድ ብኣመልካቲት ኣዳብዕተይን ማእከላይን ኣዳብዕተይ እናኣመልከትኩ ሸተት በልኩ። እቲ ጎረቤት ክዓግተኒ ክኢሉ፡ ኣቦይ ድማ ፍሽሽ እናበለ “Mind your own business” በለኒ። ኣብ '44 ሓደ ጸሊም ጸጉሪ ዘለዎ ወዲ ተወሊዱ፡ ከማኡ ቁርጽራጽ ጸጉሪ ዘለዎ...

ኣብ ባድያሽክያ ብኣቦ ኣባሓጉኡ ብመንሸሮ ከስዐ ሓመመ። ካብ ሓፍተይ ፍቓድ ረኺበ ክኸይድ ክርእዮ። ብዙሕ ግዜ ካብ ካስትራንጅያ ወሪደ ነቲ ኣብ ወሰን እቲ ፍባ ዝዝርጋሕ መንገዲ እኸይድ ነይረ። ኣብ ዓራት፡ ሰላም ኮይኑ ይዝክሮ። ዓባይ 75 ኣብቲ ድኪን ተጸሚዳ ስለ ዝነበረት ብዙሕ ግዜ ክትውፍየሉ ኣይከኣለትን። ንሰ ነቶም ጽንጽያታት ክትሰጉግ ኣብ ኢዱ ጨንፈር ኣውሊዕ ኣእትያቶ፡ ንሱ ግን እናገደደ ስለ ዝኸደ ድሕሪ ደጊም ሓይሊ ስለ ዘይነበሮ ኣነ ድማ ካብኡ ሰጐግክዎም። ብዕለት 2 ሕዳር 1944 ኣብ መበል 66 ዓመቱ ናብ ሰማይ ነፈረ። ኣቦይ 75 ኣብ ሲሲሊ እዩ ነይሩ። ኣኮታቱ እውን ኣብቲ ስነ-ስርዓት ቀብሪ ተረኺቦም እዮም።

ሓሓሊፉ ካብ ኣደይ ገለ ደብዳቤታት ይመጸኒ ነበረ። ኣብ '45 ኣቦይ ናብ ዶሞዶሶላ ተመሊሱ ኣብ '46 ድማ ሓወይ ጁሰፕ ተወሊዱ።

ምዕራፍ ራብዓይ - ዘይቲ፡ መርበብ ሓሽራን ክፋእ ዓይንን

ኣብ መላእ ዓለም ውግእ ይካየድ ስለ ዝነበረ፡ ርክብ ኣጸጋሚ ስለ ዝነበረ፡ ድሕሪ ደጊም ካብ ኣደና ኣይንሰምዕን ኢና። ዕድል ኮይኑ ኣቦይ ኣብ ኮር በርሳግለሪ ናብ ሲሲሊ ተጸዊዑ ስለ ዝነበረ ንገለ መዓልታት ናጽነት ምስ ረኸበ ክበጽሓኒ መዲኡ። ብሰንኪ እቲ ኩናት ኣብ ገጠር ብተሕሰብ ነይሩ። እቶም ተመዘበልቲ መብዛሕትኡ ግዜ ንዓሰርተ ሓሙሽተ መዓልታት ይጸንሑ ነይሮም፡ ድሕሪኡ ግን እታ ከተማ ኣብ ሓደጋ ቦምባ ስለ ዝነበረት ዓመት ምሉእ ኣብ ገጠር ክጸንሑ ይመርጹ ነበሩ።

ሓሓሊፈ ምስቶም ሰባት እዩ ዝዕቆብ ነይረ። ኣርባዕተ ቆልዑ ዝነበርዎ ስድራቤት ዋላ እኳ መግቢ እንተሰኣኑ ኩሉ ግዜ ኣብ ጽቡቕ መንፈስ ዝነበራ ስድራቤት ነይራ። ስስዐ ናይቶም ክንድዚ ዝኣክል ዝነቐጸ በለስ ሒዞም ንማንም ዘይሃቡ ኣኮታተይ ርእዮ፡ ጽብቕቲ ኣጸብዕቲ ወሲዶ ብሕቡእ ኣምዲአዮም። ገለ ካብቲ ንቁርሲ ዝሃቡኒ ፋጁል ኣቐሚጠሎም። ዋላ ተሪር እንጀራ፡ ቅድሚ ናብ ቤት ትምህርቲ ምኻደይ ሓፍተይ ኣብ ጁባይ ዘእተወት ቁራጽ ምስቶም ቆልዑ ተኸፊለ ኣብ ምልውዋጥ ገለ ወረቐት ክጽሕፈሉ ሂቦምኒ፤ ኣብ ስዊንግ ከም ዝጸወት ገይሮምኒ ሓደ ካብኣቶም ድማ መጻወቲ ፣ መንበርን... ንዓይን ንንእሽቶ ሓፍታን ዝሃበትኒ ዓራውቲ ንኣሻንጉሊት ክኸውን ከሎ፡ ዓባይ ሓፍታ ድማ ጨርቂ ኣሻንጉሊት ሰሪሓልና።

ሓደ ሓደ ግዜ ናብቲ ሩባ ክወርድ ከለኹ፡ እተን ካብ ከባቢኣን ዝመጸ ደቂ ኣንስትዮ ክዳውንተን ብሓሙኽሽቲ ክሓጽባ ይኸዳ ነይረን፡ ብኸልተ ዓባይቲ ኣእማን ንላዕሊ ኣብ ዝተታሕዘ መትሓዚ ማይ ንምውዓይ ዝተወልዐ ሓዊ ብግርምቢጥ እናጠመትኩ ደው ኢሊ.

ሓፍተይ ነዚ መጥባሕቲ ክገብር ርእየዮ ኣይፈልጥን። ዳርጋ ሓዲቡ ኣይፈልጥን ወይ ሰብ ኣብ ዘይብሉ እዋን ናብ ፍባ ዝኸይድ ዝነበረ ቅብኣት ዝመልኦን ኣዘዩ ረሳሕን ክዳውንቱ ከየቃልዕ።

ካልእ ግዜ ድማ ነተን ኣብ ገዛ ዝተሰፍዩ በፍታ ኣብ ልዕሊ ኣእማን ንኸልተ ሰለስተ መዓልቲ ዝዝርግሓ ደቂ ኣንስትዮ ተዓዚበ። ኣብ ትሕቲ እቲ ትሃርም ጸሓይ ክሰብ ዝጸዕዳ ኣጥሊሎም ኣንቂጾም። ሓፍተይ ኩሉ ግዜ ናብ ገዛይ ትድውለለይ ግን ከም ዘይሰማዕኩ ኣምሲለ። ኣብ እዋን ኩናት፡ መርዓታ እውን ምስ ሓንቲ ንእሽቶ ጓል ካብ ቱሪን ተመሊሶ ነይራ። ንሳልሻቶሪ፡ ንሓዳስ ወዳ ካብ ዝነበራ ኣኸብሮት ተበጊሶ፡ ከም ንግስቲ እያ ተታሒዛ። ኣብቲ እዋን እቲ ኣብታ ዓዲ ጸኒሖም ንኣጋጣሚ እታ ኣኮይ ጽቡቕ ጦብላሕታ ንምፍጣር ነቲ ጨናዊ ሰሙና፡ ናይ በፍታ መንጻፍ፡ መንቀጽ ሰእኒ፡ ጨርቂ ጠረጴዛን ናፕሊንን ኣውዲኣቶ። ኣብ ክንድኡስ ከም ኣገልጋሊ ተታሒዛ፤ ዕዮታት ክጎዪን ካብቲ ፈልፋሊ ማይ ክወስድን ተላኢኹ፤ ምክንያቱ ጋሻ ምልኣኽ ውርደት ስለ ዝነበረ።

በዓል ልደት መጻ እሞ ብመሰረት ሰሜናዊ ልምዲ ንግሆ ንግሆ መርዓት ካብ ህጻን የሱስ ንጓላ ጽቡቕ ህያብ ተዋሂብዋ፡ እዚ ድማ ንሓንቲ ኣሻንጉሊት ዝኸውን ጽቡቕ ስርዓት ድስቲን ሰእንን እዩ። ንዓኣ ተሓጉሶ፡ ኣብ ተመሳሳሊ ግዜ ግን እቶም ነገራት ኣጋጢሞምኒ ስለ ዘይፈልጡ ብሕርቃን ይነድድ ነይረ። ካብ ግዜ ናብ ግዜ እናደኸመ ይኸይድ ነይረ። ወይኒ ነይሩ ግን ወይለይ ክበልዖ፡ ወይኒ ክጽቀጥ ነይርዎ። ካብ ጎረብብቲ ዝተሰርቀ ጥራይ ኢኽ ክትበልዕ ትኸእል። ሃዘልነት ንምሻጥ እምበር ይእከብ ነይሩ። ገለ ከምተን ኣብ ጫካ ዝነበራ ሽኮርያታት ብሕቡእ በሊዐ። ኣኮታተይ ኣብ በዓል ልደትን ፋሲካን ጥራይ ጸባ ገዚኦም ቢስኩት ክሰርሑ ኣነ ድማ እናፈለሐ ከሎ ብማንካ ሻሂ ስሒብዮ። ሓፍተይ ሰሕቲ እያ ዝተጠበሰ እንቋቋሖ ተዳልወለይ ነይራ። ብተሕ ግዜ ትጥብሰለይ ኢላ ተስፋ ይገብር ነይረ፡ - እስከ ነቐምጦ እሞ ገለ ምስ ረኽብና እቲ እንቋቋሖ እንቋቋሖ ክሓልፍ ከሎ (ንሱ ካብ መሲና ዝመጸ መንእሰይ እዩ እንቋቋሖ ኣኪቡ ኣብ ገጠር ዝዘውር ዝነበረን ፍሩይ ኢሉ ዘሕልፎን) ንሕና ሸይጦም ገንዘብ ክረክብ ይኸእል -። ንኸልተ ወርሒ እንቋቋሖ ኣኪቡ ድሕሪኡ ሸይጡ።

The people of Messina who bought the eggs probably had a chick in their hands. The figs had to be sipped, only a few could be eaten, the others were left to dry in the sun to sell or preserve for the winter. In the month of

October, beautiful chestnuts were made in the evening. If there were any peeled ones left over, my uncle would leave them on the table in the little room (not on the plate but on the mat greased by the oil that dripped from the lamp) and in the morning, when he got up at four to go to work, he would wake me up and hand me the chestnuts and say to me: "You have breakfast". I obeyed and ate them out of hunger, but they tasted like oil and inevitably gave me a stomach ache. The uncle bragged around: - I love my niece, I even prepare chestnuts for her when it's still late at night -. My uncle actually had hatred in his eyes. Every now and then they were yellow, fiery red when he got angry: even if small, those eyes invaded his face. They were small and deep like narrow holes with hate pouring out of them. Meanwhile, dysentery and worms triumphed. Every now and then my aunt gave me a teaspoon of oil. This keeps the worms away, she muttered to convince herself... then she began with the .foar, i, 18 "prichentu":-Mazzai un vermu gruossu quennu à pagana, ùa u mazzu chi sugnu all Christian. Or on Monday you hear, or on Tuesday you hear, or on Wednesday you hear, or on Thursday you hear, or on Vinardi you hear, or on Sabutu you hear, matteia du jurnu of Easter u viermu sturdudu a tierra casca.-

(አረማዊት ከለኹ ስብሐት መትሎ ቀቲላ ሕጂ ድማ ከም ክርስቲያን እዩ ዝቐትሎ። ኣብ ቅድስቲ ሰኑይ፡ ኣብ ቅድስቲ ሰሉስ፡ ኣብ ቅድስቲ ረቡዕ፡ ኣብ ቅድስቲ ሓሙስ፡ ኣብ ዓርቢ ስቕለት፡ ኣብ ቅድስቲ ቀዳም፡ ንጉሆ መዓልቲ ፋሲካ እቲ ዝደነቐ መትሎ ኣብ መሬት ይወድቕ)።

ብኸመይ ከም ዝደሓንኩ ኣይፈልጥን።

ኣብዚ ሓዲር ንኸፍት።

ብተሕ ዓመታት ሓሊፉ ከብደይ ቃንዛ ነይሩ። ክንዲ ክፍሊ ዝዓቕኑ ማሸናፊ ራጂ ክገብር ከይደ። ቁስሊ እንተሃልዩ ንምርኣይ ጻዕዳ ፓፕ ሂቦምኒ። እቲ ዘሕዝን ግን ዝኾነ ነገር ክርእ ኣይከኣለን። እቲ ሓኪም ራድዮሎጂ ሕማም ከስዐ ምኃኑ ብምሕባር ነቲ ቃንዛ ንምቅላል ገለ

መሕወዪ መድሃኒት ሂቡኒ። ማንካ ማይ ከብደይ ኣብ ዘይክእለሉ ደረጃ በዲሓ። ወዲ ሓምሳ ዓመት ኣቢላ እዩ ነይረ። ፓኦሎ ዝተባህለ ዓርኪ ኣርማንዶ ካብ ፒያቸንዛ ናብ ሓደ ክኢላ ክወስደኒ ሓሳብ ኣቕረበኒ። ናብ ዶክተር ማዘዮ እውን መዲኡ። እቲ ናይ ጋስትሮኖሚኮሎጂ መሳርሒ ኪኖ ጎሮሮ ክኣቱ ኣይከኣለን። እቲ ሓኪም፡ “ነዛ ሰበይቲ ብኸመይ ከም ዘድሕና ኣይፈልጥን እዩ፡ ፓይሎረስ ተዓጽዩ ኣሎ።” ኩሎም እቶም ጋስትሮኖሚኮሎጂ ዝገበሩ ሰባት ካብቲ ክፍሊ ብእግሮም ወዲኦም እዮም። ኣነ ኣብ ስትሬቸር ምስ IV. እቲ ሓኪም ንኸልተ ወርሒ ዝኣክል ሓያል መድሃኒት ኣዘዘኒ። ምስ ተመለስኩ እቲ መሳርሒ ጌና ኣይሓለፈን። ካልእ ካብዚ ዝሓየለ ፈውሲ ንሰለስተ ወርሒ።

ድሕሪ ሓሙሽተ ወርሒ እቲ ናይ መጀመርታ ምብጻሕ እቲ መሳርሒ ነቲ ፓይሎረስ ክሰብሮ ጀመረ። "ተኣምራት!" በለ ዶክተር ማዘዮ። ሓንሳብ እቲ ቱቦ ምስ ተኣልዮ ብተፈጥሮ ድዩ ወይስ ጠንቂ ንምርዳእ ብዙሕ ሕቶታት ሓተተኒ። "ምናልባት እቲ ዚዚ በብእዋኑ ንመትሎ ዝህበኒ ዘይቲ ክኸውን ይኸእል እዩ" ኢላ ክበኪ ጀመርኩ። እቲ ሓኪም ኣእዳዉ ኣብ ጸጉሩ ኣእተወ፡ "ዘይቲ? ንስኻ ድማ ብህይወት ኣለኻ!"። ነቲ ሕክምና እናቐጸልኩ፡ ሓሓፊ ነቲ ጋስትሮኖሚኮሎጂ እደግሞ ነይረ።

ሳላ እቲ ህይወተይ ዘድሓነ ዶክተር ማዘዮ፡ ሕጂ ድሕሪ ዓመታት ብገለ መከላኸሊ መድሃኒት ጥራይ መግቢ ከስተማቕር ይኸእል እዩ።

.foar,p,16 When someone called her from the balcony her aunt kept her head spinning. They then advised her to take a small glass of ferroquine on an empty stomach. She convinced her husband to buy it and in the morning she gave me a glass too.

Furthermore, superstition also reigned in that house. His uncle always had a headache from the wine he drank, but according to him the cause was someone's evil eye. The wife had to ward him off: she took a plate with water, poured in some salt and a drop of oil and then began with the prichentu for the headache: .foar,i,18 - Ogliu biridittu, ogliu santissimu, trasi

ta sta house and chase away this morocchiu, ogliu biriditto get out and chase away this mammucca... foar,p,16 (Blessed oil, most holy oil enter this house and chase away this evil eye, blessed oil get strong and chase away this devil...).

እዚ ነጠብጠብ ብሩኽ ዘይቲ፡ እናሰፍሖ ምስ ከይ፡ ከም እምነቶም፡ ነቲ እኩይ ዓይኒ ይርሕቕ። ድሕሪኡ ነዊሕ ከይጸንሖ ኣብ ኣርባዕተ ኩርናዓት ናይቲ ክፍሊ ማይ ተነጺጉ ሕማም ርእሱ ድማ ጠፍኦ።

ቁስሊ ንምፍዋስ፡ መርቦብ ሓሸራ ምስ ዘይቲ፡ ከምኡውን ንእሽቶ ስጋ ተሓዊሱ መረቕ ይስራሕ ነበረ። እቲ ዘስካሕክሕ ምትሕውዋስ ዘይጋገ እዩ ነይሩ ይብሉ! ንግሆ ድማ ብርጭቆ ማይ ምስ ማግነዝያ ሂቦምኒ። ድሕሪ ቁሩብ ግዜ ኩሉ እናተናወጸ ንነብሰይ ሓራ ንምውጻእ ናብ ቁሪ ክወጽእ ግድን ነበረ። ምስ ሓወኹ ናብ ሓንቲ ስሕበት እትገብር ሰበይቲ ሰይዳኒ፡ ካብ ርእሰይ ክሰብእ ገብረኒ ብፈትሊ፡ ንኣግማድ ቅልጽመይ ድማ ብተመሰሰሊ ትዕቅነኒ። ሓደ ቁራጽ እንተጎዲሉ ንእቲ ዓመት ሞት የወግድ ነይሩ።

ዋላ ብናቶም መንገዲ እቶም ኣኮታት ኣብ ኣምላኽ፡ ኣብ ቅዱሳን፡ ኣብ ማይና እምነት እንተነበሮም። ዓመት መጻ ብዕለት 8 መስከረም ናብ ቲንዳሪ፡ ናብቲ ካብታ ከተማ ኣስታት ኣርብዓ ኪሎ ሜተር ርሒቑ ንጸላም ማይና ዝተወፈየ መቕደስ ብእግሮም ይኸዱ ነበሩ። ድሮ ካብ ወዲ ሓሙሽተ ዓመት ጀመረ ነታ ንስሓ ክገብራ ግድን ነበረ።

ብምኽንያት ንግደት ናብ መካነ መቕደስ ቲንዳሪ፡ ቅድሚ እታ ኣኮይ ነቲ ካፒኒ (ስሊፐር) ካብ ጨርቂ ምግባራ ዝነበረ መዓልቲ። ኣኮይ ብሰዓቱ ሃድን ብምኽድ ሓደ ወይ ክልተ ራቢጣ በረኽ ኣምዲኡ ንኸብስል ናብ ገዝኡ ኣምጽኦ። ጽቡቕ ጦብላሕታ ንምፍጣር፡ እታ ኣኮይ፡ ዝተመልኦ ኣውብርጅን እውን ኣዳለወት። ኣብ መስትያት ጠሚቱ ገጹ ብጨርቂ ኣጽረየ። ኣብቲ እዋን እቲ "ኣበይ ኣሎ ዛዛ ጽባቕይ" እትብል ደርፊ ፋሽን ስለ ዝነበረት "ዚዚ" ናይ ምጽዋዕ ልምዲ ረኺበ።

ወጋሕታ ንኸንበጽሕ ከባቢ ሰዓት ዓሰርተ ሓደ ምሽት ናብ ቲንዳሪ ተበጊስና። ብሰንኪ ስብርባሪይ ድኻምን ድኻምን ብዙሕ ግዜ ገለ ጽሩይ ማይ ሓቲተ፡ ከም ኩሎም ካልኣት ዝደኸሙ ሰባት ግን ካብቲ ድኪናት ኣይገዝእዎን፡ ኣብታ ኣብ ጥቓ ቤተክርስቲያን እትርከብ

እንኮ ፈልፋሊ ማይ ካብኣ ውዑይ ማይ ዝፈስሰላ ሪጋ ሒዞም ነቲ ዋዒ ንምህዳእ ኣይሓገዘን። ብመሰረት ትውፊት ቺክፒስ፣ ብሮድ ፋጁልን ካነሊኒ ፋጁልን ገዚኦም፣ ድሕሪኡ ናብ ቅዳሴ ከይዶም፣ ማዲኑዛ ይጽልዩን ኣብ መውጽኢ መንገዲ ድማ ምስ ደቂ ዓዶምን ምስ ኣዝማደይ ኣቦን ተራኺቦም። ፍርቂ መዓልቲ ኣብ ትሕቲ እቲ ኣብ ከባቢና ዝነበረ ኣውሊዕ ክንበልዕ ከድና። ኣዘዩ ደኺመ ምንባሪይ ዘሕፍር እዩ፣ እታ መዓልቲ ብሓቂ ኣብ ቅድሚ ኣዕሩኽ ጽቡቕ ጦብላሕታ ንምፍጣር ኩሉ ግዜ ሸውሃት ዝፈጥር መግቢ ነይሩ። ምሳሕ ኣብ ፎርኖ ዝተበሰለ ራቢጣ በረኽ ዘጠቓለላ ኮይኑ፣ እቲ ኣኮ ቅድሚ ሓደ ክልተ ምሸታት ብዘይቀያየር መንገዲ ክሃድኖ ይኸይድ ነበረ፣ ዝተመልኦ ኣበርጅንን በርበረን፣ ወይንን ኣብ ገዛ ዝተሰርሐ ቢስኩትን እዩ። እቶም ኣዕሩኽ ናብ ገዝኦም ንምምላስ መጓዓዝያ ይወስዱ ነበሩ፣ መኪና ወይ ብፈረስ ዝስሓባ ዓረብያታት። ድሮ ብእግረይ ንምምላስ ስልጣነይ ኣቋሪጹ ተዓዚቦ። ፈረስ ክገልብ ዝኸእል ኣኮ እንተሃልዩ ጥራይ፣ እንተዘይኮይኑ ቃንዛ እዩ ነይሩ።

ምዕራፍ ሓሙሽተ - ዕንቅርቢታት

ሕጂ'ውን ኣብ ኣርእስቲ ሃይማኖት፡ ኣኮይ ኣባል ሕውነት ስለ ዝነበረ፡ ኣብ ሰንበት ስዩ ኣብ ቤተክርስቲያን ሰን ጀርጅዮ ክናዘዙን ክረዳድኡን ግዴታ ነበሮም። እቲ ስነ-ስርዓት ሰዓት ሓሙሽተ ንግሆ ተኸይዱ፤ እቲ ካህን መጀመርታ ንኹሎም ደቂ ተባዕትዮ ኣብ ሓደ ቤተ ጳውሎስ ተናዘዘ፤ ድሕሪኡ ናብቲ ንደቂ ኣንስትዮ ዝኸውን ኑዛዜ ገጹ ከደ።

ተራ ናይታ ዓቢ ጸሊም ሻውል ዝለበሰት ሓፍታ ምስ በጽሐ፡ ብዝተኸለ መጠን ንነብሳ ክትሸፍን ነቲ ክዳን ናብቲ ሽጉርቲ ኣቕረበዮ፡ ካሞሚል ክትትንፍስ ከም ዘለዎ ኮይኑ ተሰምዓ። ተናዘዘ ድሕሪኡ፡ - ሕጂ ተራኽ እዩ - ኢሉኒ። ኣብ ውሽጢ ዓመት ኑዛዜ ክገብር እኳ እንተደለኹ፡ ኣይክኣልኩን። ሓፍተይ "ንጌይታ ክትላገጸሉ ዮብልካን፡ ኣብ ዓመት ሓንሳብ ይኣክል፡ እንተዘይኮይኑ ዋላ ብዓይንኻ ክትሓጥእ ስለ እትኸእል ነቲ ኣኣንጋዲ ክትወስድ ኣይበቅዕን ኢኻ" ኢላ ገንሓኒ።

ከባቢ ሰዓት ትሸዓተ ቅዱስ ቅዳሴ፡ ቁርባንን ብኡ ንብኡ ገዛን ። ከምቲ ልሙድ ብንኣሽቱ ምኽንያታት ኣኮኣ ክምሕል ጀመረ እሞ ናይ ስንባደ ሰዓል ኣማዕበለት። ክግለጽ ዘይክእል ትርኢታት ኣጋጢሙ፡ እታ መዓልቲ ብገለ ምኽንያት ሓደ ሰብ እንተድኣ ኣድልይዎ ክተፍእ ኣይክእልን እዩ፤ እንተዘይኮይኑ ንጌይታ ከብ ኣፎም ይድርብይዎ። ብሕማቕ እንተ ኣጋጢሙ፡ መኽደኒ ናይቲ ጀርካን ወሲዱ፡ ኣብ ውሽጡ ተፍኡ፡ ነቲ ፈሳሲ መሊሱ ምስ ማይን ሽኮርን ይሰትዮ ነበረ። ኣብ ቅድስቲ ሰሙን ሰባት ኣብቲ ብመነኮስ ዘካይዶ ዝነበረ ናይ ምሽት ስብከት ንምስታፍ ብለይቲ ከይተረፈ ኣብታ ከተማ ይሓድሩ ነበሩ። ሓሙስ እቶም ኮሎምብ ተዳልዮም፤ ዝተፈለለዩ ቅርጺ ዘለዎ ጣፍ ቢስኩት ምስ ተሪር ዝተፈለሐ እንቋቕሖ ምስ ማይን ኣነላን ዝተፈለሐ መርዛም ሕብሪ ቀመም። ዓርቢ ስቕለት ንግሆ ጸም ንኹለን ብቡቕሊ ስርናይ

ዝተሰለማ ኣብያተ ክርስቲያናት ንበጽሕ ኔርና፡ ድሕሪኡ ሰለስተ ቆጽሊ ወዲ ጓል (ጽዑቕ ጩና ዘለዎ መድሃኒታዊ ሓጽብቲ) ንውሕጥ ኔርና እዚ ድማ ንዓመት ምሉእ ጽቡቕ ሂወት ዘረጋግጽ ነበረ።

ነቲ ዝተሰቐለ የሱስ ከይትጎድኦ ብመዓልቲ ክትሰርሕ ኣይነበረካን፤ እንተ ሰፊኻ መርፍእ ክትነክስ እያ፤ ንኣካላትካ ናይ ምጉዳእ ሓደጋ ከምዘሎ እንተርኢኻ፤ ወዘተ። ነታ መዓልቲ እቲኣ ዝገበርክዎ ይኩን ኣይተሃርምኩን እንተዘይኮይኑ ኢየሱስ ክበኪ እዩ። ቀዳም ሰዓት ዓሰርተ ሓደ ቅዳሴ ሰላምን ትንሳኤን ተኸይዱ። ኩሎም ቆልዑ በረኸት ካህን ክቕበሉን ድሕሪኡ ክበልዑን ርግቢት ኣምዲኦም እዮም። ነቲ ድሕሪ ፋሲካ ኣብ ዝነበረ ሰሉስ ዝተዳለወ ናይ ቤት ትምህርቲ ጉዕዞ ንኸልተ እንቋቑሖ ሓዚ ርግቢይ ከድሕና ስለ ዝነበረኒ ነቲ ዕግበት ክወስድ ኣይከኣልኩን። ንመምህር እንቋቑሖ ከቕርብ ነይሩኒ። ኣብ መዓልቲ ፋሲካ ካብ ንጉሳዊ ፓስታ ዝተሰርሐት ንእሽቶ ገንሽል ገዚኦምለይ፤ እታ ዝነኣሰት ድማ ብዙሕ ከይውዕል። እቲ ኣኮ ኣዝዩ ስንፍና ስለ ዝነበረ፡ በቲ ኣብ ልዕሊ ሓዊ ዝፈጠረ ጣውላ ዝወጸ ረሳሕ ፈሳሲ ጫማኡ ኣንጸባረቐ። ሓፍተይ ስራሕ ይውድእ ከምዘሎን ንሳቶም ድማ ይኸፍሉዎ ከምዘለዉን እንተ ፈሊጠ፡ "ንኣኮኻ ገንዘብ ኣምዲኡ እንተኸይኑ ሕተቶ" ኢላ መኪራትኒ።

ኣነን ንሳን ዳርጋ ከም ክልተ ንኣሽቱ ባሮት ከነምልኹ ኔሩና ክሳብ ንሱ ዝንቀሳቕስ ዓሰርተ ሊር ንዓኣ ሓሙሽተ ድማ ንዓይ ዝህበኒ። ገንዘብይ ዕጩኡ ናብ ባንኪ ሓሰማ ስለ ዝነበረ ከውጽኦ ኣይከኣልኩን። ሓደ ግዜ ንሓፍተይ ሎተሪ ክጻወት ከም ዝደሊ ነጊረያ። ክትዕወት ተስፋ ስለ ዝገበረት ድማ ተሰማሚዓ። ናተይ ሓሶት እዩ ነይሩ። ኣብ ክውንነት ምስ መማህርተይ ክነጻጸር ከለኹ ኣብ ኣኮዳድና እውን ስንክልና ይስምዓኒ ነይሩ፡ ስረ ነይርዎም፡ ሓፍተይ ግን ኣይፈትዎን ስለ ዝነበረት ምሉእ ክዳን ክኸደን ተገዲደ። ኩሎም ጸዕዳ፡ ቡናዊ ወይ ሰማያዊ ክሳብ ብርኪ ዝበጽሕ ጡጥ ካልሲ ይኸደኑ ነበሩ፤ ኣነ በቲ ብኣራንሺ ዝሰርሓቶ ካልሲ ክዓግብ ነይሩኒ፤ ካብቶም ካልኣት ዝወሓደ ዋጋ ዘለዎ ሕብረ። ልዕሊ ብርክይ ብኤላስቲክ ባንድ ተደጊፈ እዩ ዝለብሰም ነይረ፤ እቲ ዝዓበዩ ጸገም ግን፡ ብዘይ እግሪ፤ ክሳብ ቁርጫምጫሚት ምብጽሖም እዩ። ኣብ ልዕሊኡ ድማ ሓጸርቲ ካልሲ ምስ ካፍ ተኸዲነ። ድሮ እኹል ተገሊላ ስለ ዝነበርኩ ንክዳውንተይ እውን ፍሉይ ክኸውን ነይሩኒ። በቲ ሓሙሽተ ሊር ንግሆ ቅድሚኒ ናብ ክፍሊ ምእታወይ ዝኸደኖ ዝያዳ ጭዋ ዝኾነ ካልሲ ክገዝእ መደብ ነይሩኒ። እታ ድኪን ኣብታ መዓልቲ

ተዓድያ ነበረች። እታ ገንዘብ ሒዘ ናብ ገዛይ ክምለስ ኣይከኣልኩን ምክንያቱ ሓፍተይ ረኺባቶ ነይራ። ኣብ ትሕቲ እምኒ ኣብ መስመር በቕሊ ክሓብኡም ሓሰብኩ። ለይቲ ዝናብ ይዘንብ ስለ ዝነበረ፡ ካብ ወረቐት ስለ ዝተሰርሑ፡ ንጽባሒቱ ንግሆ ከውጽኦም ምስ ከድኩ ከም ዝተረዳእክዎ፡ ምሉእ ብምሉእ ይበታተኑ።

ዓሰርተ ሓሙሽተ መዓልቲ ሓሊፉ ሓፍተይ ሎተሪ ተዓዊተ ድዩ ኢላ ሓተተትኒ። ሽዑ እውን እንተኾነ ሓቀኛ ኣይነበርኩን እወ ኢለ። እቲ ገንዘብ ፈጺሙ ኣይመጸን። ዓርቢ ስቕለት ንክብሪ እመቤትና ሓዘን ኣብ ዝተኸየደ ሰልፊ፡ ምስ መምህር ተራኺቡ መብርሂ ሓተታ። ብሕፍረት ይመውት ነይረ። ባህርያዊ እዩ ኩሉ ዘይትፈልጦ ስለ ዝነበረት፡ ኣብ ትሕቲ ከቢድ ኣጠማምታ ካብ ሓፍተይ ክልተ ጽፍዒት ተቐበልኩ። ኩሉ ግዜ ብፍቓደይ ናብ ቤት ትምህርቲ እኸይድ ነይረ፡ ግን ከኣ ድኹም ውጽኢት። ዝርድኣኒ ሰብ ስለ ዘይነበረ ሳላ ለበዋታት ኩሉ ግዜ ዕቤት ስለ ዝረኸብኩ፡ ኣደይ ኩሉ ግዜ ከም ዘጽንዕ ከም ዝገብሩኒ ህድእ ኢላ ነይራ። ኣነ ምስታ ድሙ ጥራይ ጽቡቕ ነይረ፤ ክሳብ ሓደ መዓልቲ እቲ ሰኪሩ ዝነበረ ኣኮይ ካብ ከተማ ገለ ትራይፕ ሒዙ ተመሊሱ እቲ እንስሳ ንርእሱ ክምገብ ቁራጽ ወሲዱ። እቶም ወተሃደራት ዝገደፍዎ መሳኹቲ ሒዙ ኣብ ክፉት ገጠር ቀተሎ። ንዓይ ዓቢ ተስፋ ምቕራጽ እዩ ነይሩ።

ኣብ ግዜ ምሕራይ ነቲ ኣብ ቀጽሪ ሕርሻ ጎረብብቲ ዝተረፈ እኽሊ ስርናይን ስገምን ክእክብ ከይደ ኣብ ቦርሳ ኣእትዮ ናብቲ ኣብ ፍባ ዝርከብ መፍረ ወይዘሮ ቲንዳራ ወሰድክዎ። ብድሕሪ’ዚ ነቲ ሓርጮ ናብ ኖቫራ ናብታ ጓል ሓውቦ ኣደይ ወሰድክዎ ንሳ ድማ ክልተ ንኣሽቱ ቆልዑ ዘለዎ መበለት ብምኽኒና ንግሆ ኣብ ጫካ ዕንጨይቲ ክትእክብ ከይዳ ነቶም ሓርጮ ዘምጽኡላ እንጀራ ከተዳሉ ፎርኖ ወሊዓ፤ ገለ ገንዘብ ኣታዊ ብምግባርን... ንእሽቶ እንጀራ ንህጻናት።

ኣብ ወርሒ መስከረም፡ በለስ ምስ በሰለ፡ ኣብቲ ተኸሊ ደይቦ፡ ነቲ ጥዑም ፍረታት እናለቐምኩ፡ ኣብቲ ካብቲ ጨናፍር ብመንጠልጠሊ ተንጠልጢሉ ዝነበረ መሰብ ቃንጫ ኣቐሚጠዮ። እቲ በለስ ተቐሪጹ ኣብ ልዕሊ ጽላል ጸሓይ ክነቅጽ ተገዲፉ። ድሕሪ ቁሩብ መዓልታት ድማ ነቐዱ። ኣብ ዓበይቲ መሰብ ተተኪሎም ኣብ ክረምቲ ይብላዕ ነበሩ። ኣብቲ ጽቡቕ እዋን፡ ካብ ገጠር ዝመጸት ጎረቤት ወይዘሮ ማርያ፡ ነቲ ዝነቐጸ በለስ ከተዳሉ መጺኣ። ብዙሕ ግዜ ክበጽሓ እኸይድ ነይረ። ኣደ ብዙሓት ቆልዑ እያ ነይራ። ሓንቲ ካብኣተን ካርማሎ፡

ሕማም ምጥሐስ እያ ነይራ። ሓሓሊፉ ድሕሪ ደጊም ክርከብ ኣይነበሮን። እታ ዝተጨነቐት ኣይ ክትደልዮ ከደት ኣነ ድማ ዳርጋ እናተዘናጋዕኩ ኣሰንየያ።

ኣብ ሓሙሻይ ክፍሊ ከለኹ እታ መምህር "እታ ንእሽቶ ኣልፓይን" እትብል ፊልም ንምርኣይ ናብ ሲነማ ክትወስደና ምኃና ንወለድና ክንሕብር ሓተተና። እቶም ኣኮታት፡ "እቲ ጌሓፍ ክትረኢ ኣይትኸይድን ኢኻ።" እቲ ኣብ ኣንጻሩ ዝነበረ ካህን ወዲ ሓው "ክትሰዳ ኣለካ፡ ኣነ'ውን ኣይረኣኹዎን" ዝብል ሰሚዑ ነይሩ። ሽዑ ተተንቀሳቂሶም ኣነ ድማ ክኸይድ ክኢለ።

ካብ ኣደይ ሓንቲ ዕሹግ ምቁር መግቢ ሒዞ መዲኣ ነበረት። ገለ ናብ ቤት ትምህርቲ ኣምዲኣ ነይረ። ግዜ ጥሜት ስለዝነበረ ምቁር መግቢ ከይተረፈ ሕጽረት ነይርዎ። ሓፍቲ መምህረይ ኣብ ሓምሻይ ክፍሊ ከለኹ ራብዓይ ክፍሊ ትምህር ነይራ። ንሓንቲ ካባይ ዝደኸየት ንእሽቶ ጓል ዝሓመመት ምቁር መግቢ ሓቲታ ኩሉ ንዓኣ ገዲፈለ።

ብ1945 ኣባይ ናብ ዶሞዶሶላ ተመልሰ። ኣብ ሚያዝያ 1946 ዳግማይ ርእየዮ ምስኡ ድማ እታ ቆልዓ ትጽብ ዝነበረት ኣደይ ነበረት።

ምስ ወለደይ ኣስታት ዓሰርተ ሕጉሳት መዓልታት ኣሕሊፈ። ብዙሕ ግዜ ንኣያታተይን ኣኮታተይን ክበጽሕ ስለ ዝኸድኩ፡ ብዝተኸእለኒ መጠን ካብታ እትሸጦ ዓባይ ብዙሕ ሰዳ እበልዕን እሰትን ነይረ። ኣብ መወዳእታ ኣደይ ምሳይ ናብ ሰሜን ጥልያን ክትወስደኒ ደለየት፣ እታ ኩሉ ግዜ ሓሰትን ንነብሳ ጥራይ እትሓስብን ሓፍተይ ግን ምስኣ ክትገድፈኒ ኣእሚናያ። ኣብ ሓሙሻይ ክፍሊ እየ ነይረ፣ ኣብ ግምት ብምእታው ስብርባር ወትሩ ይቃለስ ነይረ። ኣብ መዓልታት ፈተና ዜና ልደት ንእሽቶ ሓዉ መጸ። ምሉእ ብምሉእ ተሓጉሰ፡ ኣብ ተመሳሳሊ ግዜ ግን ሓዚነ፡ ብሓጉስን ቃንዛን ነቢዑ። ምናልባት በዚ ምክንያት እዚ መምህር ዋለ እኳ ኣብ ግዜ ፈተና ኣፈይ እንተዘይከፈትኩ ዕብየት ሂቡኒ። ኣብታ ዓመት እቲኣ ኣብታ ዓዲ ክፍሊ ካልኣይ ደረጃ ቤት ትምህርቲ ኣጣይሾም ዳርጋ ኩሎም መማህርተይ ናብኡ ንክኣትዉ ንመእተዊ ፈተና ተዳልዮም ነይሮም። ንዓይ ዕድል ኣይነበረን፡ ኣኮታተይ ኣብ ከምኡ ዓይነት ቤት ትምህርቲ ዕንቅርቢት ጥራይ ከም ዝመሃሩ ኣሚኖም እዮም። ብሓቂ ካልኣይ ደረጃ ትምህርቶም ምስ ወድኡ ንማስተርስ ዲግሪኦም ናብ መሲና ክኸዱ ነይርዎም። ወለደይ ንመጻሕፍቲ ዝኸውን ገንዘብ ክሰዱ ክሓስቡ ነይርዎም፡ ዝኾነ ወጻኢታት ኣይምገበሩን። ትምህርተይ ክቕጽል ስለ

ዝደለኹ ብኸያት ቀጸልኩ። ብድሕሪኡ ኣብቲ ንኸልተ ዓመት ዝጸንሕ ናይ ክልተ ዓመት ሞያዊ ኮርስ ክምዝገብ ዕድል ሃቡኒ፣ እዚ ድማ ንኸልተ ዓመት ዝጸንሕ ሓደ ዓይነት ኣዝዩ ድኹም ማእከላይ ቤት ትምህርቲ እዩ። እቶም ዝደኸዩ ሰባት ናብኡ ከይዶም፡ ብዝኸነ ኣነ ተቐቢለዮ። ንቕድሚትን ንድሕሪትን እናተጓዓዘኩ፡ ንግሆን ድሕሪ ቀትርን ኣብቲ ኮርስ ተሳቲፈ። እቲ ቤት ትምህርቲ ዝተሓዋወሰ እዩ ነይሩ፡ እቶም ኣዝዮም ዕግርግር ዝፈጥሩ ደቂ ተባዕትዮ ኣእዳዎም ኣንጻር እቲ ሓሳብ ዝምህር ዝነበረ ዳይረክተር ኣልዒሎም፡ ነቶም መምህራን ጥልያንን ፈረንሳንን እውን ኣደናጊሮምዎም። ኣዋልድ ስራሕ ገዛ፡ ንደቂ ተባዕትዮ ድማ ፍልጠት ሕርሻ ይምሃር ነበረ። ኣብ ክውንነት ግን ፈጺምና ዝተማሃርናዮ ነገር የለን። ሓፋርን ዓቢ ጽምኢ ትምህርቲን ብምንባራይ መኸሰበይ ጽቡቕ ነይሩ።

ቅድሚ መዝዛም ናይ ትምህርቲ ዓመት መምህራን ንናይ ግብረ ሰናይ ትያትር ኣዳልዮምና ነይሮም። ከም ናይ ጎደና ዕንቅርቢት ተኸዲነ መልክዕ ክቐርብ ነይሩኒ። ቆቢዕ ኣኮኡ ነበረ፣ እቲ ሓዲር ስረ ጠፊኡ። ንሓማተይ ምስ ነገርክዋ፡ "ቦንድ ከተቐምጥ ዓሻ ኢኽ" ኢላ ጨደረት። ልበይ ኣይሰኣንኩን፡ ናብ በዓልቲ ቤት እቲ ጸጉሪ ርእሲ ሊዛ ከይደ ናይ ወዳ ሱሩዕ ክትልቃሕ ሓቲተ። ስለዚ ኣብታ ምሽት ናይቲ ምርኢት፡ ኣብ ሞንጎ ብዙሕ ጠቕሚትን ተስፋ ምቕራጽን ናይቶም ንኣጋጣሚ ኣብ ተዓዘብቲ ዝነበሩ ኣኮታተይ፡ ከም ናይ ጎደና ዕንቅርቢት ተኸዲነ።

እቲ ዘሕዝን ግን እተን ክልተ ዓመታት ከይተረፋ ሓሊፈን ከምቲ ቅድሚ ሕጂን ልዕሊኡን ድንቁርና ከም ዝጸናሕኩ ሓሲብ ንዘልኣለም ትምህርቲ ወዲኣ።

ምዕራፍ ሸዱሽተ - በጃኸ ይቕረ በለለይ (ብርሃን ከዋክብት)

አደይ አብ ወርሒ ነሓስ ምስቶም ንመጀመርታ ግዜ ዝረአኹዎም አበይን ንእሽቶ ሓወይን ክትበጽሓኒ ምስ መጻት ጓል ዓሰርተው ክልተ ዓመት እዩ ነይረ። ንእሽቶ ገጹ ምርአይ ኣሓጉሱኒ ነታ መዓልቲ ድማ ሓንቲ ካብተን ዝበለጸ አብ ህይወተይ ምኃና እዝክር። ወለደይ ናብ ቤት ትምህርቲ ክምለስ ምሳይ ክወስዱኒ ቆሪጾም እኪ እንተነበሩ፡ ሓፍተይ ግን ንመበል ዓሰርተው ግዜ ካብቲ ሓሳብ ኣገደደቶም፡ ንሳ ድማ ነቲ ሞያ ጽቡቕ ጌረ ክመሃር ተስፋ ሒዞ ሰፋዪት ክኸውን ክትሰደኒ እያ። ከምኡ ድማ ኮነ፣ ብዘይ ድሌተይ። ወለደይ ከይዶም ኣነ ድማ ከም ዓሻ አብ ሲሲሊ ተሪፈ። ካብ ሽዑ ጀሚረ ሰላም ስለ ዘይነበረኒ ኩሉ ግዜ ብሕቡእ እነብዕ ነይረ። ኣኮታተይ ወለደይ ብርግጽ ከምኡም ኣይምፈተውንን፣ ከም ጓል ከም ዘዕበዩኒ (ጓል ብርግጽ ከምዚ ከማይ ቃንዛ ምሓለፊት ነይራ) ይብሉኒ። ሓደ መዓልቲ ሓፍተይ ናብታ ኣደይ እውን ሞያ ዝተማህረትላ ከተማ እታ ዝበለጸት ሰፋዪት ሰፋዪት ከይት፡ ንዓይ ክትቆጽረኒ ዲኻ ክትሓታ። እታ ሰራሒት ክዳን ድማ ድሮ ሸሞንተ ኣዋልድ ከም ዘለውንን ቁጽሪ ክትውስኽ ከም ዘይትኸእልን መለሰትሉ። ንጽባሒቱ ሓፍታ ከተእምና ገለ እንቋቕሖ ኣምጺኣለ እሞ ንሳ ድማ፡ - ድሕሪ ወርሒ ተመለስ፡ ምናልባት ሓደ ካብቶም ልምምዳውያን ናብ ቱሪን ይብገስ ኣሎ ንጓል ሓውብኻ ድማ ቦታ ነጻ ኮይኑ ይተርፍ -። ብሰዓቱ ድሕሪ ሓደ ወርሒ ሓፍተይ ናብ ቤተ ፈተነ ሰደደትኒ። እታ ካብ ሓደ ሜትሮን ፈረቓን ዘይበዝሕ ቁመት ዝነበራ መንእሰይ፡ "ሕራይ፡ ስለ ዝድንግጸልኪ ክወስደኪ እዩ፡ አብ ገጠር ካብ ምጽናሕ ናባይ ክትመጽእ ከም እትመርጽ እግምት።" ምስ ኣኮኻ"። ከምኡ ምሕሳቡ ምሉእ ብምሉእ ኣይተጋገዩን። ንጽባሒቱ ሰዓት ሸሞንተ ተረኪቦ።

"ንገላበራቸው ምጽራይ ጀምረው ሽቡ መሬት ክትሐጽብ ኢኸ" በለን። እኛ ዛጋ ክጨኑኒ ጀምረን ነበር። ብዙተኸለን መጠን ንጽሬት ተበገስኩ። ብቼመት ንእሽቶ እየ ነይረ፣ ወዲ ዓሰርተ ክልተ ዓመት እየ ነይረ፣ ግን ሸሞንተ እየ ዝመስል ነይረ።

መሬት ከመይ ጌረ ከም ዝሐጽቦ ኣይፈልጥን ነይረ። ኣብ ገጠር ካብ እምነ ዝተሰርሐ ኮይኑ ኣብታ ጣውላ ዝነበረት ዓዲ ድማ ሓፍተይ ከይትደክም ሓዲባቶ ኣይትፈልጥን። ዝከኣለን ክገብር ፈቲነ። እታ ሰፋዪት ግን ጽቡቕ ስለ ዘይሓጽብኩ ኣድጊ ኢለቶ። ሰዓት ትሸዓተ እቶም ሰራሕተኛታት መዲኦም ኣብቲ ሓድሽ ዕላማ (ንእሽቶ ጓል) ተገዳስነት ክገብሩ ጀመሩ። ኩሎም ብናይ ድንጋጾ ኣየር ጠመቱኒ። መደረታቶም ሰሚዖ ኣገዳሲ ነገራት ህይወት ከይፈለጥኩ ደንጽዮ። በብእዋኑ ገለ ናይ ስፊት ስራሕ ይህቡኒ ነበሩ፣ ክገብሩ ዘይፈቱ ነገራት፣ ኩሉ ግዜ ክመሃር ብዘይምኽኣለይ ዝመረረኒ። ናይታ መዓልቲ ኣወንታዊ ጎድኒ ነይሩ፣ ፍርቂ መዓልቲ ናብ ገጠር ክምለስ ስለ ዘይነበረኒ፣ ኣብ ገዛይ ስቕ ኢለ በሊዐ፣ ናፕኪን ኣብ ጣውላ ዘርጊሐ፣ ብርጭቆ፣ ጥርሙዝ ማይን ጻሕልን ኣሰናዲኦ። ብሓዲሩ ንሓንቲ ቁራጽ ተሪር ባኒን በርበርን ንምብላዕ ከም ኩሎም ተራ ሰባት መኣዲ ምቕማጥ ደስ ይብለኒ ነይሩ። ድሕሪ ምሳሕ ናብ ሓደ ካባይ ብትሸዓተ ዓመት ዝዓቢን ሰፋዪ ሰፋዪን ጎረቤት ከድኩ። ንገርህነተይ ኣዲነተይ ክኸፍታ ሓገዛትኒ። ኣዲኦ፣ እግሪ ወይኒ ዘለዎ ሓፍታን ካልእ ስንኩላን ምስኣ ይነብሩ ነበሩ።

Sometimes they invited me to have a bowl of soup. The seamstress asked me to help her do cross-stitch embroidery on children's clothes. Once I had a crisis of sadness and left the job half done. Another time, out of spite, I took the ash from the brazier and sowed it along the staircase. They said: .foar,i,18 "Who eve foar? Will I catch a disease?". .foar,p,16 In the end they understood me and forgave me.

ሓድሓደ ግዜ ምስቶም ዘኸታማት ክጻወት ናብ መነኮሳት መዕቆቢ ዘኸታማት ኣንቶንያኖ ደይቦ። መዓልቶም ብስርዓት ስለ ዝነብሩ ቁሩብ ቀኒኦም። ኩሉ ግዜ ጽቡቕ ጌሮም መኣዲ ሒዞም ይበልዑ ነበሩ፣ ድሕሪኡ ይጻወቱ ኣብ መወዳእታ ድማ ኣብ ዝተቐመጠ ግዜ ብጸሎት ንውፊይነት ኣምላኽ ይውፍዩ ነበሩ። ኣነ ድማ ከምዚ ኢለ ሓሲቦ፡ - ዕድለኛታት ኮይኖም ድሕሪ ሕጂ ወለደም የብሎምን ምስናይዚ ግን ምስተን መነኮሳት ጽቡቕ ይነብሩ፣ ኣነ ወለዲ ክህልወኒ

ከሎ ግን ምስዘም ዘስካሕክሑ ኣኮታት ክነብር ይግደድ -። ብዘይ ኣፍልጦአም፡ ስዒቡ ዝመጽእ ኣሰልቻዊ መርመራ ንኸይፍጠር፡ በብእዋኑ ንሓንቲ ኣብታ ዓዲ እትነብር ዝነበረት ብኣቦአዊት ኣኮይ ክበጽሕ እኸይድ ነበርኩ። ንወለደይ ምሳይ ክወስዱኒ ዝልምነሎም ደብዳቤ ክትሰድድ ገንዘብ ሓተትክዎ።

In November of every year they took me to the Sant'Ugo fair which took place in Piano Vigna. In this location the paternal grandparents set up a shed where they prepared grilled meat and sausages which they sold together with a good glass of wine. For me it was an opportunity to be together with my paternal relatives, taste good meat and drink a colored soda, look at the stalls selling braziers, lanterns, earthenware pots, quarts and .foar,i,18 bumbaelli. .foar,p,16

ንጽባሒቱ እንደገና ናብ ባድያ ሼክያ ንበዓል ሳንት'ኡጎ ከድና፣ ቅዳሴ፣ ንእሽቶ ሰልፊ ድሕሪኡ ድማ እንደገና ናብ ድኪን ኣያታተይን ሰስጅ፣ ባኒን ሶዳን ዝቐረቡለይ፣ እዚ ካብ ንእሽቶ ጥርሙዝ ብኩዕሶ ዝተዓጽወት ዝፈሰሰት። ኣብ ውሽጣዊ።

ሓይ ግዜ ቅድሚ ልደት ን3 መዓልቲ ናብ መሲና ከይድና። ምስ ሓይ ዘመድ ደቂስና። ቁሩብ ኣይፈተኹዎን፡ ንኣኮታታ ኣብ ዕዳጋ ካብ ሓይ ሓረስታይ እንቋቋሖ ሰሪቓ ትኹረታ ከም ዝሰርቕ ነጊራቶም። ክትሰርቕ ከም ዘይብልካ ኣብ ካቴኪዝም ተማሂረ ነይረ። ምሽት ምስ ጓለይ ናብ ሓይ ሓወልቲ ዝሰርሕ ለዋህ ሰብ ከድና። ለጋስ ንኸኸውን ኣኮታተይ ገንዘብ ሂበምኒ ክገዝአም። ኣብቲ ቅብኣት ዝተለኸዩ ጠረጴዛ ካስራንጅያ ናይ ልደት ትርኢት ክሃንጽ ክኢለ። ብጨናፍር ኣስፓራጉስን ገለ ጡጥ ፍሌክስን ጎጆ ፈጢረ። ምሽት ኣብ ዘይቲ ብዝተጠልቀዩ ቅርፊት ዎልነትን ብሓይ ቁራጽ ገመድን ኣብ ጎኒ ህጻን ዮሱስ ዝተፈጥረ ክልተ ሽምዓታት ኣስተማቂረ። ኣኮይ ሚሽል እውን ነቲ ሓሳብ ኣድኒቐ ክሸልመኒ ደለዮ፡ "ንቶያ ክልተ ውቃጦ ቆልዓ"፣ ሓፍተይ ድማ ኣብ ትሕቲ እቲ ዝቐመጡሉ ዓራቶም ከተእትዎም ከደት።

ኣብ ኖቫራ በይነይ ክድቅስ ደው ምስ በልኩ፡ ኣብ እዋን ኖቪና ልደት ምስ ጎረቤተይ ኣንቶኒየታ ናብቲ ንግሆ ሰዓት 5 ኣብ ቤተክርስቲያን ኣኑንዚያታ ዝካየድ ዝነበረ ኣገልግሎት ከይደ። ኣብ ድሕሪት ቤተ ክርስቲያን እቲ ቅድስቲ መንበር ብኸፍሊት ኣቐረበ። ካብ ገዛና ኣምጺእናዮም።

አብ መንገዲ ክንምለስ ከለና ድሮ ንግሆ ንግሆ አብ ትሕቲ መደያይቦ ትሰርሕ ዝነበረት ካሮሊና እትበሃል ሓጻቢት መሃንድስ በጺሕና። አብቲ እዋን እቲ ድሮ ካብቲ ናይ ሳን ፍራንቸስኮ ፈልፋሊ ማይ ብዓበይቲ ኪርት ክትስሕብ ከይዳ ነበረት፣ ነቲ ዕንጨይቲ ዝሰርሖ ቱቦ ክትመልኦ። ንሱ ድማ፡ “ካውሲ፡ አብዚ ጽናሕ፡ ትማሊ ምሽት እቶም ለዋሃት ዝተረፈ ቢስኩት እንተሃልይዎም ክርኢ እዩ፡ ስለዚ ቁርሲ ክትበልዕ ትክእል” በለ። ዳርጋ ባዶ ኢዱ ተመሊሱ ኣይፈልጥን። ኣንቶኒየታ ክትድይብ ዓዲመያ እሞ ነቲ ብራዚር ወሊዕናዮ። ካሮሊና ካልእ ትበልዎ ምስ ዘይረኽበት ቁራጽ ተረር ባኒን ብርጭቆ “ቡምባኤሎ” ማይን ክወስድ ናብ ክሸነ ከድኩ። ዶይሊ ክንሰርሕ ክሰብ ሰዓት 8 ደው ኢልና፡ ድሕሪኡ ተፋንናዮ፡ ኣነ ናብቲ ወርክሾፕ ከይደ፡ ኣንቶኒየታ 8 ኣሕዋት ዘለዋ እንኮ ጓል ስለ ዝነበረት ንኣዲኣ ክትሕግዛ ናብ ገዝኣ ከይዳ።

አብ ኖቫራ ጥራይ ከም ዜጋ ከይኑ ተሰማራኒ። ንኣባሓጎ ቱሪ ክበጽሖ ምስ ከድኩ መስኮቱ ኣጽሪዮ “a srea” (a tip) ሃበኒ። ጽፍሪ ፖሊሽ ክገዝእ ከይደ። ምስ ኣኮታተይ ከም ዝራኽብ ምስ ተሰምዓኒ እውን ነቲ መፍትሒ ገዚአዮ። ከም ፓውደር ታልከም ፓውደር እዩ ተጠቐመ። ወዮ፡ ሓደ መዓልቲ አብ ገጸይ ገዲፈዮ ሽግራተይን ጸፍዒተይን ጸርፍታተይን ሓሊፈ። “እቲ ጌሓፍ ገንዘብ ካበይ ኣምጺእካዮ?”። ኣነ ድማ፡ “ሓርጭ ምኪኑ ኣይትርእዮን ዲኻ?” እዚ ከምዚ ኢሉ እንከሎ፡ እቶም ጎረባብቲ ናብ ካልእ ከባቢ ገዓዙ ነይሮም። ሓደ መዓልቲ ናብ ሰርከስ ክኸይድ ዓደሙኒ። “ገንዘብ ዮብለይን...” በልክዎ። ንሳቶም ድማ ኣለቂሖምኒ። ድሕሪ ቀትሪ ባሕረኛታት ናብ ቤተ-ፈተነ ናብቲ ምርኢት ከስተማቕሩ፡ ኣህባይ አብ ትራፕዝ፡ ህጻናት አብ ንኣሽቱ ኣፍራስ፡ ወይጦታት፡ ቀልደኛታት፡ ቅድሚ ሕጂ ተራእዮም ዘይፈልጡ ነገራት። ሕማቕ ኣጋጣሚ ከይኑ 8 ሊረ ክረክብ ግድን ከይኑኒ።

ድሕሪ ቁሩብ መዓልታት ናብ ካስትራንጅያ እናኸድኩ ከለኹ አብ ሳን ሳልቫቶር ምስ ኣደ ሓደ መማህርተይ ካብቶም ሓረስቶት ዝተዓደገት ኣሕምልቲ ዝመልኦ በርሳ ሒዘ ተራኽብኩ። ናብ ከተማ ክምለስ ይክእል ድዩ ኢሉ ሓተተኒ (ብሰንኪ ናይቲ ግዜ ኣተሓሳስባ በርሳኡ ሒዙ ናብ ኣደባባይ ክኸይድ ይሓፍር!)። በቲ ቲፕ ገለ ገንዘብ ክረክብ እናሓሰብኩ ተሰማምዐ። ሕማቕ ኣጋጣሚ ከይኑ ግን ብጸገም አብ ገዝኣ ስለ ዝበጽሖት ኣርበዕተ ዓተር ሽልማት ሂባትኒ። ልበይ ኣይሰኣንኩን። ንሓንቲ ካብ ፋንቲና ዝመጸት እመቤት ዶይሊ ብምሻጥ ሊራ ኣታዊ ረኺበ። እግርን ቅልጽምን ብገመድ ዝንቀሳቕስ ካርቶን ፒኖክዮስ ሰሪሖ። ገለ ቆልዑ ብውሑድ ሳንቲም

ገዢዎቻችን። ካልእ ሐሳብ፡ ንድኻታት ህጻናት ዝኸውን መነጽር ጸሓይ። ኣብ ቅድሚኡ እቶም ባርታት ግሉጽ ሕብረ ዘለዎም መጠቕላላ ካራሜላታት እደሊ ነይረ። ብናይ ሸኮር ወረቐት ነቲ ፍሬም ቆሪጸ ካልእ ሳንቲም ክመልስ ክኢለ። ድሕሪ ክልተ ወርሒ ነታ 8 ሊረ ክመልሰ ክኢለ።

እቲ ኣባሓጎ፡ ዋላ'ኪ ዕድመኡ እንተኣረገ፡ እቲ ካብ ወዲ ሓሙሽተ ዓመት ኣትሒዞ ዝነበሮ ኣዝማን ሀርንያን፡ ጓሉ ዳርጋ ክትበጽሖ ስለ ዘይትኸይድ፡ ኣብ ገጠር ትኹረቱ ከዘናግዕ ፈተነ። ኣብተን ክልተ ኣዋርሕ ሓጋይ መርዓቱ ካብ መሲና ምስ መጻት ጽቡቕ ነይሩ፡ ክዳውንቱ ሓዲባ ነቲ ገዛ ካብ ኩሉ ኣብ ዓመት ዝተዋህለለ ከተጽርዮ ገልቢጣቶ።

ምስ ተራኸብና ከምዚ ይብላኒ ነበረ፡ "ኣኮኻ ውርደት እያ፡ ንሓይ ድኻ ኣረጊት ሰብኣይ ኣብ ርስሓት ከምኡ ክትሰቕ ክትገብር ኣይትኸእልን ኢኻ" ይብላኒ። ምሽት ሪፖርት ክገብር ከይደ፡ እታ ሓፍታ ግን ንሓማታ ነቐፋታ፡ - ዜጋ እያ፡ እንታይ ትደልዮ ባዕላ ክትሓስብ ትኸእል እያ -። ኣነ ድማ "ሓቕኻ ኢኻ፡ እቲ እትገብሮ ጽሬት ርእዮ እያ፡ ሸንቲ ከይተረፈ ብኣሲድ ሓዲብካዮ እሞ መሊሱ ንብሩህ ከይኑ" ኢላ መለስኩሉ። ኣብዚ እዋን እዚ እዚ ክዝረበሉ ስለዘይብሉን ኣነ ድማ ፍንፉን ስለዝነበርኩን ጽፍዒት ሂቡኒ።

ሓይ መዓልቲ ኣባሓጎይ ገለ ገንዘብ ሂቡኒ ኣብቲ ወርክሾፕ ዝነበራ ኣዋልድ ዝዘረበሉ ዝነበራ መጽሓፍ ደርፊ ገዢኣ። ንዝተወሰነ ግዜ ክሓብኦ ክኢለ፡ ሓይ ምሽት ግን ግዜ ስለዘይነበረኒ፡ ኣኮይ፡ ኣስተብሂሉ፡ ክምሕል ጀመረ፡ - እዚ ጽዩፍ ጌሓፍ'ኪ፡ ሕጂ ድፍረት ትኸውን ኣለኻ -። በቲ ቃላት ቅድሚኡ ንሱ ኣብ ገጹ ደርበኸዎ። ናዕበይ ስኢኑ፡ ቀበቶ ሱሩዕ ስሒቡ ኣውራጃ ብዓመጽ ክሃርመኒ ጀመረ። ወዲ ዓሰርተ ሰለስተ ዓመት ኣቢሉ ስለ ዝነበረ ንበዓልቲ ቤቱ፡ - ሓንቲ እመቤት ናብ ሰሜን ጥልያን ትብገስ ከም ዘላ ሰሚዐ፣ ንጓል ሓውብኻ ኣሰንያ ናብ ዓዲ ስደዳ ምስኣ ናብ ወለዳ ስደዳ -። ኣብታ ህሞት እቲኣ ሓጎስ ተሰሚዑኒ፡ ቃንዛ ናይቲ ዝወሰድክዎ መግረፍቲ ከይተረፈ ረሲዐዮ፡ ድሕሪኡ ከይደ ሓሲባ ኣብ ሳዕሪ ኮፍ ኢለ። ጽላሎት ለይቲ ኣብ ጩናፍር ኣግራብ ሰሊኹ ካብቲ ሩባ ፍኹስ ዝበለ ዝሓል ንፋስ እናተላዕለ ጸልማት ክወድቕ ጀሚሩ መሲሉኒ።

ኣብ ኦም ዎልነት ተጸጊዐ ነቲ ደበና እናጠመትኩ ደቂሰ። ብዙሕ ሓሊመ፡ ዕስለ ሕብራዊ ሕልሚ። ፍኹስ ዝበለ ንፋስ ንገጸይ ሸንኮለል በላኒ። ኣዲንተይ ከፊተ ብዘገርም መንገዲ ነታ

ወትሩ ዝጸልኡ ቦታ ፈቲየያ ብብርሃን ከዋኸብቲ ጥራይ ከም እትበርህ ንመጀመርታ ግዜ ብግርምቢጥ ተረዲኡ። ናብዚ ናይ ምሕዳግ ኩነታት ክኣቱ ገዲፈዮ፣ መሊሶ ሓሊሙ። ሓጎስ ከም ምስጢራዊ ፈሳሲ ንእሽቶ ፍጡረይ ንጣብ ብንጣብ ኣተወ። ምቁር ቆልዓ ኣይነበርኩን። ኣእጋረይ ኣብ ልዕሊ በሊሕ ዕንጾይቲ ናይቲ ወሓዚ ስለ ዝተጓዕዘ፣ ምሉእ ኣካላተይ፣ ነፍሰይ ከይተረፈ፣ ሕጂ ንኹሉ ጥዑምን ምወቕን ክመስል ዝኸእል ምጽላእ ለሚዱ ነበረ። እታ ምሽት እቲኣ ዝነበረት ሓጻር ድቃስ ግን ድንቁ ከም ዝነበረትን ዳግማይ ከም ዘይረኽብክዋን እናዘዝ። ምናልባት ስለዚ ክኸውን ይኸእል ክሳብ ሕጂ ዝዘክሮ ዘለኹ። ሃንደበት ሓንቲ ኢድ ኣብ መንኩበይ ኣዕረፈት፣ ኣኮይ ኣንቶንያ መጺኦ ብናታ መንገዲ፣ ሃንደበት ኣበራበረትኒ፣ "ንገዛ ንኺድ። ምስ በጻሕና ኢድ ኣኮኻ ስዒምካ - በጃኻ ይቕረ በለለይ -"። ከምኡ ድማ ኩነ።

ምሽት ምሽት ተንቀጥቂጦ ናብ ዓራት ኣተኹ፣ እታ ለይቲ ድቃስ ስኢን ንሰዓታት ብፍርሒ ትጽቢት ናይታ መዓልቲ ኣሕለፍክዎ። ከይተረድኣኒ ናብ ድቃስ እንተድኣ ሸተት ኢላ ሃንደበት ከም ብጻውዒት ወይ ብናይ ሕልና ምንቅጥቃጥ ምሰንበድኩ፣ እዚ ድማ ንቕጽን ቃንዛን ዝሓትትን ዕረፍቲ ዘይህበንን እዩ። ዝተረፈ ግዜ ኣዲንተይ ከፊተ፣ ነቶም ጸልማት ለይቲ ኣብ መናድቕ ዝሰሓበም ጭራም እናፈተሸኩ፣ ዋላ ሓንቲ ክገብር ሓይሊ ከይረኽብኩ፣ እናበኸኹን እናበኸኹን ኣሕለፍክዎ። ግን ዘሕዝን ኣውያት ዘይኮነስ ካልእ ክርድኦ ዘይከኣልኩ ነገር እዩ ነይሩ። ንጽባሒቱ ናብ ላበራቶሪ ኣይከድኩን ምኸንያቱ ኣካላተይ ካርታ ስለ ዝመስል፣ ኣዝዩ ተሃሪሙ። ድሕሪ ሰሙን ጥራይ እዩ ተመሊሶ እቲ ምልክታት ክሃስስ ምስ ጀመረ።

ምዕራፍ ሸውዓተ - ኤምሊያ

ሰንበት ድሕረ ቀትረ ምስ ገለ አዕሩኽተይ ናብቲ መዕቆቢ ዘኸታማት ከይደ፡ ሓንቲ መነኮስ ብገለ ተዛመድቲ ዋዛታት ብጽቡኽ መንገዲ ወንጌል ገሊጻትልና። ነታ ሰዓት እቲኣ ብሓጎስ ምሕላፍ ከመይ ዝበለ ሓጎስ ኩን እዩ። ሓደ መዓልቲ ጳጳስ መሲና ኣብ ወርሒ ጥቅምቲ ንመረጋገጺ ክመጹ ምኪኖም ነገረና።

- ነዚ ምሥጢረ እዚ እንተደሊኹም ኢድኩም ኣልዕሉ ንሊቀ ካህናት ሞንሲኞር ሳልቫቶር ኣባደሳ ከረድኦ - እንታይ ከም ዝገብር ስለ ዘይፈለጥኩ ብፍርሒ ኢደይ ኣልዓልኩ። ድሕረ ቁሩብ መዓልታት ንzizi ነገረዮ። ሕፍረት ኣሕደረት፡ ጓል ኣንስተይቲ ክንደሊ ግድን ነበረ። ጓል እቲ ፖስታ ዝሰርሕ ሚስ ሪና መንእሰይ መምህር ሓሳብ ኣቕረብኩላ። ብኸመይ ክንሓቶ ንኸእል፡ ንጽባሒቱ ናብ ገዝኣ ከድና ንሳ ድማ ተሰማምዐት። ብዕለት 9 ጥቅምቲ 1948 ድሕረ ቀትረ ምስ አዕሩኽተይ ናብ ኣደ ቤተ ክርስቲያን ከይደ ክናዘዝ። ንጽባሒቱ ንግሆ ናብ እንዳ ጎድማደይ ከድኩ፡ ንሳ ድማ ብንኣሽቱ ልብታት ዝተሰፍየት ፊሊግሪ ኣምባር ሃበትኒ። ክሕጎስ ጀመርኩ። ሰዓት 11 ናብ ቤተክርስቲያን ከድና። እቶም ጳጳስ ድማ በጺሖም ቅዱስ ቅዱስ ከብዕሉ ጀመሩ። ኣብቲ ፍልልይ ኣብ ማእከላይ ናብ ተሰሪዕና በብሓደ ኣረጋገጹልና። ቅዱስ ምስ ተዛዘመ እቶም ኣኮታት ንኣዲኦም ቡን እኪ ኣየቕረቡላን። በቃ "ኮማረ" ብምባል ሰላም ኢሎምዎ።

I remember that as a child, when we returned from Castrangia, before arriving in the village there was a chapel dedicated to the Savior. The zizi stopped for a moment and said in a loud voice .foar,i,18 "oh mothers, oh mothers...". .foar,p,16 I thought it was a prayer. When I became older I

understood that she instead called her deceased mother, as the cemetery was located just above the chapel. I had never visited the cemetery because zizì didn't even go for the feast of the Saints. I knew that on that occasion people bought flowers from Miss Signorino in a place called "Fussadello" and went almost in procession to decorate the tomb of their loved ones. Once I proposed to zizì: "Why don't we go and visit your mother's grave too?".

She replied that she would be sorry. - It is useless to invoke .foar,i,18 "mothers - mothers" .foar,p,16 if you don't want to bring her even a flower. - At these words she almost moved. We went to Fussadello to buy some chrysanthemums. On All Saints' Day I went to call grandfather Turi to take us to the tomb of "mothers", for me grandmother Rosa. My grandfather had recently had that tomb rebuilt because during the war the only bomb that fell in the cemetery had destroyed it.

Even though I was proud to have won another battle, my thoughts were with my parents day and night. I tried to distract myself when I was in the lab. I began to enjoy sewing: I prepared the wadding for the shoulder pads, I blew on the charcoal iron. When the iron was hot the big girls ironed the pieces to make clothes. To keep it taut, weights sewn between two ribbons were placed in the hem. I went to buy them from my godfather who sold rifle material. They were pellets that I had to flatten with the hammer. Sometimes I even flattened my fingers... Meanwhile, Mrs. Orlando held paid cutting courses for the older girls. I was sitting far away but I was listening to understand something from the lessons. Once the uncles said that we would go to Fantina to visit the "commare" and the "compare", those who slept with us when they came to Novara for important errands. Once the godmother asked zizì "How old are you?" And she said: .foar, i, 18-I'm blind to my eyesight, I don't think about it-.foar, p, 16 (if I didn't have sight, I don't remember).

With grandfather Turi's tip I went to buy a piece of green fabric, to test my ability I made a skirt. The day of departure for Fantina arrived (two hours on foot). We got up at 4. I wanted to surprise Zizi by wearing my skirt. It was so narrow I almost couldn't walk. When they saw my creation they began to say: - We raised it and now that it starts to grow it acts like an owl. It makes us ashamed. And I pointed out: "I'm not taking this away, if you want it's like this, otherwise, you go!" But in my heart I thought "how can I walk in such a tight skirt...". We arrived at our destination anyway. The commare asked where I had had such a beautiful skirt made. .foar, i, 18-Sa figi illa-.foar, p, 16 (she made it herself) she replied zizi. - So when we have to sew something we come to her -. Owl pride...

ሓደ ሓደ ግዜ አብ ከተማ ዘሕዝነኒ ነገራት ይርኢ ነይረ። ኤምሊያ ምናልባት ገዛ ዘይብላ ጸማም ዓባስ እያ ነይራ። ዳርጋ መዓልታዊ በቲ ዝነብረሉ ዝነበርኩ ጎደና ይሓልፍ ነበረ። ሰብ እንተ ተራኪቡ ኢዱ ናብ አፉ የቐምጥ። ሓደ ሓደ ግዜ ሰባት ቁራጽ ባኒ የቕርቡላ ነበሩ። እንተኾነ ግን ብዘይ ስነ-ምግባር ቅራፍ በርበረ ዝህብዎ፡ ድሕሪኡ ግብረ-መልሲ ክርእዩ ዝተሓብኡ ነይሮም፡ እታ ድኻ ጓል አብ ደረጃ ማዕጸ ኮፍ ኢላ ርእሳ አብ መንደቕ ትሃርም ነበረት። ሓደ መዓልቲ ፈትሊ ክወስድ ናብቲ ድኪን እናኸድኩ ከለኹ ዓው ዝበለ ድምጺ አንቶንዮ፡ እቲ ዕዉር ሰብአይ ሰማዕኩ። ካብቲ አብ ላዕሊ ከተማ ዝርከብ ገዳም ድማ ሳርዲን ከም ዝመጸ አፍለጠ። ካብ ቲፕ አብሓጎይ ዝተረፈኒ ውሑዳት ሊራ ሓዘ፡ ሓደ ክልተ ኦውንስ ክገዝእ ናብ ዕዳጋ ዓሳ ከድኩ። ፍርቂ መዓልቲ ነቲ ምድጃ ብፍሓም ወሊዐ፡ ነቲ ሳርዲን አበሲላ አብ ወረቐት ሽኮር አቐሚጠዮ። ኤምሊያ ክትሓልፍ ምስ ረአኹዋ ሂበያ። ንሳ ድማ ብግርምቢጥ እናጠመተት ንዓይ ከተመስግነኒ ቁሩብ ፍሸኽ በለት። አብቲ ልሙድ አፍደገ ኮፍ ኢላ ርእሳ አብ መንደቕ ክትሃርም ዘይኮነስ ነተን ስቡሓት አጸብዕታ ናብ አፋ ከተእትወን ርእየያ። አብታ መዓልቲ እቲአ አይበላዕኩን፡ አኮታተይ ተበግሶታተይ ከይርድኡኒ ነቲ ምድጃ ካብቲ ዝተረፈ ባርዕ ከጽርዮ ነይሩኒ።

አንጀላ አብ ከባቢ ፍርቂ መዓልቲ ምስቲ ብእግሩ ዝኸይድ ግን ከአ ብአካላዊ ምንቅስቃስ ዝዛረብ ስንኩል ኒኖ ወዳ በቲ ጎደና ሓለፈት። ካብ መዕቆቢ ዘኸታማት ሸርባ ክወስዱ ባልጃ

ሒዞም ከዱ። ሓደ መዓልቲ ኒኖ ምስ ባልጃኡ በይኑ ነበረ፣ ኣብ ጥቓ ገዛይ ክልተ ኣወዳት ክዳውንቶም ቀንጢጦም ሃዲሞም። ካምቻኡ ንላዕሊ ክስሕብ ኣይከኣለን። ብዘይ ውሽጣዊ ክዳን እዩ ነይሩ። ኣነ ድማ ብፍርሒ ክኸደኖ ወረድኩ። ዕርቃኑ ዝወጸ ሰብኣይ ንመጀመርታ ግዜ እዩ ዝረኣኹ። ወዮ እቶም ኣኮታት እንተዝፈልጡ ነይሮም ዕንደራ ምኾነ ነይሩ።

In one of the many letters sent to my parents I had expressed the desire for a wristwatch. Having learned that Mrs Agostina had come from Domodossola, I went to see her. As soon as she saw me she hugged me and she gave me a package sent by my parents. I opened it and to my surprise I found a brown lamb fur coat with curls as big as a finger, a felt hat and a box with a watch. I was trembling with joy as the lady placed it on my wrist. She gave me a glass of water to pick me up and I ran home. The next day when my uncles came to Novara they said that if I wore that fur they would think I was crazy: no one in town owned anything like that. I wore it with pride anyway. I would roll back my sleeve to let everyone notice the little watch. I often gave it rope, so in a short time it broke. Going to Castrangia I met some elderly people who asked me the time. To avoid making a bad impression, I looked at the now irremediably broken watch and said that I had forgotten to wind it. .foar,i,18 - Thank you very much - .foar,p,16 They greeted me and continued on their way.

ምስቶም ንኣሸቱን ቀጢንን ዝነበርኩ ኣዕሩኽተይ ክነጻጸር ከለኹ፡ ኩሎም "ዝማዕበሉ" እዮም ነይሮም። ኣደይ ኣብ ዝጸሓፈቶ ደብዳቤ ን zizi ከም ሮዛ ሓፍተይ "ተማዕቢሉ" ድዮ ኢላ ሓቲታቶ። ንዚዚ ግን ብዛዕባ እዚ ነገራት ምዝራብ ክልኩል እዩ ነይሩ። ኩሉ ብዛዕባ ህይወት ከም ዝፈልጦ ኣይፈለጠን። ከም ወትሩ ዓማጺት "ሕጽረት መግቢ ስለዘለኒ 'ሚስ' ኣይኮንኩን" ኢለይ። ንሳ ድማ፡ - እንታይ ትብል ኣለኻ? ኩሉ ግዜ ንደግፈኩም ኢና። ሓደ ምሽት ኣብ ካስትራንጅያ ደቂሰ ከለኹ ሕማም ተሰሚዑኒ። ኣብ ዝሓል ረሃጽ እዩ ነይረ። መወዳእታ መሲሉኒ ጸሎት ገይረ፡ በኺዮ፡ ገለ ነጠብጠብ ክሸነን ኣብ ጸልማት ወጻእኩ። ንሳቶም ድማ፡ "ተወሳኺ ሓደ ግዜ እንተተሲእካ ክሃርመካ እዩ!" ምናልባት እታ ማዶና ናይ ቲንዳሪ ትከላኸለኒ ትኸውን። ናብቲ ናይ ሓሰር ፍራሽ ተመሊሶ ደቂሰ። ንጽባሒቱ ኣብ ላቦራቶሪ ኖቫራ ሚስ ኣሱንታ ካብቲ

ልሙድ ንላዕሊ ጸሊም ቆርባት ረኣዮትኒ። እታ ኣገልጋሊት ከም ንግሆ ንግሆ ቡንን ጸባን ምስ ዝተጠበሰ ስላይስ ምስ ኣምጽኣትላይ፡ ንዓይ እውን ገለ ኣቕረባትላይ።

ምዕራፍ ሸውዓተ - በረራ ውሒጥ

ኣብ ኖቫራ ብተሕ ግዜ ብምሕላፈይ፡ ህይወት ዝተቐየረት መሲሉኒ፡ ምናልባት ንኣባላጎይ ቱሪ ክበጽሖ ስለ ዝኸድኩን ምሉእ ድሕሪ ቀትሪ ብዘይ ምቁራጽ ብሓጎስ ስለ ዝዕልልን ክኸውን ይኸእል። ብዛዕባ ህይወቱን ኣብ ሓይ እዋን ህላወኡ ክሳብ ክንደይ ከቢድ ምንባሩን ብተሕ ዛንታታት ኣዘንትዩለይ። ካብዚ ሓሊፉ ኣብ ኖቫራ ብምንባር ኣብታ ከተማ ዘጋጠመ ኣገዳሲ ፍጻሞታት ክዕዘብ ዕድል ረኺበ። ልዕሊ ኩሉ እቲ ዓበይቲ ሃይማኖታዊ ጽምብላት፡ ሰልፍታት፡ ጥምቀት፡ ምርግጋጽ፡ ልዕሊ ዝኾነ ነገር ግን ስነ-ስርዓት መርዓ፡ ተንቀሳቂሱኒ። ሽዑ መርዓታት ምሸት ይበዓል ነይሩ፤ ዳርጋ ኩሉ ግዜ ምስ ኣዕሩኽተይ ኣብ ቤተክርስቲያን ሳን ኒኮላ ንዩው ነጀው ክጥምት እኸይድ ነይረ።

ሓይ ምሸት ጸዕዳ ክዳን ዝለበሰት መርዓት ብኣቦኣ ተዓጂባ ክትወጽእ ረኣኹ። ጸዕዳ ከም በረድ፡ ኣሻንጉሊት ትመስል፡ ኣዝያ ጽብቕቲ እያ ነይራ! ንፊሊፖ ዝተመርዓወት ካርሜሊና እያ ነይራ። ምሉእ ብምሉእ ተደናጊጸን ቀትሪ ሓሊመን፡ "መን ይፈልጥ ሓይ መዓልቲ ንዓይ እውን ከጋጥመኒ ይኸእል እዩ..."።

ኣብቲ ግዜ እቲ ዝገርም ስምዒታት ነይሩኒ፤ ኣብ ኣየር ሓድሽን ዝገርምን ነገር ነይሩ፤ ቅድመ-ስምዒት ነይሩኒ። ዕረፍቲ ስኢን ፍሉይ ፍጻሞ ክፍጸም ይጽበ ነይረ። ብሓቂ ድማ እቲ ፍጻሞ

ንክሙት እና ነገራት አይነበረን። መብዛቶች ግዜ አብ ከባቢ ፍርቂ መዓልቲ እቲ ፖስታ ዝሰርሕ ሰብ ይሓልፍ ነበረ። ሓደ መዓልቲ አብ ወርሒ ሰነ ድምጹ "ካምፖ ፖስታ አሎ" ክጨድር እሰምዕ። እታ ደብዳቤ ወሲደያ፣ ካብ... ደሞዶሶላ እያ መጸኢ! እታ አደ ንሓፍታ ጽሒፋታ።

ዳርጋ ቀዳደ ክሰብ ዘንብቦ ሃንደበት ከፊተያ፣ ምሉእ ህይወተይ ዝጽብዮ ዝነበርኩ ዜና ነበረ። ከባቢ 12 መስከረም አደይ ክትወስደኒን ናብ ሰሜን ክትወስደኒን ናብ ሲሲሊ ክትመጽእ እያ! አብዚ እዋን እዚ መንእሰይ ስለ ዝነበርኩ፣ መጻኢ ይጽብየኒ ስለ ዝነበረ ስራሕ ክረክብ ግድን ነበረ። ሓፍተይ ዝህልዎ ግብረ መልሲ ፈሊጦ፣ ካብ ጥንቃቕ ተበጊሶ ነታ ደብዳቤ አብ ታሕቲ ባሕሪ ጓሓፍ ዝሓዘት ዕትሮ ሓቢአያ፣ ዚዚ አንቢባ እንተትኸውን መስኪነይ... ሓደ ሓደ ግዜ አኮይ ሚቸሪሎ፣ አብ ዘይነበረሉ እዋን አብተን ቁሽታት ዝሰርሕ ዝነበረ፣ ናብቲ አብ ኖቫራ ዝርከብ ድኪን ይመጽእ ነበረ። ሓደ ሓደ ግዜ ዚዚ ሓዘ ይመጽእ እሞ፣ ሰንቢዱ፣ "አዴኽ ካብ ዘይትጽሕፍ ቁሩብ ግዜ ገይራ፣ ገለ ነገር አጋጢምዎ ክኸውን አለዎ..." ይብል። አነ ብአንጻሩ ካልእ ደብዳቤ ገለ ምልክት ሓዘ ከይትመጽእ ፈሪሐ። ሓደ መዓልቲ ብሓቂ ሓደ መጻ፡ ጽቡቕ አጋጣሚ ኮይኑ ግን ነቲ ናብ ሲሲሊ ዝነበረ ጉዕዞ ብዘይ ዝኾነ ይኹን መመልከቲ። ሓይ ቀስ ኢሉ ሸተት ኢሉኒ፣ እቲ ዕግርግር ዝመልኦ ምጽባይ ክውዳእ ክጽብ አይከአልኩን። ስራሕ ንኸይሓስብን ክሰብ አደይ እትመጽእ ግዜ ንኸሕልፍን ሓገዙኒ እዩ። ንበዓል ጽንዓት 15 ነሓስ ኩሉ ህዝቢ ጽባቕኡ ከርኢ ይደሊ ነበረ አብ ቤተ ፈተነ ድማ ኩሉ ግዜ ብዙሕ ክግበር አለዎ፣ ካብቲ ልሙድ ንላዕሊ፣ ብዙሓት አንስቲ ሓድሽ ክዳውንተን ከርእዩ ይደልያ ነበራ። 13 ነሓስ ንበዕሎም ክዳውንቲ ክሰፍዩ ዝኸእሉ ሰራሕተኛታት ዝተወፈሩት እያ ነይራ።

ንዚዚ ምስ አዕሩኽተይ ማዕረ ንኸኸውን ነቲ ጨርቂ ክገዝኦ ሓቲተዮ ነይረ። ንሰ ድማ ተሰማሚዓ አነ ድማ ሰማያዊ ዕንክሊል ዲዛይን ዘለዎ ርካሽ ቢጅ ጨርቂ መሪጸ። እታ አብቲ ወርክሾፕ ዝነበረት መንእሰይ ቆሪጻትለይ፣ ንሓደ ዓቢ ሰራሕተኛ ድማ ንኸስፍዮ ክሕግዘኒ ሓተተትኒ። አብ መዓልቲ ድግስ ከም ኩሉ ሰብ ሓድሽ ክዳን ነይሩኒ።

ካብ ፋንቲና ዝመጹ ገለ ፈለጥቲ እውን ነይሮም። ሓደ ካብአቶም ነቲ ፍሉጥ ስጡም ስረይ ርእይዎ ነይሩ። ቁራጽ ጨርቂ አምጺኡ ንዚዚ ሓተቶ፣ "ወዲ ሓፍትኽ ክዳን ክትሰርሓለይ አለዎ፣ አዝያ ንፍዕቲ እያ!"። መለክዒታታ ወሲደ። ሚስ አሱንታ ንሓደ ዓሚል ዝሰርሓቶ ሞዴል አብ

አጸምሮይ ነይሩ። ቆረጸ ክፍትኖ ገለ ግዜ ሓቲተዮ። "ጸገም የብሉን፡ እቲ ጨርቂ ቁሩብ ከቢድ'ዩ፡ ንቀውዒ ዝምቕእ'ዩ። ኣብ ከባቢ 20 መስከረም ክመጽእ'ዩ።"

እዚ ከምዚ ኢሉ እንከሎ ካርሜሊና ዝተባህለት ጓል ካብቲ ቤተ ፈተነ ንኹሎም ኣዕሩኽታ ናብ መርዓኣ ዓዲማ፡ ሓደ መስከረም ምሸት ኣብ ቤተክርስቲያን ማትሪክስ ኣኸቢራ። ብፍቓድ zizi ናብቲ ስነ-ስርዓት ከይደ። ኣብ መንጎ እቶም ኣጋይሽ ሓንቲ ካብ ዶሞዶሶላ ዝመጸት እመቤት እውን ነበረት፡ ንሰ ድማ ክትብገስ ምዃና ኣፍሊጣ፡ "ኮንሴቲና፡ ኣብ ኖቫራ መዓልትኪ ተቐጺሩ ኣሎ። ኣዴኪ ኣብ ቀረባ እዋን ክትወስደኪ ክትመጽእ እያ።"

ድሕሪ እቲ ሃብታም መስተታት ተሓጉሶ ናብ ገዛይ ተመለስኩ። መዓልታት ሓሊፉ በዓል ቲንዳሪ ብፀ መስከረም በጽሑ፣ ኣብታ ዓመት እቲኣ እቲ ኣዝዩ ነዊሕ መንገዲ ብሩባ ዝቐስል ዝነበረ ከምቲ ናይ መጀመርታ ግዜ ፈጸሙ ከቢድን ደረት ኣልበን ኣይመስልን፣ ዝነፍር ዘለኹ ከይኑ ተሰሚዑኒ። ናብ ካስትራንጅያ ምስ ተመለስና ንዚዚ ለብራቶሪ ክሰብ ዕለት 12 ተዓጽዩ ክጸንሕ እዩ ብዝብል ዝተማህዘ መመኽነይታ ንገለ መዓልታት ክጸንሕ ምዃነይ ሓቢረዮ። ንጉሆ ልበይ ትሃርም ነበረት። ናብ ሓደ ጎረቤትና ክንወስዶ በለስ ኣልዒልና ናብ ኖቫራ ኣምራሕና። ኣብ ፍርቂ መንገዲ ኣደይ ካብ ርሑቕ ብመገዲ በቕሊ ክትወርድ ርእየያ። ናብኣ ገጸይ ጎይዮ በቲ ኣብ ንእሽቶ ሕቕፈይ ዝነበረኒ ሓይሊ ሓቐፍክዋ። ዚዚ "ንምንታይ ሃንደበት መዲእካ? ንኮንቸቲና ክትወስዳ ትኸእል ዲኻ ትመስለካ?" "እው - መለሰት እታ ኣደ - ድሕሪ ሰለስተ መዓልቲ ንኸይድ ኣለና"። "ኣይትኸእልን ኢኻ፡ ንሓንቲ ካብ ፋንቲና ዝመጸት እመቤት ክዳን ከተዳሉ ኣለካ"። ካልእ መመኽነይታ ንዓይ ንኸዓግተኒ እዩ ነይሩ። ብቐጻሊ ጨደረ። ብዘይ ገለ ጸገም ብኣጸብዕተይ ንሰማይ ይትንክፎ ነይረ። ድሕሪ ደጊም ንኣባሓጎይ ቱሪ ክበጽሖ ዘይምኽኣለይ ጥራይ እዩ ዘጣዕሰኒ።

ዕለት 14 ምሸት ድራር በልዕና። ዚዚ ንኣደይ ንምጽራፍ ጥራይ ኣፉ ከፈተ፡ "ከመይ ጌርካ ካባይ ክትወስዳ ደፊርካ፡ ልቢ የብልካን፡ ብዙሕ ትሰቐየኒ ኢኻ፡ ድሕሪ ሕጂ ከም ሓፍቲ ኣይቆጽረካን እየ"። ንሚቸራሎ ንመጀመርታ ግዜ ንብዓት እናነብዐ ርእየዮ። ኣብ ትሕቲ ከም ዕንጨይቲ ዝኣመሰለ ረሳሕን ተሪርን ቅርፊቱ፡ ገለ ነጠብጠብ ሰብኣውነት ተኣሲሩ ከም ዝተረፈ ርዱእ እዩ። ኣነ ብኣንጻሩ ከም እምኒ-ሓዲን ዝሉል ኮይነ ፈጸሙ ኣይተንቀሳቐስኩን።

ለይቲ ዓይነይ አይደቀስኩን፡ አሽሓት ሓሳባት አብ አእምሮይ ብሕንፍሽፍሽ ነንሕድሕዶም ይሃድኑ ነበሩ እሞ ክኸይድ ምእንቲ ንግሆ ክበጽሕ ምጽባይ አይከኣልኩን። እታ አይ ነታ ታክሲ ካብ ሓደ "cauzi i lupi" (ናይ ዝብኢ ሱሩዕ) ዝብል ሳጓ ዝተሰምዮ ለዋህ ሰብኣይ አዚዛታ ነይራ። ወጋሕታ ተንሲእና ክሳብ እታ ካርቶን ሻንጣ ናይ መወዳእታ ምትንኻፍ ጌርና ንኣኮታትና ተፋነናዮም። ምስ ተበገሰት ሓፍተይ ንብዓት እናነብዐት ካብ ክፍላ ወዲኣ፡ ጸጉራ አውራዳ፡ አብ እግሪ አይይ ደርበየት፡ "ሕጂ ንነብሰይ ክቐትል እዮ፡ ንዝተረፈ ናትኪ ድማ አብ ሕልናኺ ሞት ክህልወኪ'ዩ።" ህይወት!በጃኹ፡ አንታ አብ ብርከይ እዮ ዝሓቶ - በለቶ - ኣነ ድኻ ሰበይቲ ጥራይ እዮ፡ በይነይ ብናይ ሓሳዊ ሰብኣይ ከም ኣራዊት ተታሒዘ፡ ዘፍቅረኒ የለን።ሓፍተይ፡ ካብኣ ከይትወስዳ እልምነኪ ኣለኹ ንዓይ ምሕረት ግበረለይ ክትገድፈኒ መሰል የብልካን፡ ከም ዕምባባ አብ መንጎና ዓብያ ሕጂ ድማ ምስጋና የብላን!"

ዝተበታተነ ጸጉሩን ብጭቃ ዝነጥብ ገጹን ሒዙ ንመሬት ጐረፈ፡ ንመላእ አድማስ ረገሞ። አይይ ሓፍታ ሓደገኛ ኮይና አእምሮኣ ትስእን ከም ዘላ ተረዲኣ፡ ዓቕላ ጸበባ። እንተኾነ ግን አይተንቀሳቐሰትን፡ ብድንግጸት ክትንቀሳቐስ አይፈቐደትን፡ ምድንጋሩ ጸማም እያ ነይራ፡ ናብ ርሑቕ ጠሚታ መወዳእታ ድራማኣ ተጸበየት። ሓፍተይ አይይ ጽኑዕ ምኺና ምስ ተረድኣት፡ ናይ መወዳእታ ስንብታ እናኸልኣና ናብ ክፍላ ተጓየየት። ሃንደበት ተበጊስና፣ እናረገመት ናብ ጎደና ተመልሰት፣ ክንከይድ ከለና ምስ አእማን ትሕወስ ንእሽቶ ጸላም ኩዕሶ ክሳብ እትኸውን ክትሸምብብ ርኢናያ። ምናልባት ከም ቆልዑ ጥራይ ክገብርዎ ዝኸእሉ ጫካን ነይረ ክኸውን ይኸእል እዮ፡ እንተኾነ ግን ብኢድ አይይ ተሓልዩ ካብ ገዝኣ እናተጓዓዘኩ ከለኹ፡ ካብ ቅድሚ ዓይነይ ክትጠፍእ ከም ዝቐረበት ምስ ረኣኹ ኩሉ ቂመይ ሃንደበት ናብ ፍቕሪ ከም ዝተቐየረ እዝክር ከምኡ'ውን ናይ ርህራሄ ስምዒት ተሰሚዑኒ (ንገለ ኣዋርሕ ከም ዝሞተት አብ ጎደናታት ከም ዝነብዐት ድሒረ ፈሊጠ)።

አብ ፒያዛ በርቶላሚ ማዕጾ ታክሲ ተኸፍተ። ካብ መስኮት ክሳብ መወዳእታ እታ ከተማ ንዝረኣኹዎም ኩሎም ኣወዛወዘኩ። አብቲ ጉዕዞ ብቃንዛ ልበይ ነቲ ፓኖራማን እታ ቀስ ብቐስ ካብ ኣጠማምታይ ዝረሓቐት ሃገርን ዝተዓዘብኩዎ፡ ባሕሪ ክሳብ ዝረኣየኒ ንነዊሕ እዋን ስቕ ኢልና ጸናሕና። አብዚ እዋን እዚ ካብ ኖቫራ ርሒቐ ነይረ፣ ብርግጽ! ተጸረርቲ ሓሳባት አብ አእምሮይ ተቐሊሶም ክቆጸጸሮም አይከኣልኩን፡ ድሕሪኡ አይይ ከም ዝመጸእና እናጠንቀቐትኒ

ምስ ሓንገጦትኒ ካብ ድቃሰይ ተበራቢረ። ሽዑ ነታ ብሰንኪ እቲ ዝመርሖ ዝነበርኩ ዘሕዝን ህይወት ንነዊሕ እዋን ዝጸላእክዎ ሃገር ኣዝዩ እዩ ዝፈትዎ ነይረ። ኣብ መደበር ሺግልያቶረ ዓቢ ምድንጋር ተፈጢሩ፣ ብዙሓት ከማና ዝኣመሰሉ ካርቶን ሻንጣታቶምን ካልእ ቦርሳታቶምን ሓዞም ናብ ሰሜን ይብገሱ ነበሩ።

ካብ ባሕሪ ቀጢን ንፋስ መጻ እሞ እቲ ጨው ከንፈረይ ክጥዕም ተሰምዓኒ። ንመጀመርታ ግዜ ዝተሰምዓኒ ጽቡቕ ስምዒት። ንፍርቂ ሰዓት ባቡር ተጸበና። ንዓይ ሓድሽ ኣየር እዩ ነይሩ። ሰባት "ፕሮፌሰር ኣየነይቲ ቀዲማ ንገረኒ ደርሆ ድዩ እንቋቐሖ" እትብል ህቡብ ደርፊ ይደርፉ። ኩሉ ሰብ ኣብታ ኣህጉር ካብ በዓላት ይምለስ ነይሩ። ኣብ መሲና ምስ በጻሕና እተን ባንኒታት ኣብታ ጃልባ-ጃልባ ክድይባ ብግርምቢጥ ረኣኹ። መፋርቕ ወርሒ መስከረም ስለ ዝነበረ ኣብቲ ኣብ ልዕሊ እቲ መጻብብ ዝነበረ ኣዝዩ ሰማያዊ ሰማይ ኣሸሓት ውሕጦታት ይዘውሩ ነበሩ። ምስ በረራኣም ሕልመይ ይጥልፍዎ ነበሩ። ኣብ መወዳእታ ምስ ስድራይ ክነብር ተመሊሰ። ኣብ ማእከል እቲ ድሙቕ ድሕረ ባይታ ንኣምላሽ ክርእዮ ፈቲነ። ዋላ እኪ እንተዘይረኣኹዎ፡ ካብ ትሕቲ እታ ንእሽቶ ነፍሰይ ኣመስጊነዮ። ድሕሪ ማእለያ ዘይብሉ ሰዓታት ኣብ ሮማ ወረድና፣ ድሕሪ ተወሳኺ ሰዓታት ምጽባይ፣ ናብ ሚላኖ እትወስድ ባቡር ክንወስድ፣ ኣብኡ ድማ ካልእ ምቕያር ባቡር ንዶሞዶሶላ ነበረ። ሕልሚ እዩ ነይሩ። ኣብታ ባቡር ኣይይ ንሓያሎ እትፈልጦም ሰባት ሰላም በለት። ኩሉ ሰብ ካበይ ምኺናን እታ ምስኣ ዝነበረት ጓል መን ምኺናን ይሓትት ነበረ። ካልእ ጓል ከም ዘለዎ ኣይፈለጡን።

ነቲ መልክዓ ምድሪ ተዓዚበዮ፡ ቀላይ ማጅዮረን ነተን ደሴታትን፡ ድሕሪኡ ኣሽራንን ብግርምቢጥ ርእየዮን እዩ። እታ ከተማ ኣብ ብኣሽራን ዝተኸበበ ጎልጎል ከም ዘላ እናፈለጥኩ ክሰብ እንበጽሕ ክንደይ ግዜ ከም ዝወሰደ ሓተትኩ። ኣብ ዶሞዶሶላ ንግሆ ኣጋ ምሽት ኢና በጺሕና። ሰማይ ግራጭ ነበረ፣ ጎደናታት እውን ጸልማት ዝተቐብኡ ይመስሉ፣ ሰባት ንመሬት እናጠመቱ ቆራጽ ስጉምቲ ሓዞም ይኸዱ ነበሩ፣ ክዳውንቶም ከይተረፈ ጸልማት ነበረ። ኣብቲ ጣብያ ኣበይ ምስቲ ቅድሚ ክልተ ዓመት ኣብ ሲሲሊ ዝረኣኹዎ ንእሽቶ ሓወይ ይጽበዩ ነበረ። ስዕመትን ምሕቋፍን ። ናብ ገዛና ክንከይድ ከለና ነቲ ኣብ ቀረብ እዋን ከተማይ ዝኸውን ቦታ ክረኽቦ ፈተንኩ። መስኮት ገዛውቲ ቆጶረ ግን ኣዝዮም ብዙሓት ስለ ዝነበሩ ስሌታተይ ስኢን።

መስኮች አዝዩ ብዙሕ ነበረ፣ አብ ልዕሊ ነንሕድሕዱ ድማ አዝዩ ብዙሕ ገዛውቲ ነበረ። አዝዮም ልዕል ኢሎም ስለ ዝነበሩ አዲንተይ አብ ሰማይ ጠፍኦ።

ምድንዛዝ ተሰሚዑኒ። አሽሓት ሕቶታት ዓቕሊ ጽበት እናመጹን እናኸዱን አብ ርእሶይ ፍንጮሕ ኢሎም። አብቲ ጉዕዞ ሓንቲ ቃል ክዛረብ ኣይከኣልኩን። ሸዑ አብ ገዛ ነተን ካብ ስእልታት ጥራይ ዝዝክራ ኣሓተይ ምስ ረኣኹ ካልእ ስግንጢር ኣጋጢሙኒ። ካልእ ዝገርም ነገር ድማ ክሸነ ምስ መሕጸቢ ሰንዱቕን ቧንቧን ምድጃ ጋዝን እዩ ነይሩ (አብ ኖቫራ አብቲ ገዛ ማይ ኣይነበረን ብዕንጨይቲ ድማ ንሰርሕ ነበርና)። ምሽት ኮማረ ግራዝያ ምስ ካተሪና ጓላ ክትበጽሓና መጻት። እቶም ጎረባብቲ እውን ከይተረፉ ክራኸቡኒ ደለዩ። ንጽባሒቱ ምሽት ኣበይ ናብ ሲነማ ወሰደኒ። ንዘልኣለም ካብ ዝዝክሮም ጽቡቓት ምሽታት ህይወተይ፣ ክሰብ መወዳእታ መዓልቲ። አብ መወዳእታ ምስ ኣበይ ነይረ፣ ቅድሚ ከምቲ ሓደ ሰብ ንዘይተረኸበ ኣበ ዘፍቅሮ ምፍቃረይ፣ ሕጂ ኣድኒቐሮ አብ መወዳእታ ድማ ንመጀመርታ ግዜ ከም ልእልቱ ሓለዋ ኮይኑ ተሰሚዑኒ። ብሓጺሩ አብ ልዕሊ ደበናታት ዝኸይድ ዘለኹ ኮይኑ ተሰሚዑኒ፣ አብ ካልእ ነጥቢ ኣድማስ ዝዓለብኩ።

ምዕራፍ ትሸዓተ - አፍደገ ሰማይ

አደይ ቅድሚኛ ካብ ሲሲሊ ምብጋሳ ኣብ እንዳ ጸጉሪ ርእሲ ስራሕ ክትረኽበኒ ስለ ዝኸኣለት ድሕሪ ክልተ መዓልቲ ድማ ኣሰንያኒ ናብ ስራሕ ከደት። ኣንጊህና ካብቲ ገዛ ወዲእና፡ በዚ ዜና ኣዝዮ ተሓጉሰ።

ኣብቲ መእተዊ ሚስ ቲልደ ዓቢ ፍሸኽታ ሂባትኒ ብኢደይ ሓዘትኒ፡ ደስ ዘብልን ምሕዝነታዊትን ሰበይቲ ተቐቢላ። ቲልደ ብሚላኖኛ "ሰላም ቤላ ቱሳ (ጓል)፡ ንዓ ምስተን ምሳይ ዝሰርሓ ኣዋልድ፡ ኔላን ተረዚናን ከላልዮኪ። ብዙሕ ተመኩሮ ኣለወን፡ ከመይ ጌርካ ከም እትሰርሕ ክምህራኽ እዮን። እንተሃልዮን" በላኒ። ዝኾነ ጸገም እንተሃልዩካ - ወሲኽ - ክትሓትት ኣይትሕፈር" ። ስለዚ ኣብ ቅጽባት ዓይኒ ምስ ሓድሽ ስራሓይ ረኺብዮ።

ድሮ ዝዓበዩ ኮይኑ ተሰሚዑኒ ነዚ ለውጢ ኣብ ህይወት ቤላ ቱሳ ንምምልካት ድማ ንመጀመርታ ግዜ ወርሓዊ ጽግዖት መዲኡ። ብዛዕባ እቲ ኣርእስቲ ብዙሕ ኣይትፈልጥን እያ ነይራ፡ ካብቲ ኣብ ኖቫራ ካብ ዝነበሩ ዓበይቲ ኣዕሩኽታ ዝሰምዓቶ ዘንታታት ግን፡ ሓደ ሰብ ናብ መንእሰይ እመቤት ከም ዝቐየር ከምዚ ምኻኑ ተረድኣት። ጓል ኣንስተይቲ ክትከውን እቲ ምልክት ከም ዘዮድልያ ተረድኣት፡ ድሮ ብሰንኪ ኩሉ ዝተማህረቶን ዝፈለጠቶን ዘፍቀረቶን እያ ነይራ። ድሕሪ ደጊም ዕንቅርቢት ስለ ዘይነበረት ናብ ጽምብላሊዕ ምልዋጥ ኣጋጢምዋ ነበረ።

ካብ ርሑቕ መዲኤ ኣብ ውሽጢ ሓዲት ደቓደቓ ካብ ሓንቲ ዓለም ናብ ካልእ ዓለም ሓለፉ። ንበይና ረኪባ ብእኡ ኣዝያ ተሓበነት።

Meanwhile, I was starting to get familiar with the new job. Back then, fur collars were used to attach to coats. The skins were wetted with a sponge and finally nailed to a wooden board by pulling them from all sides. I was reminded of when in the laboratory in Sicily I crushed the leads to put on the bottom of my clothes. Here too there was some hammering on the fingers. If there was a bit of sun they were dried in the garden on the street, so I had to act as sentry for the precious Persian lamb, fox, mink and rat musqué skins. While I was taking care of them I liked watching the cars and people passing by. I even inhaled car exhaust fumes and tried to soak in that city scent, so new and intoxicating for the little girl who grew up in pure air. The city passed by before my gaze and I even lost track of time. My father explained to me that there the day was divided into hours, whereas when I lived in Castrangia I only knew the rising and setting of the sun. Sometimes while I was taking care of the skins an elderly lady from the upper floor would come to keep me company. She spoke in strict Piedmontese and I didn't understand a thing: .foar, i, 18 "What a beautiful fiola, da ndua ti vegnat (where do you come from)? Cuma ti se ciamat (what's your name)?" . I change. "Ti mi capisat mia (don't you understand)?" .foar,p,16 When the skins were dry Miss Tilde cut the shape of the necks for the seamstresses who ordered them.

በብቕሩብ ነቲ ፍሪሰሊና ፓዲንግ፡ ነቲ ሉፕ ኣብ ዙርያኡ ድሕሪኡ ድማ ነቲ ላይኒንግ ምግባር ተማሂረ። ብሰንኪ ዓቕመይ ሰሙናዊ ናይ ጁባ ገንዘብ ክረክብ ጀመረ ነዊሕ ከይጸናሕኩ ድማ ምስቲ ናይ ጡረታ ምልክት ተማእዚዘ። ዕድመይ ዝዓበኹ ከይኑ ተሰሚዑኒ። ኣብቲ ቤተ-ፈተነ ሬድዮ ነበረት፡ እተን ደርፍታት ምስማዕ ደስ ይብሉኒ ነበረ። ሽዑ ፍሪጅ ልሙድ ኣይነበረን ግን እታ መንእሰይ ሳንዲቕ በረድ ነይራቶ ንሳ ድማ ብሓደ ብዓረብያ ብጎደናታት እታ ከተማ ዝሓልፍ ለዋህ ሰብ ብዝቐረበቶ ብሎኮታት በረድ ትመልኦ ነይራ። ከምዚ ዝኣመሰለ ጽሑፍ ማይ ምስታይ ንዓይ ሓድሽ እዩ ነይሩ። ርካሽ ምድጃ ዕንጨይቲ ነቲ ገዛ ኣሞቐ። ቴለፎን ኣይነበረን

ንዓማዊሉ ክድውል ኣብ ዘድልዮ እዋን ግን ናብታ ወናነት ሓያሎ ሰራሕተኛታት ዘለዎ ናይ ህንጻ ትካል ዝኾነት ሓፍቱ ሰደደኒ። ካብዚኣም ኣጋጣሚ ኮይኑ ንመጀመርታ ግዜ ርእየዮ... እዚ ግን ካልእ ዘንታ ኮይኑ ግዜን ድሌትን እንተሃልዩኒ ድሒረ ክነግረኩም እዮ።

ኣብ ገዛ ጽቡቕ በሊዐ፣ ምሽት ናብ ማእከል ከተማ ምስቲ ብእምኒ ዝተሰርሐ ናሕስን ጽቡቕ መስኮት ዘለዎ ድኳናትን ክንበጽሕ ወጻእና። ቀዳም ቀዳም ምስ ኣደይ ናብቲ ጽቡቕ ክፋል ናይቲ ማእከል ዝሓዘ ዕዳጋ እኸይድ ነይረ፣ ከባቢ ፍርቂ መዓልቲ ካብ ስራሕ ክወጽእ ከለኹ። ካቦት ንምስራሕ ጨርቂ ገዚእና። ሸርጣን እዩ ነይሩ። ኣብ በዓል ልደት ኣብ ፍርቂ ለይቲ ቅዳሴ ንብረተይ ብምስትራቕ እዩ መሪቐዮ። ብሓዲሩ ሕጉስ ህይወት።

ካርኒቫል መጻ። ኣብ ትያትር ጋለቲ ኣብ ዝተኸየደ ድግስ ሓድሽ ዓመት ምስ ሓንቲ ቅርበትና ዘለዎ ስድራቤት ተሳቲፍና። ኣብ መንጎ ተዋስኦታት ፎስፎረሰንት መብራህቲ እተን ማስኬራድ ኩዕሶታት ምርኣይ ሕልሚ እዩ ነይሩ።

ንጽባሒቱ ቀዳም ምስ ተንሳእኩ ገለ ጸገም ኣጋጢሙኒ። ኣደይ ሳን ፔለግሪኖ ማግነዝያ ስለ ዘይሃበትኒ እዩ ዝነብዕ ነይረ። ሓደ ወዲ ሓውቦኡ ካብ ማርቲግኒ መዲኡ። ምሳና ምሳሕ በሊዑ። ድሕሪ ቀትሪ ጓና ኮይኑ ተሰሚዑኒ፣ ሓጎሰይ ዝውዳእ ዘሎ ይመስል። ባባ ምስ ወዲ ሓውቦኡ ኣሰንዩ ናብ ባቡር ከደ፣ ድሕሪኡ ድራር በልዕና።

ምሽት ምሽት ንእግሪ ምጉዓዝ ኣይወጻእናን። ኣቦይ ንዓማ "ኣብ ባር ንዝርከቡ ኣዕሩኽተይ ክበጽሑም እዮ" በላ። ከባቢ ሰዓት 10 ምሽት ኣብ ኣፍልቡ ብዝተፈጥረ ሓያል ቃንዝ እናተሰናበደ ፍሕሽው ገዱ እናነብዐን እናተሃንፈፈን ናብ ገዝኡ ተመልሰ። "ተረዛ ካሞሚል ስርሓለይ"። ባባ ኣብ ዓራት እናተሃንፈፈ ከሎ፣ ምስ ሓንቲ ኣኮይ ናብ 50 ሜትሮ ርሒቐኛ ንዝርከብ ሓኪም ክድውል ጎዮኹ። ብኡንብኡ መጻ፣ ኣብ መንጎ ግን ኣቦይ ምንባር ኣቋሪጹ ነበረ። ጸኒሕና እቲ ኣኣርታ ከም ዝተፈንጀረ ፈሊጥና። ብዝኾነ ዝግበር ነገር ኣይምሃለወን፣ ባባ ብማዕጾ ሰማይ ኣቢሉ ናብ ሰማይ ነፈሩ። 17 ለካቲት 1951 እዩ ነይሩ። ምሉእ ለይቲ ኣዲንተይ ኣብቲ ረዳኢ ዘይብሉ ኣካል ኣቦይ ኣተኩረ ጸኒሐ። ርእሶይ ይሸክርከር ነበረ፣ ምትሕውዋስ ማይግሬንን ምድንዛዝን ዳርጋ ካብታ ኩሎም ኣቕሑት ናይ ዘይፍትሓዊ ሞት መሰኻኽር ስለዝኾኑ ጽልኢ ዝፈጠረላ ክፍሊ ኣርሒቐኒ። ብዛዕባ ኣቦይን ኣብ ዶሞዶሶላ ዝጽበየኒ ዝነበረ ሕሱም ዕጫን

ምሕሳብ አየቋረጽኩን፡ እቲ ንብዓት ካብ ብኸያት ስለ ዝነቐጸ ድሕሪ ደጊም ካብ ኣዲነተይ ክወጽእ ኣይከኣለን። እቲ ኣብ ልዕሊ መጻብቦ መሲና ኣብ ዝነበረ ዘደንጹ ብርሃን ምስ ተበገስኩ ዝሓሰብክዎ ኣምላኽ፡ ኣባይ ተሓቢኡ? ስለምንታይ እዩ ገዲፉና ነይሩ፡ ስለምንታይ እዩ ክሳዕ ክንድዚ ኣታሊሉኒ ነይሩ፡ ስለምንታይ ሕጂ ኣባይ ምስ ረኽብኩ ንዘልኣለም ካባይ ተመንዚዑ? እዚ ዜሕዝን ፍጻሎ እዚ እንታይ ፋይዳ ነይርዎ፡ ሕጂ ኣብዚ ኣብ ዶሞዶሶላ ዘሎ ኣምላኽ ዝተፈለዎ፡ ርሑቕ፡ ዘይርከብ ኮይኑ ስለ ዝተራእዮ፡ ካብ ጸልማት ዝተሰርሐ፡ ዘይርከብን ዘይጮበጥን፡ መሪር፡ ድሕሪ ደጊም ዳግማይ ክኣምኖ ወይስ ንዝተረፈ መዓልተይ ሸለል ክብሎ ዘይፈልጦ ኣምላኽ ኮይኑ ተሰምዓኒ። ለይትን ለይትን ስቕ ኢለ፡ ኣዲነተይ ኣብ ጸልማት ተጸጊዐ እናተኸታተልኩ፡ ዳርጋ ምስ ምምጻእ መዓልቲ ኩሉ ናብቲ ቅድሚ ሕጂ ዝነበረ ክምለስ ተስፋ ገይረ። ኣብቲ ጭንቀት ዝመልኦ መዓልታት፡ ስድራይ ኣብ ወሰን ገደል ምስ ኩንኩ፡ መንግስተ ሰማይ ንንኣሽቱ ኣዋልድ ቦታ ከም ዘይኩነ ተረዲኡኒ።

ሓንቲ ካብተን ለይትታት፡ ኣብ ንግሆ ንግሆ ፈሪሰ ድሕሪ ስቓይ ድቃስ ኣብ ሓደ ጥዑም ሕልሚ ጠሓለ፡ ኣብ ቀላይ ረኺበያ፡ ድሕሪኡ ኣባይ ኣዲነቱን ገጹን ኣብ ሰማያዊ ብርሃን ጥሒሉ ተራእየኒ። ሕጂ ድሕሪ ደጊም ገጹ ኣይተሳቐየን መሊሱ ድማ ጽብቕቲ ኩነ። ጥዑም ፍሸኽ ኢሉኒ ኢዱ ሒዞ ሓቕፋኒ ክዛረበኒ ጀመረ። "ውላደይ - ኢሉኒ - ሕጂ ክነግረካ ዝደሊ ፍቕረይ'ዩ፡ ኩሉ እቲ ዝደልዮ ጽብቕ ንዓኻ'ዩ። ኩነታት ንሓድሕድና ከምዘይንፋለጥ ገይሩ'ዩ። ክትዓቢ ዘይምርኣዮካ የጣዕሰኒ..." .

ሓደ ሓደ ግዜ ብዛዕባ እቲ ሕልምን ናይ መወዳእታ ጉዕዞይን እሓስብ፣ ጎይታ መዓስ ክጽውዓኒ እዩ እሓስብ፣ ማዕጸ መንግስተ ሰማይ ምስ ሰገርኩ ኣባይ ክጽበየኒ ምኳኑ ክግምት ደስ ይብላኒ፣ ከምቲ ምሸት ናብታ ዝወሰደኒ ክዳን ተኸዲኑ ሲነማ፡ ምስኡ ብዙሕ ክንነግረና ዝግበኣና ነገራት ኣሎና፣ ንዘልኣለም ነቲ ኣብታ ቁሪ ናይ ለካቲት ምሸት ዝተቋረጸ ዕላል ዳግማይ ክንጅምሮ ኣለና። ናይ መወዳእታ ጉዕዞይ ንምጅማር እቲ ዝበለጸ መንገዲ ምኾነ ይመስለኒ።

ኣደይ ኣባይ ተራ ሰራሕ ቆርቆሮ ስለዝነበረ ኣርባዕተ ቆልዑን ጡረታ ዘይብሉን ተስፋ ቆሪጻ ተሪፋ። ኩሉ እቲ ኣብ ዓለም ዝነበረ ቁሪን ኩሉ ቃንዛን ኣብ ልዕሊ ድኻ ስደተኛታት ስድራና ወሪዱ ነበረ።

ካብ መሬትና ርሒቕና፡ ካብ ህይወት ርሒቕና፡ ንፋስ በረኻ ዝጎተትና እኽሊ ሑጻ ኢና ነይርና።

አደይ ንነብሳን ምሉእ ነፍሳን ስኢና ነይራ። ባዶ ቅርፊት ኮይና ነበረት። አካላቱ ከም ቁራጽ ዕንጨይቲ ተጠርኒፉ ነበረ፤ ክብደቱ ካብ ምጉዳል አየቋረጸን፤ ዝጠፍአ አጠማምታኡ ድማ፤ አብ ፍሕሽው ዝበለን መግለጺ ዘይብሉን ገጽ፤ ንደቓይቕ ምሉእ ናብ ርሒቕ ነጥቢ ገጹ፤ ናብ መቓብር አቡኡ ገጹ ጽኑዕ ኮይኑ ጸንሐ። ምርሳዕ ዘይከኣል መንፈስ ከም ዝተዋሕጠት ኮይና ነበረት። ወዲቓ መውጽኢ ዘይብላ አብ ተስፋ ምቕራጽ እትጥሕል ህሞት ተሰሚዑኒ። ከናውጻ ፈቲነ፤ ከሐጉሳ እናፈተንኩ አዕሊለያ። ንምእማኑ ዘጸግም ግን እቶም ተራታት ምሉእ ብምሉእ ተገላቢጦም ነይሮም፡ እታ ጓል እያ ነዲአ ዘጸናንዓ፡ ብዘይ በዓል ቤታ ንህይወት ንምድላውን ንኸትርስዕ ንምሕጋዝን ዘንታታት ዝነገረታ። አነ እታ በኽሪ ጓል ገና 15 ዓመት አይመልእኩን።

ድሕሪ ድራር ገለ ተወሳኺ ሳንቲም ንምርካብ አብቲ furrrier's ናብ ስራሕ ተመለስኩ። ነቲ ሃልሃልታ ተስፋ ህያው ክገብሮ ዝፍትን ዝነበርኩ አነ እየ ነይረ። አብ መወዳእታ ግን አደይ፡ ምናልባት ብሓይሊ ተስፋ ምቕራጽ፡ አብ መንጎ ሓደ አውያትን ካልእን ንዓለም ብምልእታ አብ መንኩባ ሓዘ ቀስ ብቐስ ናብ ሰፋዪት ምኺን ተመሊሳ፡ ውሑዳት ስረታትን ድሬስንግ ጎውንን እናሰፈዩት ከም ዝኸደት አይፈልጥን።

ምዕራፍ ዓሰርተ - እታ ጽብቕቲ ቱሳ

ኣብ ወርሒ ግንቦት ናይታ ዓመት እቲኣ ንእሽቶ ሓወይ ብሕማም ዕንፍሩር ሓሚሙ ኣነ እውን ሓዘዮ፣ ቈልዓ ከለኹ ስለ ዘይተጠቐዐ። ኣብ ዓራት ከለኹ ኣይይ ማዕጾ ክትከፍት ሰማዕኩ። ሓይ ሰብ ደወል ማዕጾ ደዊሉ ነይሩ። ሽዑ ድምጺ ዚዚን ሚሽሎን ሰሚዐ። ስክፍታ ነይሩ፡ ቅድሚ ንወለደይ ክርኢ ናብ ዶሞዶሶላ ወሲዶምኒ ኣይፈልጡን ሕጂ ድማ ተራእዮም። ንኣስታት ሰሙን ጸንሑ፡ ድሕሪኡ ምሳታቶም ናብ ሲሲሊ ክምለስ ተስፋ ስለ ዝነበሮም ቁሩብ ተስፋ ቆሪጾም ተበገሱ። ኣብ ወርሒ ሕዳር ብጸሊም ዝዳወብ ደብዳቤ መጸ። እታ ኣይ ሰንቢዳ ምስ ከፈትዋ ኢዳ ትናወጽ ነበረት። ክትበኪ ርእየዮ፡ zizi ሞት ኣቦሓጎ ቱሪ ኣፍሊጡ። ኣብ ገጠራት ቦርዶናሮ ብዕለት 8 ሕዳር ሞይቱ ረኺቦም። ወዲ 87 ዓመት እዩ ነይሩ። ኣብ ዝቐጸለ ዓመት ካልእ ዝዓበዩ ተስፋ ምቕራጽ ተራእዩ፡ ብኣጋጣሚ እቲ መርመራታት ኣብ እዋን ምፍሓር ሬሳ ዝተረኸበ መንዲል ኣብ ጎሮሮ ብዝተፈጥረ ምሕንካስ ጠንቂ ሞት ምስ በጽሑ። እቲ ገበን ሓንቲ ዓል ኣንስተይቲ ምስ ሓዋ ኣብ ገጠር ዝርከቡ ጎረብብቲ ብምዃን ነቲ ናይ 11 ሸሕ ሊራ ጡረታ ንምስራቕ ዝፈጸሞ እዩ። ድሒራ ንሳ ን24 ዓመታት ኣብ ቤት ማእሰርቲ ክትጸንሕ ከላ ንሱ ድማ ተሓባባሪ ብምዃን ን12 ዓመታት ኣገልጊሉ።

አነ ድማ ምሕዛነይ ቀጸልኩ። ብውሑድ ገንዘብ ብ5 ሰባት ክንነብር ኣይከኣልናን። ሚስ ቲልደ ኣብ ቤት ጽሕፈት ስራሕ ምእንቲ ክምዝገብ ናይ ሓሶት ምብራር ክወስድ መኪራትኒ። ብዙሕ ግዜ ስራሕ እንተሃልዩ ክምርምር እኸይድ ነይረ፣ ተስፋ ግን ውሑድ እዩ። ኣብ ሚያዝያ '53 ኣብ ሓደ ፋብሪካ ገለ ኣዋልድ ከም ዝቐጸሩ ፈሊጠ። ኣዩድልዮምን ነይሩ፣ ኣቦታቶም ድሮ ስራሕ ነይርዎም። ስለዚ ተቐውሞ ንምግላጽ ናብቲ ቤት ጽሕፈት ከድኩ፣ ካብቶም ካልኣት ንላዕሊ ክሰርሕ ዩድልየኒ ነይሩ። ኣብ ወርሒ ግንቦት ኣብ መወዳእታ ናብ ሓደ ፋብሪካ ኣትዮ፣ ኣብኡ ድማ ንኤሌክትሪካዊ ገመዳት ዝኸውን ኤላስቲክ ባንድ፣ ሰንሰለት ጫማ፣ ረባንን ቱቡላርን ዩፍርዩ። ጳዕሪ ምስ ሰሙናዊ ፈረቓ 6-13ን 13-21ን። ኣብቲ ፍልልይ ኣነ እውን ደሞዘይ ንምምላእን ንኣደይ ዕረፍቲ ንምሃብን ናብቲ ጸጉሪ ርእሲ ከይደ።

ነሓሰ መጻ። ንበዓላት ኮማረ ግራዝያ ነታ ብዕድመ ዝደፍኣት ኣዲኣ ንምብጻሕ ናብ ሲሲሊ ክትከይድ ነበራ። ምስ ካተሪና ጓለይ እውን ክኸይድ ወሰንኩ። ብባቡር ናብ ሚላኖ ደሓር ከኣ ናብ ሮማ ተበጊስና፣ ኣብኡ ድማ ብለይቲ በጺሕና። ናብ ሲሲሊ እትኸይድ ባቡር ንገለ ሰዓታት ክንጽብ ነይሩና።

ኣብቲ መደበር ገለ ደቂ ዓዲ ብጻትና ረኸብና፣ ካብኣቶም ድማ ሓደ ድዋርፍ ተዋሳኢይ ካብ ኖቫራ ሳልቫቶሪ ፍርናሪን ስሙ ዘይዝክሮ ወተሃደርን ረኸብና። ወይዘሮ ግራዝያ ኣብ መንበር እናዓረፋ ከለዋ፣ ኣነን ካተሪናን ንእግሪ ምጉዓዝ ተዓደምና። ሞታረሎ ክንበልዕ ናብ ፒያዛ ኤሰድራ ወሰዱና። ከም ብሓድሽ ህይወት ክመጽእ ዝጀመርኩ ኮይኑ ተሰሚዑኒ።

እታ ድሮ ጽዑቕ ባቡር ምስ መጻት፣ ወይዘሮ ግራዝያ ክልተ ቦርሳታት ሒዛ ክትድይብ ተጓዩት። እታ ባቡር ምሉእ ብምሉእ ደው ስለ ዘይነበረት ኣብ መስመር ባቡር ጸፍጺፋ ወዲቓ።

ከተረፈ፡ አንን ኩሉ ህዝቢን ቁስሊ መሊእና ግን ከአ ብተአምር ብህይወት እናሰላብናያ ናብቲ ዘለአለማዊ አቦ አእወና። ናብ ሆስፒታል ክትውሰድ ኣብያ። ድሕሪ ሓደ ሰዓት እታ ባቡር ተበገሰት። ቅድሚ ፍርቂ መዓልቲ ኣብ መደበር ተርመ ሺግልያቶረ በጺሕና ኣብኡ ድማ ናብ ኖቫራ ሲሲልያ ዝወሰደትና ኣውቶቡስ ተሰቓልና፡ ኣጋይሽ ዚዚን ሚቸሪሎን።

ናይ ክብሪ ኣጋይሽ ኮይኖም ተቐቢሎምና። ሰለስቲና ምሽት ኣብ ዓራት ኢና ኔርና፡ አንን ከተረፈን ቅንጥብጥብ ውን ኣይደቀስናን። ወይዘሮ ግራዝያ ቃንዛ መሊአ ነበራ። ኣብታ ለይቲ እቲአ ሓደ ዘገርም ነገር ነበረ፡ ገለ መንእሰያት ብጊታርን ክራርን ሴሬናድ ኣስሚዖምልና፡ ኣኮይ ሚቸሪሎ ግን ተበሳጭዮም ከም ዝሃድሙ ገበሮም።

ኣደ ከተረፈና ዳርጋ ኩሉ ግዜአ ኣብ ዓራት እያ ተሕልፎ ነይራ። ኣብ ውሽጢ ዓሰርተ መዓልቲ ክልተ ግዜ ጥራይ እዩ ወጺኡ ነታ ብዕድመ ዝደፍአት ኣዲኡ ክበጽሕ። ድሕሪ ቀትሪ ካብ ለበራቶሪ ንመማህርተይን ኣዕሩኽተይን ክበጽሕ ከድኩ። ሓደ መዓልቲ ሓደ መማህርተይ እውን ሓቕሓኒ ዝመጸ ርእየ። ብኢዱ ብሸክለታ ሓዘ ስለ ዝነበረ ንኸጓዓዝ ክወስደኒ ሓተትክዎ። ሽዑ ኖቫራ ጓል ብሸክለታ ርእያ ኣይትፈልጥን። ምስ ፈለጠት ዚዚ "ጉንጉን ኮይንካ ኣለኻ፡ ከምዚ ዓይነት ነገራት ፈጸመ ኣይምሓሰብኩዎን" ኢላ ገንሓኒ።

ኣብ ዶሞዶሶላ ምስ ተመለስና፡ ወይዘሮ ግራዝያ ንኸትሓዊ ትቃለስ ነይራ። ድሕሪ እቲ ውድቀት ቃንዛ ኣርትሮሲስ ስልጣን ሓዘ። ምስ ስድርኡ ናብ ገለ ድግስ ምስ ከደ ጥራይ እዩ ትብዓት ዝረኸበ፣ ኣነ እውን ኣብኡ ተዓዲመ።

ኣብ ፋብሪካን ኣብ እንዳ ጸጉሪ ርእሲን ናብ ስራሕ ተመሊሰ፡ ሓድሽ ተመክሮታት ግን የድልየኒ ነይሩ። ሓደ መዓልቲ፡ ዶን ጁሰፕ በነቲ ናብ ሰበኽ ሳን ጀርባስዮን ፕሮታስዮን ክበጽሕ ከሎ፡ ገለ ሕቶታት ክሓተኒ ቀረበ። ኩሉ ሓዘነይ ምስጢረሉ። ኣተባቢዑኒ ድማ፡ "ሰንበት ድሕሪ ቀትሪ ናብቲ ስነ-ቓል ምጻእ። ኣብኡ ድማ ፕረዚደንት ካቶሊካዊ ተግባር ሲግኖሪና ጀርማና ክትረክብ ኢኻ፡ ንሳ ድማ ምስተን ኣዋልድ ከተላልዩካን ብዙሕ ጽቡቕ ምኽሪ ክትህበካን እያ።" ብኡንብኡ ርጉእ ኮይነ ረኽብክዎ፡ ብቕሩብ ሕፍረት ኣዕሩኽ ክፈጥር ጀመርኩ። ምዝራብ ዘይምፍላጠይ ፈሪሐ ግን ብሓገዝ ኣምላኽ ነቲ ቀዳማይ ጸገማት ሰጊረዮ። ንመስራቲት ኣርሚዳ ባረሊ እናኣድነቕኩ ጋዜጣ ናይቲ ማሕበር ብፍቓደይ ኣንቢበዮ፡ ሰላኣ ህይወተይ ተመሓይኹ ነይሩ።

ናይ ፋብሪካ ምቅይያር ምስ ፈቐደለይ፡ ሰዓት 7 ናይ ንግሆ ቅዳሴ ከድኩ፡ ኣብኡ ድማ ምስቲ መንፈሳዊ ዳይሬክተሪ ዝቐጽሮ ዶን በነቲ ተራኽብኩ። ሰንበት ኣብቲ ኣብ ቅድሚኡ ቤተክርስቲያን ዝርከብ ጽቡቕ ናይ ፕረስ መደበር ንሓደ ሰዓት ከሕልፍ ሓሳብ ኣቕረብኩ። ድሒሮም ድማ ናብ ቤት ምኽሪ ACLI ክጽንበር ዓዲሞምኒ። ምስቲ ኩሉ ቃል ኪዳን ኣገዳስን ዝተፈጸመን ኮይኑ ተሰሚዑኒ።

ኣብቲ ፋብሪካ ዝነበሩ መሳርሕተይ ከም ጽልኢ ይቐጽሩኒ ነይሮም፡ ግን ምቹት ኣይስምዓንን ነይሩ፡ ብሓቂ ቅድሚኡ ፈረቓ ምጅማሮም ኣብ መቐየሪ ክፍልታት ጽዩፍ ቃላት ክዛረቡ ከለዉ ጸለኹሎምን ደዊለሎምን እየ።

ምዕራፍ ዓሰርተ ሓደ - ፖርስላን ገጽ

ሓደ ናይ ሓጋይ ሰንበት ፕረዚደንት ጀርመናዊ ካቶሊካዊ ተግባር ናብ ኣክራን መገሻ ኣዳለወ። በቲ ዝተረፈ ውሑድ ገንዘብ ዋጋ ናይቲ መገሻ ክኸፍል ክኢለ። ብኣውቶቡስ ናብ ጎግልዮ፡ ድሕሪኡ ብገመድ መኪና ናብ ኣልፕ ደብሮ፡ ድሕሪኡ ድማ ብእግሪ ናብ ክራምፕሮሎ ገጽና በጻሕና። ጽባቕ ናይቶም ብዕምባባታት ዝተሸፈኑ ኣክራናት ኣስተንተንኩ፡ ሮዶዴንድሮን፡ ባተርካፕ፡ በረኽ ኦርኪድ። ብሉቤሪ ንክትድግስ ። ናሕሲ እምኒን መስኮት ዕንጨይቲን ዘለወን ካቢናታት ኣብ መስኮታተን ድሙቕ ቀይሕን ሮዛን ጀራንዮም ተንጠልጢለን ነበራ። ንጀርመና እቲ መንገዲ ኣበይ ከም ዝውዳእ ሓተትክዎ። "ምስ ደኸምና ንዝተዓሸገ ምሳሕ ደው ክንብል ኢና።" ከባቢ ሰዓት 1 ድሕሪ ቀትሪ ነቲ ካብ ከውሒ ናብቲ ጎልጎል ገጹ ዝውሕዝ ንጹር ማይ ክንሰቲ ደው ኢልና። ድሕሪ ምብላዕን ጸሎትን ምዝማርን ናብ ናይ ምምላስ ጉዕዞ ተበገስና። ብሓገስ ይንቀጥቀጥ ነይረ፡ ከምዚ ዝኣመሰለ ጽብቕቲ መዓልቲ ኣሕሊፈ ኣይፈልጥን። ኣብ ገዛ ንኣደይ ኩሉ ነጊረያ ፍሻኽታ ርእየያ።

ሓሓሊፉ ካብ ሓደ ካብ ኖቫራ ሲሲልያ ዝመጸ ዓርከይ ፖስታ ይመጸኒ ነበረ፡ ክንራኸብ ኣብ ዶሞዶሶላ ስራሕ ክረኽበሉ ሓተተኒ። ኣነ ብጣዕሚ ተደናጊረ ግን ሓደ ሰብ ኣብ ፍቕሪ ስለ ዝነበረኒ ተሓጉሰ። ሓደ ወዲ ዶሞዶሶላ እውን ነይሩ፡ ኣነ ግን ኣይፈተኸዎን፡ ንግሆ ሸቶ ግራፓ ይሰቲ ነበረ፡ ኩሉ ግዜ ድማ ቀይሕ ምዕጉርቲ ነበሮ።

እቲ ናይ ንግሆ ኣስተንትኖታት ናብቲ ገዳም ዝወስድ መንገዲ ኣርእዩኒ፣ ኣብ ተመሳሳሊ እዋን ግን ቆልዑን ስድራቤት ናይ ምጅማር ሓሳብን እፈቱ ነይረ። ንርእሰይ ንፍቓድ ኣምላኽ ኣሕሊፈ ሂበያ። ሰንበት ድሕሪ ቀትሪ ኣብቲ ስነ-ቓል ምስ ኣዕሩኽተይ ሰሙናዊ ቃል ኪዳን ካቴኪዝም

እናወጠንኩ የሕልፎ ነይረ። ገለ ሰንበት ናብተን ጎረባብቲ ከተማታት ዝርከባ ኦራቶሪታት ንኸይድ ነበርና። እቲ ናይ ኣውቶቡስ ጉዕዞ ኣሸጊሩኒ፡ ትብዓት ግን ንገለ ንእሽቶ ስቓይ ሰጊሩኒ።

ብ1 ግንቦት 1954 ACLIን ኦራቶሪን ሓደ ጉዕዞ ኣዳለዉ፡ ንግሆ ናብ መቐደስ ማዶና ዲ ኦርታ ንግሆ ድሕሪ ቀትሪ ድማ ብክቡር ፓስቶረ ኣብ ቢየላ ሰልፊ። ምስ ሓንቲ ዓርከይን ኣፍቃሪኣ ፒየሪኖን ብሓባር ካብ ዝተመዝገቡ ቀዳሞት ሓደ እዩ ነይረ። 2 ኣውቶቡሳት መናእሰይ መሊኡን ተሪፈን። ኣብ መንጎኦም ሓደ ድሮ ኣብ ሓደ ቦታ ዝረኣኹዎ ሓፋር ጸሊም ቆርባት ዘለዎ ወዲ። ንሱ እዩ ነይሩ፡ እቲ ሰራሕተኛ ናይቲ ናብ ዓማዊል ናይቲ ጸጉሪ ዝሰርሕ ሰብ ክድውል ዝኸድኩሉ ናይ ህንጻ ትካል። ፒየሪኖ ኣላልዩኒ፡ ወዲ ሓውቡኡ እዩ ነይሩ። ብመዓልቲ ኣጠማምታኡ ናባይ ገዲፉ ኣይፈልጥን። ገዛ ምስ በጻሕኩ ንኣደይ ብዛዕባ እዚ ነገርክዎ። ንጽባሒቱ ምሽት ኣብ ትሕቲ እታ ኣብ ቀዳማይ ደርቢ እትርከብ ንእሽቶ ባርኮኒ ናይታ ክፍሊ ርእየዮ። "ማማ ማማ ንዓ ርኣዩ፡ እቲ ኣብ ቢየላ ዝረኸብክዎ ወዲ ኣሎ"። ንሱ ድማ ብፍርቂ ፍሸኽታ፡ "ንሱ ይፍታሕ ከም ዘሎ ርዱእ'ዩ።" ንጽባሒቱ ምሽት ምስ ሓደ ጎረቤት እናወጸእኩ ከለኹ ኣብ ቅድመይ ረኸብክዎ። ምሳና ክትመጽእ እንተኸኢላ ብሕፍረት ሓተተት። ቁሩብ ርግጻኛ ኮይነ ተቐቢላዮ። ብዛዕባ እዚን እቲን እናዕለልና ነቲ በረድ ሰቢርናዮ። ኣብቲ ፋብሪካ ዝነበረ ናይ ድሕሪ ቀትሪ ፈረቓ ምስ ተዘዘመ ናብ ገዛይ ኣሰንዩኒ። ሓደ ምሽት ምስ ኣዲኡ ከላልያ ኣልዒላዮ፤ ንሱ ድማ ኣዝያ ጽቡቕ ጌራ ተቐቢላዮ። ኣብ ናጻ ግዜኡ ኣብቲ ስነ-ቓል ይሳተፍ ነበረ። ሽቡ ኣወዳትን ኣዋልድን ተፈላልዮም፤ ኣብ መወዳእታ እቲ ኣኼባ ጥራይ እዮም ክራኸቡ ዝኸእሉ። ኣብ ኣኼባታት ACLI እውን ተሳቲፍና ኢና።

ኣደይ ካብታ ክልተ ዝፋቐሩ ኣወዳት በይኖም ክወጹ ዘይክእሉላ ሲሲሊ እኳ እንተመጸት፡ ኣሚናና ሰላማዊ ጉዕዞ ጀመርና። ጁዝ ምስ ኣባይ ከም ዝተራኸበ ነገረኒ፡ ገለ ገንዘብ ንምርካብ፡ 4 ቆልዑ ስለ ዝነበሩን እቲ ኣብ ጥራይ ስለ ዝሰርሕን፡ ወዲ ከሎ ካብ ገዝኡ ሓደት ስጉምትታት ርሒቐ ንዝርከቡ ፋይናንስ ናይቲ ድፋዕ ገለ ዕዮታት ይገብር ነበረ። ሓደ ሓደ ግዜ ጫማኦም ንጽገና ናብ ኣባይ ሓዘ ይመጽእ ነበረ። ብታሕጓስ ሰሚዐዮ።

ካልእ ነገሩ፡ ብ16 መስከረም 1950 ብሮማ ኣቢላ ናብ ዶሞዶሶላ ክበጽሕ ምስ ሓለፍኩ ዳርጋ ተራኪብና። ጁሰ ከምቲ ክሰብ ሕጂ ዝጽውዖ ንቅዱስ ዓመት ብብሽክለታ መጺኡ ነበረ።

ጀግንነት ዝመልኦ ጉዕዞ፡ ምስ ሓደ ካብቲ ጎልጎል ዝመጸ ካህን ብሓባር ብምኸን ካብ ዶሞዶሶላ ተበገሰ፣ ንሱ ድማ ብናይ ከረን ቡት ብቕልጡፍ ፔዳል ይኸይድ ነበረ። ክትስዕቦ ዳርጋ ዘይከኣል እዩ ነይሩ። ገለ ሰላጣ ክረክብ ገለ ጀርዲን ኣሕምልቲ ምስ ረኣዩ ጥራይ እዩ ደው ኢሉ። ኣብ ፍርቂ ጉዕዞ ጂሰ በይኑ ተረፈ። ኣብ መንገዲ ሓደ ሸያጢ ጎደና ዝሸይጥ ጓሓፍ ዝጸዓነት ኣረጊት ብሸክለታ ሒዙ ረኸበ። ክሰብ ሮማ ንሓድሕዶም ተሓባበርቲ ይገብሩ ነበሩ።

ነሓስ መጻ። እቲ ፋብሪካ ንበዓል ይዕጾ ስለ ዝነበረ ኣብ ቀላይ መርጎዞ ኣብ ጎበታት ትሓዊ ዝነበረት ሮዛ ሓፍተይ ከይደ ክበጽሓ ወሰንኩ። ነተን ነቲ ገዛ ዘካይዳ ዝነበራ መነኮሳት ንገለ መዓልታት ክጸንሓ ሓተትክወን። ነዚ ሓሳብ እዚ ንጂሰ ገና ጠቕሰዮ ነይረ። ኣብቲ ገዛ ካልኣት ኣዋልድ ንበዓል ዝነበራ ነይረን። ካብኣቶም ድማ እታ ጽባቕዊት ጓል ሓፍቲ ሓንቲ መነኮስ ትርከብ። ዕለት 15 ንግሆ፡ በዓል ጽንዓት፡ ድሕሪ ቅዳሴ ናብ ክፍሉ ጸዊዑና ንክንለማመድ። ንገጽና ብዝተፈላለዩ ክሬማት፡ ማስካራን ልፕስቲክን መሊእዎ፡ ናይ ሰም ሓወልቲ ንመስል። ኣብ ምሳሕ እታ መነኮስ ኣኮይ ንጓል ሓፍታ ደዊላ መለሰ፡ ከምዚ ጌራ ምሕላዋ ትርጉም ኣይነበሮን።

ድሕሪ ቀትሪ ብመስኮት ናብቲ ቀላይ እናጠመትኩ፡ ጂሰ ክወጽእ ረኣኹ። በቲ ፖርስላን ገጽ ክረኣ ኣይደለኹን። ኣብ ኣፍደገ ርእዩኒ ዳርጋ ኣየለለዩንን። ፈተነ ከም ዝነበረን እተን ካልኣት ኣዋልድ እውን ከም ዝተቐየሩን እናገለጽኩ ይቕሬታ ሓተትኩ። ድሕሪ ቀትሪ ኣብ ጀርዲን ናይቲ ገዛ ንኸይድ ነበርና። ናብ ምሽት ገጹ ድማ "ኣብ ቀረባ እዋን፡ ኣብ ዶሞዶሶላ፡ ግን ከኣ ገጽካ ከም ቀደሙ ጽሩይን ፍሩይን ጌርና" ኢሉ ሰላም በለኒ።

ምዕራፍ ዓሰርተው ክልተ - ሻዮሌት

ናይ ክልተ ሰሙን በዓላት ምስተወድኦ ካብ ሰዓት 1 ድሕሪ ቀትሪ ክሰብ ሰዓት 9 ምሽት ኣብ ፈረቓ ኣብ ፋብሪካ ናብ ስራሕ ተመሊሶ። ኣብ ስፒንደል ናይተን ማሸናፊት ቦቢን እናፈሓስኩ ከለኹ ብዛዕባ ጁስ ሓሲቦ፡ ኣብ ተመሳሳሊ ግዜ ግን ኣይሓሰብኩን። ንዕኡ ንምርኣይ ዓቢ ድሌት ኣለዎም። ሰዓት 9 ምሽት ሳይረን ተሰምዖ ልበይ ድማ ብቕልጡፍ ክትሃርም ጀመረት። ነቲ ማህደር ማሕተም ምስ ገበርኩ፡ ኣብ መውጽኢ ኣፍደገ ኣብ ፍርቂ ጸልማት ብሸክለታ ረኣኹ። ናይ ብሓቂ ንሱ እዩ ነይሩ፡ ናባይ መጺኡ ብሕፍረት ገጸይ ጠሚቱ፡ "ኣዝዩ ቀሊል እዩ ዝፈትወካ" በለኒ። ኣብ ቱቦ ናይታ ብሸክለታ ኮፍ ኣቢሉ ናብ ገዛይ ወሰደኒ። ቀሊል ናይ ሰናይ ለይቲ ሰላምታ ተለዎዊጥና። እዚ ዳርጋ መዓልታዊ እዩ ዝፍጸም ነይሩ። ሰንበት ድሕሪ ቀትሪ ኣብተን ኣብ ጥቓና ዝነበራ ዓድታት ውሑዳት ብሸክለታ ንኸይድ ነበርና። ሓይ መዓልቲ ምስ ኣበይን ማማን ክልተ ኣሓትን ሓይ ሓወይን ከላልዩኒ ናብ ገዝኡ ወሰደኒ። በብቕሩብ ምስ ኣኮታታን ደቂ ሓውቦኣን እውን ከም ዓርኪ ኣላልዩትኒ።

ማማ ካብ ባርኮኒ ምስ ረኣየትና ናብቲ ገዛ ክንድይብ ገበረትና። ንሳ ነቲ ወዲ ክትፈትዎ ከላ፡ ኣነ ግን ኣዝዩ ኣይወሰንኩን። ብዕለት 8 ታሕሳስ፡ መዓልቲ ንጽህቲ ጽንሲ፡ መዓልቲ ስመይ፡ ደወል ማዕጾ ተደወለ። እቲ ዕምባባ ዝሸይጥ እዩ ነይሩ፤ ንሱ ድማ ዕንበባ ቀይሕ ካርነሽን ኣረከበኒ። "ማማ ጁስ ሰናይ ትምኒቱ ሰዲዱለይ!"። ከመይ ዝበለ ተስፋ ምቕራጽ እዩ ነታ ኖት ምስ ከፈትክዎ፡ ንሱ ዘይኮነስ ብኣጋጣሚ ዝረኸብክዎ ወዲ 14 ዓመት ወዲ እዩ። "ኣፍቂረካ እዩ" ዝብል ምስ ፌርማ። ምናልባት ኣብ ዕድሚኡ ዝመስለኒ ክኸውን ይኸእል እዩ።

አብ ዋዜማ ልደት ጁስ ቸኮሌት ዝመልአ ዓቢ ሕብራዊ ቫዝሊንን ናይ ሰላምታ ካርድን ሓዙ ተራእዩ። አመስጊነዮ ድማ ብሓባር ናብ ቅዳሴ ፍርቂ ለይቲ ከድና። ናብ ገዛይ ምስ ተመልሰ "ጽባሕ ምስ ስድራይ ምስ አዝማደይ ክምሳሕ ክኸይድ አለኒ። አብ ቦክሲንግ ዳይ ዳግማይ ክንራኸብ እዩ" ኢሉኒ። ንግሆ ዕለት 26 ንአደይ "ድሕሪ ሕጂ ምስቲ ወዲ አይወጽእን እዩ፡ እታ ቫዝሊን እዩ ዝመልሶ ዘለኹ፡ ቃል ኪዳን አይደልን እዩ" በልክዎ። ንሳ ድማ ብጽኑዕ ትርኢት፡ "ጽሉል ኢኹ፡ ድሮ እተን ቸኮሌት እንተዘይበሊዕኩን ክትገብሮም ምኽአልኩ"።

አብተን ዝቐጸለ መዓልታት ጁስ ከም ልሙድ ካብ ስራሕ ክወስደኒ መጸ። አብቲ ጽርግያ ብእግረይ ወይ አብ ቱቦ ብሸክለታ ዳርጋ አይተዘረብክዎን። አብ መዓልቲ ሓድሽ ዓመት 1955 ናብ ቅዳሴ ከይደ። ንሱ እውን አብኡ ስለ ዝነበረ አብ መወዳእታ አሰንዩኒ ናብ ገዛይ ከይ። አብ አፍደገ ድማ፡ "ከምዚ ክትሳቕኒ አብ አእምሮኹ እንታይ ከም ዘለካ ክፈልጥ ይኸእል ድዮ?"። ኢሉኒ ንብዓት ካብ አዲንቱ አምለጠ። እታ ሓሰር እታ ገመል ሕቐ ሰበረቶ እሞ ፍሸኽ ኢላዮ። ንሱ ድማ ስዕመት ሂቡኒ "ሎሚ ድሕሪ ቀትሪ አብ እምባ ካልቫሪዮ ናብ ቬስፐርስ ክትከይድ ክወስደኪ እዩ። ድሕሪ ቬስፐርስ አብ ክለብ ኤሲኤልአይ ፊልም ክረአ እዩ።" ተቐቢላ ድማ ተፋነናዮ። አብ ገዛ ጸብጺቦዮ አደይ ድማ ብሓጎስ "ከምኡ ዝበለ ንፉዕ ወዲ ዳግማይ አይምረኹብኩን" በለቶ።

ሰዓት 2 ድሕሪ ቀትሪ በቲ ናይ በቕሊ መገዲ ምስ ቤተ ጳውሎት ሺያ ክሩሲስ አቢልና ናብ ቀራንዮ ተበገስና። አብ መቐደስ ምስ በጻሕና ቬስፐርስ እናዘመርና ድሕሪ በረኽት ድማ ናብቲ ክለብ ከድና። አርእስቲ ናይታ ፊልም አይዝክሮን እዩ፡ ግን አዝያ አሰልቻዊት ስለ ዝነበረት፡ ናብታ ከተማ ተመሊስና ናብ ሲነማ ካቴና ክንከይድ ሓሳብ አቕረብኩ፡ አብኡ ድማ ዝሓሸት ፊልም ከነስተማቕር ክኢልና፡ "ቫዮሌት" ትበሃል።

አብ ወርሒ ሚያዝያ ብባቡር አብ ጎልጎል ሺገዞን ሴንቶቫሊን እናተጓዓዝና ምስ ወለዱ ናብቲ አብ ሎካርኖ ዝካየድ በዓል ዕምባባታት መንሳፈሬ ከድና። ምስቲ "አፍቃሪት" ኢሉ አላልዩኒ ምስ ጎድፋደር ጁስ ተራኪብና። አእዳዉ አብ ጁባኡ አእትዩ ካብ ቦርሳኡ 10 ስዊስ ፍራንክ ወሲዱ ንጁስ ሂቡ "ጽቡቕ መዓስ ኢኹ ትምርዓው?" ንሓድሕድና ተጠማሚትና፣ ብዛዕባኡ ተዘራብና አይንፈልጥን።

አብ ዝቐጸለ መዓልታት ንሓዳር ዝብል ሓሳብ ከነዘናግዕ ጀመርና። አብ ገዛና ከይተረፈ ብዘዕባኡ ኣዕሊልና። ማማ ሕጉስቲ እያ ነይራ አብ ተመሳሳሊ ግዜ ግን ውሑድ ፋይናንሳዊ ተኸእሎታት ነይሩ። በብቐሩብ ውሑዳት ኣንሶላን ገለ ውሽጣዊ ክዳንን ገዚእና። ፍሉይ ድሌታት ኣይነበረናን። ንእሽቶን ልኡምን ኣፓርታማ ክንደሊ ከድና። አብ ጥንታዊ ኣውራጃ ሞታ ረኺብናዮ ስለዚ ድማ መዓልቲ መርዓ ኣቐሚጥናዮ፡ ሰኒ 19 መስከረም። ምስ ኣደይ ናብቲ ንመርዓ ዝኸውን ላስ ክገዝእ ናብ እንዳ ጨርቂ ፓንዛራሳ ከይደ ናብታ ወትሩ ብፍቕሪ ክሰርሖ ቃል ዝኣተወትለይ ወይዘሮ ቲልደ ዝተባህለት ጸጉሪ ርእሲ ሓዘያ።

አብ ኣዳራሽ ከተማ ኣደይ ገና ትሕቲ ዕድመ ስለ ዝነበርኩ ነቲ ናይ ሓዳር እንዳ ክትፍርም ነይርዋ። ወለዲ ጁሰ እውን ሕጉስቲ ነበሩ። አብቲ ሰበኻ ሞንሲቐር ፔላንዳ ጽቡቕ ናይ ምትብባዕ ቃላት ነገሩና፡ "ነቲ ህይወት ዝዕቅበና ሓገስን ሓዘንን ንምግጥም ኩሉ ግዜ ብብዙሕ እምነት ትሕትና ይሃልኹ። ነቲ ቀይሕ ጎያዪ አብ ጎኒ ቅድስቲ መንበር ክትረኽቦ ክገድፈካ እየ።"

ከምቲ ልሙድ እቲ ሞገስ ዝበጽሖም ኣዝማድን ፈተውትን ዝርዝር ከነዳሉ ነይሩና። ኣዝዮም ውሑዳት ኣጋይሹ። ኣደ ጁሰ "ንሓደ ስድራቤት ክልተ" ኢላ። ቀስ ብቐስ አብ 35 ሰባት በዲሕና። እቶም መሰኻኽር ተመሪጾም ኣለው፡ ኣኮ ጁሰ ካርሜሎ ንዓይ ድማ ፒሪሪኖ፡ ሃንዳሲ ኣኼባና እዩ። ቅድሚ ሓደ ሰሙን መርዓ እቲ ብዶን ጁሰፕ ብሪያካ ዝምራሕ ናይ ደቂ ተባዕትዮ ኣፊቶሪ ድግስ ኣዳልዩልና። መምህር ፍሪጋ አብ ሰሌዳ ሰላምታ ስእሊ ቀቢኡ ዝርዝር ኣዕሩኽ ዝሓዘ ጥቕላል ፈጢሩ። ብፓስተርን መስተታትን ዝተሸፈነ መኣዲ እውን ነበረ። አብ ስነ-ቐል ከምኡ ዝኣመሰለ ድግስ ተኸይዱ ኣይፈልጥን። ናይ ቅዱሳን ገርቫስዮን ፕሮታስዮን ኮለጅ ቤተክርስቲያን ይሕደስን እቲ ጽርግያ ብፍርስራስን ኣእማንን መሊኡ እኪ እንተነበረ፡ ገለ ፍቓደኛታት ደቂ ኣንስትዮ ግን ንክብሪ ጁሰፕን ኮንሴታን ንምጽራይ ዝከኣሉን ገይረን እየን።

ብ16 መስከረም ዚዚን ሚቸሪሎን መጹ፣ ኮንሰቲና ክትምርፖ ስለ ዝነበረትን ንሱ ድማ ናብቲ መሰውኢ ከሰንያ ስለ ዝነበሮን አብ ክንዲ እቲ ድሕሪ ሕጂ ዘይነበረ ኣቦኣ ተሰኪሙ ገዓዙ።

እዚ ከምዚ ኢሉ እንከሎ፡ ገለ ንኣሸቱ ህያባት መጹ፡ ድስቲ ቡን፡ መፍረዪ ቡን፡ ብርጭቆ ሮሶሊዮ፡ ስሩዕ ሳእንን መቐረጽን ካብቶም ሞገስ ዝረኽቡ ኣዝማድን ፈተውትን፡ ሴት ክሸነ ካብ ፒሪሪኖን ኣኮታቱን። ካቶሊካዊ ተግባር ደቂ ኣንስትዮ ምስ ቅድስቲ ስድራቤት አብ ጎኒ ዓራት

ስእሊ ሂቡና፡ ተሓጋጋዚ ዶን በነቲ ድማ ብሩር ስልማት ዘለዎ ድንቁ ቀጠልያ ዕምባባ ሻዝሊን ሂቡና።

ቅድሚኡ ዝነበረት ለይቲ ነዊሕ እያ ነይራ። ብዛዕባ እታ ሰለስተ ንኣሽቱ ቆልዑን ውሑድ ጸጋታትን ዝተረፈት ኣደይ ሓሲበ። "እምነት ውሑድ እዩ፡ ቤት ትምህርቲ ስነ-ቋላት ኣብ ህይወት ኩሉ ግዜ ፕሮቪደንስ ከምዘሎ ኣይመሃረካን ድዩ?"፡ በልኩ ብልበይ። ሶኒ ዕለት 19 ሰዓት ሸውዓተ ተንሲኣ። ወይዘሮ ቲልደ በቲ ሰንሰለት ዝተሰርሐ ክዳን ተኸዲና መጻት። ኣከዲኑ ነቲ ኣብ ሚላኖ ዝገዛእክዎ መጋረጃ ኣስተኻኻለን። ሰዓት 9 ንግሆ እታ ታክሲ ናብ ቤተክርስቲያን ክትወስደን መጻት። ተደናጊረ፡ ባሕሪ ሰባት ክዕዘቡኒ ረኺበ። ጁሰ ድሮ ኣብቲ መሰውኢ ዕንበባ ኣራንሺ ሓዙ ይጽበዩን ነበረ፤ ብሮዛ ሓፍቱ ተዓጂቡ ምክንያቱ ኣደ ኦሎምፒያ ብዛዕባ እቲ ቀዳማይ ቆልዓ ክምርፃ ኣዝያ ምተሓገሰት። ኣነ ድማ ብኣኮይ ሚቸሪሎ ተዓጂብ ኣብታ ቀያሕ ጎያዪ ተጸንቢረዮ።

ቅዳሴ ጀመረ። ሞንሲቾር ፔላንዳ እውን ስምዒታዊ እዩ ነይሩ። ሓደ ዘተባብዕ ስብከት፡ በረኽት ቀለቤት፡ መብጽዓ ምሉእ ዕድመ ተኣማንነትን፡ ኣብ መወዳእታ ስነ-ስርዓትን፡ ፌርማታትን እዝክር። ኣብ መንገዲ ምውጻእ እታ ኣብታ ህምት እቲኣ እውን ሓፍተይ ዝኾነት ኣደ ፒየሪኖ፡ ባጅ ናይተን ደቂ ኣንስትዮ ከቶሊክ ኣክሽን ኣብ ኣፍልበይ ኣንበረትለይ።

ምዕራፍ ዓሰርተ ሰለስተ - ሓድሽ ህይወት

ኣብቲ ቤተክርስቲያን ዝነበረ ጽምብል ምስ ተዛዘመ፡ ኣብ ግራንዳዚ ባር ኢን ቪያ ካስተላዘስ ስዒቡ ምሕዳስ ተኸይዱ። ኣብ መንጎ ሓደስ ስዕመትን ካልእን ምስቶም ኣጋይሽ ገለ ፒዛን ፓስተርን ዝሓዘ ኣፕሪቲፍ በልዕና። ፍሉይ ሰላምታን ስዕመትን ነቶም ምስ ማማ ከይዶም ዝነበሩ ሓማታ ኦሎምፒያን ኣርማንዶን፡ ድሕሪኡ ንወርሒ መዓር ዝኸውን ባቡር 12.15 ንምሓዝ ናብቲ መደበር ተጓዩዩ።

ማሚ ኣዲንታ ኣውዲኦ ትነብዕ ነበረት። ናብቲ ክፍሊ ኣተና። እቲ ሓላፊ መደበር ብፊስካ ምኽድ ኣፍለጠ ኣነን ጂዩስን ድማ ናይ መወዳእታ ስንብታና ክንብል ብመስኮት ተጸጊዕና። ናይ ህይወትና ጀብሃ ተጀሚሩ።

ኣብ ፍሎረንስ ምስ በጻሕና ናብቲ ብወ/ሮ ቲልደ ዝተመልከተት ሆቴል ኣቕናዕና። ኣብቲ ምቐት ዝመልኦ መእተዊ ብሙዚቃ ተቐቢልና፡ ድሕሪኡ እቲ ኣገልጋሊ ናብቲ ኣብ ሳልሳይ ደርቢ ዝነበረ ክፍሊ ወሰደና። ንዓና ኩሉ ሓድሽ እዩ ነይሩ፡ ዋላ ኣብ ድርብ ዓራት ምድቃስ።

ኣብታ ቀዳመይቲ መዓልቲ ናብታ ከተማ ዝበጻሕናለን፡ ኣብታ ካልኣይቲ መዓልቲ ናብታ ንኹላ ፍሎረንስ ከተድንቕ እትክእለሉ ፒያዛላ ሚካኤላንጀሎ ከድና። ገለ ስእልታት ኣልዒልና፡ ከሜራ ጂሰ ብጥቕላል ፊልም ሸሞንተ ጸሊምን ጸዕዳን ስእልታት ክትወስድ ትክእል ነይራ።

ኣብ ሳልሳይ መዓልቲ ናብ ሮማ ምብጋስ። እቲ ብመስዋእቲ ዝተዓቀበ ገንዘብ እኹል ክኸውን ስለ ዝነበሮ እቲ ሆቴል ዝያዳ ትሑት እዩ ነይሩ። ንሓደ ክልተ መዓልቲ ደው ኢልና ነተን ጂሰ ኣብ ቅዱስ ዓመት ዝረኣዩን ኣርባዕተ ባዚሊካታትን ፈልፋሊ ትረሺን ክንበጽሕ ጀመርና። ናብቲ

ሲግኖራ ግራዝያ ኣብ ትሕቲ ባቡር ዝወደቐትሉ ፍልጥቲ ምሽት '53 ዝነበረ ፈልፋሊ ኤሰድራ እውን ተመለስና።

ናብ ሲሲሊ ዝብገሰሉ ግዜ በጽሑ። ድሕሪ ነዊሕ ጉዕዞ ባቡር ኣብ ካላብሪያ በጽሑት ኣብ መወዳእታ ድማ ሲሲሊ ካብ ቪላ ሳን ጆቫኒ ክትረክ ክኢላ። ጁዝ ነተን ህሞታት ኣስተማቐረን፡ እታ ባቡር ኣብታ ጃልባ-ጃልባ ትጽዓን ነበረት፡ እታ ማዶኒና ኣብ መእተዊ ወደብ መሲና ልዕል ኢላ ነበረት።

ኣኮይ ካርሜሎ ሓው ኣደ ምስ በዓልቲ ቤቱ ጋኤታናን ኣዋልድ ሮዘታን ኣንቶኒየታን ኣብ ጣብያ ይጽበዩና ነበሩ።

ከም ክልተ መሳፍንቲ ተቐቢሎምና። ንኸልተ መዓልቲ ንመሲና ክንበጽሕ ጸናሕና፡ እታ ቁልዓ ከለኹ ዝረኣኹዋ ናይ ካቴድራል ሰዓት፡ ማዶና ዲ ሞንታልቶን ካልኣት ኣዝዮም ውቁባት ኣደባባያትን።

ኣብታ ገዛ ሓንቲ ጉድለት ጥራይ እያ ነይራ፡ ኣብ ግዜ ድራር እቶም ኣኮታትን ደቂ ሓውባታትን ክዳውንቶም ተኸዲኖም ኣብ ክንዲ ኣብ መኣዲ ኮፍ ዝብሉ "ንኪድ ኣብ ገምገም ባሕሪ ንእግሪ" ይብሉ። ኣነን ጂዩዝን ስንባደ እናተሰምዓና ወዲእና። ከባቢ ሰዓት 11pm ናብ ገዛና ተመለስና እታ ሓፍተይ ምግብ ክትሰርሕ ጀመራ። ሓደ ለይቲ ነቶም ቀንዴል ኣብ ቅርፊቶም ኣብቲ ሶስ ኣእተዎም፡ እቲ ዝቐጸር ግን ፍቕሪ እምበር ልምዲ ኣይኮነን።

ኣብ ሳልሳይ መዓልቲ ድማ ብውሑድ ንብዓት ኣሰንዮምና ናብ ባቡር ከዱ። ኣኮይ ሚቐሪሎ ናብ ኖቫራ ንምብጻሕ ምስቲ መራሒ ታክሲ ኣብ መደበር ተርመ ቪግልያቶረ ነበረ። ዚዚ፡ ኣኮይ ማሪክያን ኣኮይ ፔፕናን ኣብታ ዓዲ ይጽበዩና ነበሩ። ብሓቂ መሳፍንቲ ዶሞዶሶላ ዝመጹ ዘለዉ ኮይኑ ተሰሚዑኒ።

ንጽባሒቱ ንዓባይ ብኣቦ ኮንሰታን ንኣኮታትን ኣሓትን ኣሕዋትን ኣባይን ክንበጽሕ ናብ ባድያቫክያ ከድና። ኣብታ ንእሽቶ ኣደባባይ ምስ እንዳ ትምባኹ ዓባይ፡ ብዙሓት ነበርቲ እታ ቁሽት ቆልዓ ኮይነ ዝፈልጡኒ ተኣኪቦም ንኸልኣት ሰባት "ኮንሴቲና ምስ በዓል ቤታ መዲኣ ኣላ!"

ስዕሎች፡ ምሕቋፍ፡ ቀይሕ ገጽ። ንዓይ ሕልሚ ኮይኑ ተሰሚዑኒ። ካብታ ሃገር ካብ ዝወጽእ ልክዕ ሓሙሽተ ዓመት ሓሊፉ ነበረ።

ድሕሪ ክልተ መዓልቲ ብመራሕ ታክሲ “ካውዚ ኢ ሉፑ” ተዓጂብና ናብ ታኦርሚና ከድና። ፍርቂ መዓልቲ ናብቲ ቤት መግቢ ወሰድና፣ ኣብኡ ድማ ጸዕዳ ጓንቲ ተቐሪቡልና። ኣነን ጁሰን “እኹል ገንዘብ ክህልወና ድዩ?” ኣብ ትሕቲ ብርቱዕ ዝናብ ናብ ታኦርሚና ድሕሪኡ ንክስተልሞላ ብምብጻሕ፡ ናብ ምሽት ገጹ ደኺምና ግን ከኣ ዕግበት ረኺብና ናብ ኖቫራ ተመለስና።

ንጽባሒቱ ድሮ ናብ ዶሞዶሶላ ክንምለስ ግዜ በጽሐ። ናይ ሓድሽ ህይወት ቃል ኪዳን ይጽበዩና ነበረ።

ምዕራፍ ዓሰርተ ኣርባዕተ - ቀዳሞት ሰፈርና

ዋላ እኳ ድሮ ኣብ '50ን '53ን ናብ ዶሞዶሶላ ዝገበርኩዎ ጉዕዞ እንተገበርኩ፡ ንመጀመርታ ግዜ ከም ዝኸድኩ ከይኑ ተሰሚዑኒ፡ ከም መጻምድቲ ናብ ሓድሽ ህይወት ገጸይ እዩ ዝኸይድ ነይረ።

ኣብታ ባቡር ናብታ ጃልባ-ጃልባ ተሰቐልና ምስ ወዳእና ናብቲ ቴራስ ደብብና ማዶኒና ናይቲ ወደብን ሲሲሊን ቀስ ኢላን ክረሓቓ ርኢና።

ንብዓት እናነብዐ ናብታ ሳንጃ ተመለስና፤ ኣብቲ ዕንጨይቲ ዝሰርሖ መንበር ኮፍ ኢልና። ሽዑ መደቀሲ ኣይነበረን።

ለይቲ ምስ ኣኸለ ክሳድና ተንጠልጢልና ክንድቅስ ጀመርና። ሓሓሊፍና ብመስኮት ክንጥምት ንትንስእ ነበርና። ኣብ ኣገደስቲ ጣብያታት እቲ ሓላፊ ጣብያ ስም እታ ከተማ ዓው ኢሉ ይእውጅ ነበረ። ኣብ ናፖሊ ኣብ ጽርግያታት ፒዛ ዝሸጡ "ጉዋግሊዮኒ" ነይሮም። ብተንኮል መጀመርታ ከብ ተጓዓዝቲ ገንዘብ ረኺቦም፡ ድሕሪኡ ባቡር ተበጊሶ ገንዘብን ፒዛን ተረፎም።

በብቐሩብ ናብ ሚሊኖ ቀረብና። ኣብ ባቡር ናብ ዶሞዶሶላ ቅድሚ 5 ዓመት ንመጀመርታ ግዜ ዘጋጠመኒ ስምዒት መሊሱ ተሰሚዑኒ፡ ቀላይ ማጅዮረ፡ ኣኸራናት ኣሶላ፡ ናሕስታት እምኒ። ኣብዚ ግዜ እዚ ምስ በዓል ቤተይ ጁሶ ብሓባር። ከባቢ ፍርቂ መዓልቲ ኣብቲ ዝደለናዮ ቦታ በጻሕና።

ኣደን ኣቦን ጁሶ ኣርማንይ ይጽበዩና ነበሩ። ጽምብል እዩ ነይሩ፡ ደወላት ክድውሉ እንተዝኸእሉ።

ምስ ኣደይ ኣሎምፒያ ቅልጡፍ ምሳሕ ድሕሪኡ ኣብ ሓድሽ መዋእለ ህጻናትና ኣብ ኣውራጃ ሞታ ንዕረፍቲ። ንጽባሒቱ ኣብቲ ፋብሪካ ስርሐይ ዳግማይ ጀሚረ ጁሶ ድማ ናብቲ ህንጻዊ ቦታ ተመልሰ።

ከብደይ ካብ ግዜ ናብ ግዜ እናተራእየ ከደ። ሓደ መዓልቲ ሓደ መሰርሕተይ ንናይ ወሊድ ዕረፍቲ መዓስ ኣብ ገዛ ከም ዝኣቱ ሓቲቱኒ ናብ ሓኪም ማህጻን ክኸይድ መኸረኒ። ስለዚ ነቲ ቆጶራ ብውልቀይ እየ ገይረዮ። እቲ ሓኪም ዳርጋ ነዊሕ ስለ ዝተጸበኹ ክገንብኒ ከሎ፡ "ድሕሪ ሻድሻይ ወርሒ ክትሰርሕ ኣይትኸእልን ኢኻ ድሮ ድማ ኣብ ሻብዓይ ወርሒ ኢኻ ዘለኻ፡ ሓደጋ ወሲድካ"። ንጽባሒቱ ነቲ ሰነድ ናብ ቤት ጽሕፈት ኣረከብክዎ እሞ እቲ ሰራሕተኛ ከይተረፈ ገርሂ እየ ኢሉኒ።

እዚ ከምዚ ኢሉ እንከሎ ኣደይ ካብ ዘቕረበትለይ ኣረጊት ኣንሶላ ዝተሰርሑ ስዊተር፡ ስረ፡ ጫማን ዳያፕርን ብምስፋይ ነቲ ላዮት ኣዳለኹዎ።

እታ ወዲ ድዩ ጓል ከይፈለጥኩ ብገለልተኛ ሕብረ ብኣይ ብዝተጠልፈ ኣንሶላ ዘዳለኸዎ ፕራም እውን ክንገዝእ ከድና። ኣብ መወዳእታ 2 ሓምላ ምሽት ማይይ ተሰባቢሩ ሻንጣታትና ድሮ ተዓሺገን ብእግርና ናብ ሆስፒታል ተበገስና። እቲ ዝመርመረኒ ሓኪም ማህጻን ንጁሰ ናብ ገዝኡ ክኸይድ ከም ዝኸእል ነገሮ። ሕርሲ ገና ተጀመሩ ስለ ዝነበረ ኣስታት 20 ሰዓታት ወሲዱሉ። ንጽባሒቱ ኣነ ገና ኣብ ክፍሊ ሕርሲ እናተጸበኹ ናብ ሆስፒታል ወሊድ ተመልሰ።

ኣብ ሓደ እዋን ወዲ ተወልደ እሞ እታ ነርስ ነቲ ዳርጋ ብስምዒት ዝሓመመ ኣቦ እቲ ህጻን ክትነግሮ ከደት። ድሕሪ ሓደ ሰዓት ድማ ከም ኣባሓጎኡ ኣርማንይ ዝተባህለ ናይ መጀመርታ ውላድና ክትሓቐፍ ከኣለት። ድሕሪ ቁሩብ ሰዓታት ኣያታትን ኣኮታትን ደቂ ሓውቦታትን እውን ተሓቢርዎም። ኣብ መላእ ዓለም ናይ መጀመርታ ህጻን ኮይኑ ተሰማዑኒ።

ምዕራፍ ዓሰርተ ሓሙሽተ - ንኣምላኽ ነመስግኖ...

እተን ኣብ ክፍሊ ወሊድ ዝነበራ ነርስታት ነዚ ፍጡር ስጋን ደምን ድሕሪ ምውላደይ ድሕሪ ቁሩብ ሰዓታት ናብ ዓራተይ ኣምጺኣንኦ። ኣብ ጡብይ ኣእትዮሞ። ብዘይካ እታ ዚዚ ብንእስነተይ ዝሰርሓለይ ጨርቂ ኣሻንጉሊት።

ሽዑ ኣብ ሆስፒታል ዝነበረ ጸንሖት ሰሙን እዩ ነይሩ። ቅድሚኡ ናብ ገዛና ምምላስና ናብ ቤተክርስቲያን ሆስፒታል ከድና "ንጽህና"፣ በረኽት ካህን እዩ።

ኣብቲ ክፍሊ ኩሉ ንገዛይ ክኸይድ ድሉው ነበረ፡ ርእሶይ ግን ክሸክርከር ጀሚሩ ነበረ። እታ መሕረሲት ንሰዓል መርሚራቶ፡ 39. ኣነን ኣሻንጉሊተይን ተወሳኺ ክልተ መዓልቲ ክንጸንሕ ግድን ነበረ። ኣብ መወዳእታ ሓሙስ ዕለት 12 ዳርጋ ሓዊስና ናብ ገዛና ተመለስና። ሰንበት 15 ኣርማንዶ ምስ ኣቡኡ ጁሰፕ፡ ዓርኩ ማሪዩቺያ ከም ኣደ ኣምላኽን ዓርኪ ናይቲ ኦራቶሪ ዝኾነ ኣቡኡ ባሲልዮን ብሓዳስ ዓረብያ ናብቲ ናይ ጥምቀት ቦታ ተወሲዱ። እቶም ሽማግሌታት ካብ ኣጉል እምነት ተበጊሶም ኣብ ገዛና ክንጸንሕ ስለ ዝመኸሩና ኣብቲ መደብ ምክፋል ሓጎስ ኣይነበረን። ንእሽቶ ምሕዳስ ብምድላው ዓገብኩ።

ህይወት ከም ሰለስተ ሰብ ዝተፈላለዩ እዩ ነይሩ ግን ጽቡቕ ገይረ። ብዙሕ ጸባ ነይሩኒ፡ እቲ ህጻን ይዓቢ ስለ ዝነበረ፡ ንኸምርመር ሰሙን ሰሙን ናብ ማእከል መዋእለ ህጻናት ይወስዶ ነይረ።

እቲ ዘሕዝን ግን ኣብ መወዳእታ ክልተ ወርሒ ናብቲ ፋብሪካ ናብ ስራሕ ተመሊሶ። ሽዑ መዋእለ ህጻናት ኣይነበረን። እተን ዓባያት ነፍሲ ወከፈን ንሓደ ሰሙን ክከናኸናኦ ተሰማሚዐን ነይረን።

ናይ ሰዓት ሽዱሽተ ፈረቓ ክሰርሕ ከለኹ፡ ጁሰ ቅድሚኡ ናብ ስራሕ ምኻዱ ብፋስ ይኣስሮን ናብቲ ዝደልዮ ቦታ ይወስዶን ነበረ። ኣብቲ ሕልና ዘይብሉ እዚ ቆልዓ ይሳቕ ስለ ዝነበረ ምስኡ ሓቢረ ይበኪ ነይረ።

ሕማቅ አጋጣሚ ከይኑ ካብ ስራሕ ክወጽእ ኣይከኣልኩን። በብቕሩብ ብእምነት ነቲ ጉዕዞ ከም ስሉሳውያን ቀጻልናዮ፡ እቶም ቀዳሞት መግቢ፡ እቶም ቀዳሞት ስጉምትታት ድንቂ ነገራት እዮም ነይሮም። ኣብታ ቀዳመይቲ መዓልቲ መዋእለ ህጻናት ጂሶ ኣብ መወዳእታ ዝሓሸ ደሞዝ ዘለዎ ስራሕ ረኸበ። ንኣደ ክልተ ዓመት ኣብ መባእታ ቤት ትምህርቲ ጽሬት ሰራሕተኛ ኮይኑ፡ ድሕሪኡ ናብ ኮሙን ተጻዊዑ ናይ ዕርቂ ስራሕ ክሕዝ ተገይሩ።

እዚ ድማ ኣብ ፋብሪካ ዝነበረኒ ስራሕ ገዲፈ ነቲ ቆልዓ ንእሽቶ ሓው ክህቦ እናተጸበኹ ንነብሰይ ክውፍዮሉ ዕድል ፈጠሩለይ። ብ17 ነሓሰ 1962 ካልኣይ ውላድና ብምውላዱ ተሓጉስና። ሉቲያኖ ፍኹስ ዝበለ ቆርበት ዝነበሮ ጸሊም ጸጉሪ ዝነበሮ ኮይኑ፡ ኣንጻር ኣርማንይ እዩ። ጽውጽዎይ። ሰንበት 26 ምስ ኣቡኡ ጂሶ፡ ኣደ ጓል ሓውቡኡ ማሪዩቲያን ሓው ጂሶ ዝኾነ ጎድፋደር ኣንቶንዮን ተጠመቐ። ኣብዚ ግዜ እዚ እውን ኣብ ገዛይ ክጸንሕ ግድን ነበረ። ናይ ወሊድ ዕረፍተይ ምስ ተዛዘመ፡ ንክልተ ጽቡቓት ደቀይ ንምውፋይ ስርሐይ ገዲፈ።

ኣርማንይ ብ1 ጥቅምቲ 1962 ሰማያዊ ኤፕሮንን ቦርሳ ቤት ትምህርቱን ኣብ መንኲቡ ሒዞ ቀዳማይ ክፍሊ ጀመረ። ንመምህር ሊዮፓርዲ ብውሑድ ንብዓት ኣሕሊፍናዮ።

ኣብ ተመሳሳሊ እዋን ከንቲባ ከተማ ዶሞዶሶላ ንጂሶ ጸዊዑ ኣብቲ ካልኣይ ደርቢ ህንጻ እታ ከተማ መንበሪ ኣዳልዩሉ፣ እቲ ልኡኽ ኮሙን ጡረታ ምስ ወጸ ባዶ ኮይኑ ጸንሑ። ኣብ ውሽጢ ሒደት መዓልታት ነቲ ምግዓዝ ወዲብናዮ። ኣብ ማእከል ኩሉ ምቕእነት ነይሩና። ምሽት ሓንሳብ እቲ ዓቢ ማዕጾ ምስ ተዓጽወ ንሕና ገዛእቲ እታ ከተማ ኔርና። ካብ ባርኮኒ ቤት ጽሕፈት ከንቲባ ኮይንና ነቲ ሰልፍታት ብምቐት ክንዕዘቦ ንክእል ኔርና። ካብ መስኮትና ንዘመናት ዝጸንሐ ልምዲ ዘለዎ ክፋል ናይቲ ዕዳጋ ንርኢ ኔርና።

እዚ ከምዚ ኢሉ እንከሎ ሉቲያኖ ቀዳማይ ስጉምቱ ይወስድ ነበረ፡ ማስኮት ናይቶም ሰራሕተኛታት ኮሙን ኮይኑ ነበረ።

ንደሞዝ ጂሶ ንምምላእ ስራሕ ክምህዝ ደልዮ። ንኣዕሩኽተይ መስኮት፡ ዓራትን መንበርን ክለብስ ጀመረ። ቃል ተዘርጊሑ ስለዚ ድማ "መጋረጃ እመቤት" ኮይኑ። ጂሶ ኣብ ናጻ ግዜኡ ምትእኽኻብ መስመራት ምድላው ተማሂሩ፡ ኣምላኽ ይመስገን ድማ ዝያዳ ምቕእ ህይወት ከነስተማቕር ክኢልና።

ሉቲያኖ ብ1 ጥቅምቲ 1968 ምስ መምህር ሉዊዝ ሴሪ እውን ትምህርቲ ጀመረ።

ግዜ ቀልጢፉ ሓለፈ። ኣብ ሓጋይ ኣብ ዙርያ ጣልያን ምስቲ ናይ ካምፒንግ ዳስ ንበዓል ንኸይድ ነበርና። ሓደ ሓደ ግዜ ክሳብ ሲሲሊ፣ ክሳብ ዓደይ።

ኣብ ሓምለ '73 ኣብ ቫል ዲ ኣኣስታ ዓሪድና ስለ ዝነበርና ናይ መጀመርታ ምልክታት ጥንሲ ክረኣየኒ ጀመረ። ብ16 ለካቲት 1974 ንእሽቶ ሓፍቲ ዳኒኤላ ነቶም ዳርጋ ወዲ ዓሰርተ ሸሞንተ ዓመት ዝነበረ ኣርማንዶን ንወዲ ዓሰርተው ክልተ ዓመት ዝነበረ ሉቲያኖን መጻት። ዘመነ ካርኒቫል ስለዝነበረ ኣብ ኣፍደገ ኣዳራሽ ከተማ ዝነበረ ሮዛ ሪባን ዝጥምቱ ሰባት ዋዘ መሲልዎም። እቲ ካህን ሰበኻ ኣብ ምሽት ፋሲካ ጥምቀት ከነብዕል መኪሩና፣ ዓርክና ጂያና ከም ኣደ ኣምላሽ፣ ሓማና ቤኒቶ ድማ ከም ጎድፋደር።

ካብ ኣጉል እምነት ወጻኢ፣ ኣብዚ ግዜ'ዚ ኣነ'ውን ኣብቲ ብ13 ሚያዝያ ምሽት ዝተኸየደ መደብ ተሰቲፈ። ንጽባሒቱ ኣብቲ ስነ-ቐላት ኣብ ዝነበረ ኣቀባብላ ሚእቲ ኣጋይሽ ነበሩ።

ዳኒኤላ እውን ዓብያ ሕጂ ኣረጋውያን ኮይንና ኣለና። ሰለስተ ደቅና 7 ደቂ ደቅና ሂቦምና፣ ስቴፋኖ፣ ቨርጂንያ፣ ግሬታ፣ ሎረንዞ፣ ረባካ፣ ለቲዝያን ማቴዮን።

እቲ ዛንታ ይውዳእ ኣሎ። ብ19 መስከረም 2015 ኣነን ጁሰን ብሓባር 60 ዓመት ኣክቢርና።

ንኣምላሽን ንእመቤትናን ንኹሎም ዘፍቀሩና ነመስግን።

1 ማዛ ኮንሴታ ማግልዮ፡ አብ ኖቫራ ዲ ሲሲልያ ብ18 ሚያዝያ 1936 ተወለዱ።

ኢንዱስትሪ

1. እንዳይሰጥ
2. ከብዙ ዓለም ምውጫ
3. ጸደቃታት አብ ሉዳ
4. ዘይቲ፡ ሞርባብ ሓሽራን ክፋእ ዓይንን
5. ዕንቅርቢታት
6. ሸስያ ይቕረታ (ብርሃን ከዋኸብቲ)
7. ኤምሊያ
8. ምህዳም ውሕጦታት
9. አፍደገ ሰማይ
10. እታ ጽብቕቲ ቱሳ
11. ፖርስላን ገጽ
12. ሻዮሌት
13. ሓድሽ ህይወት
14. ቀዳሞት ሰፈርና
15. ንአምላኽ ነሙስግዮ...

